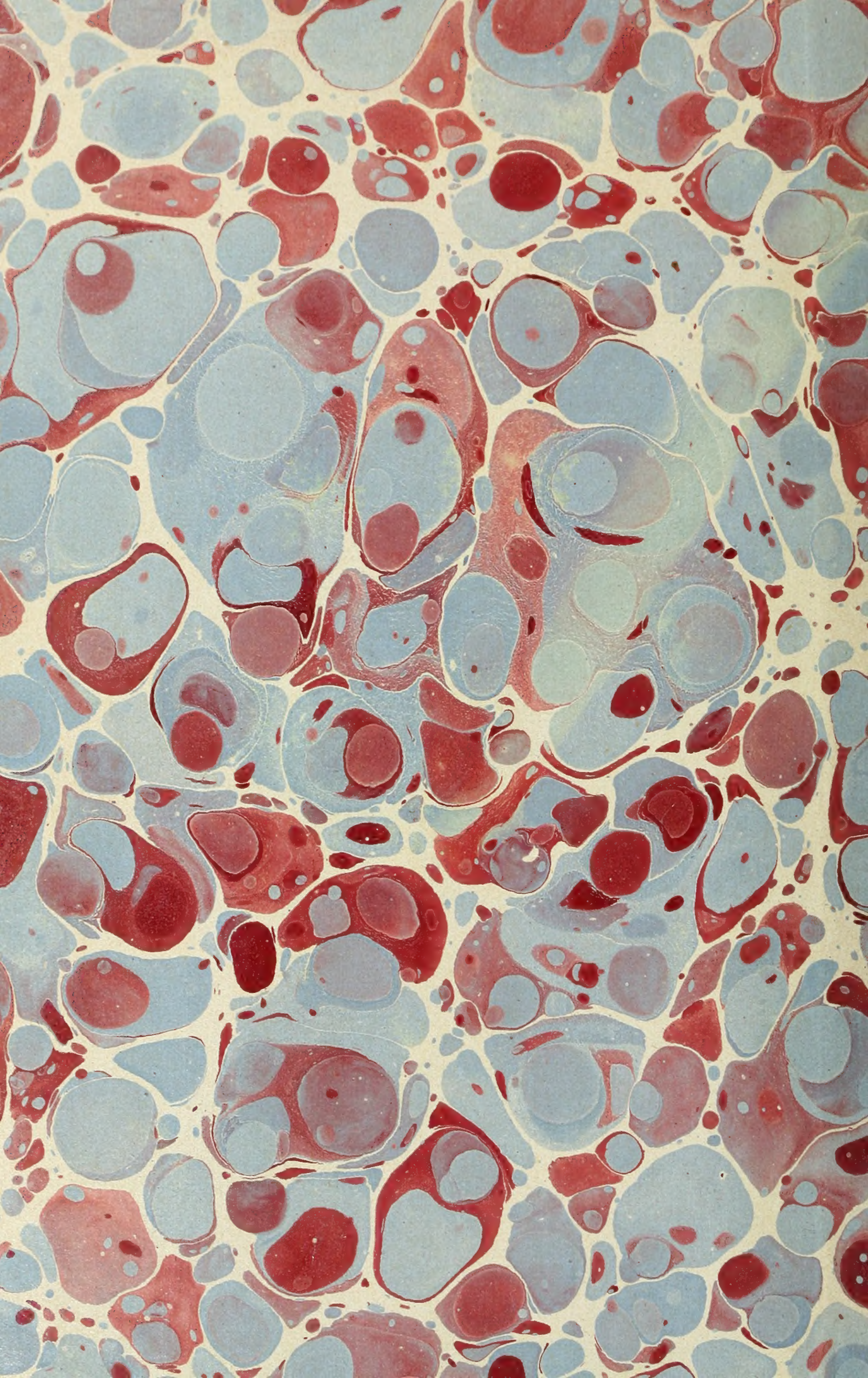
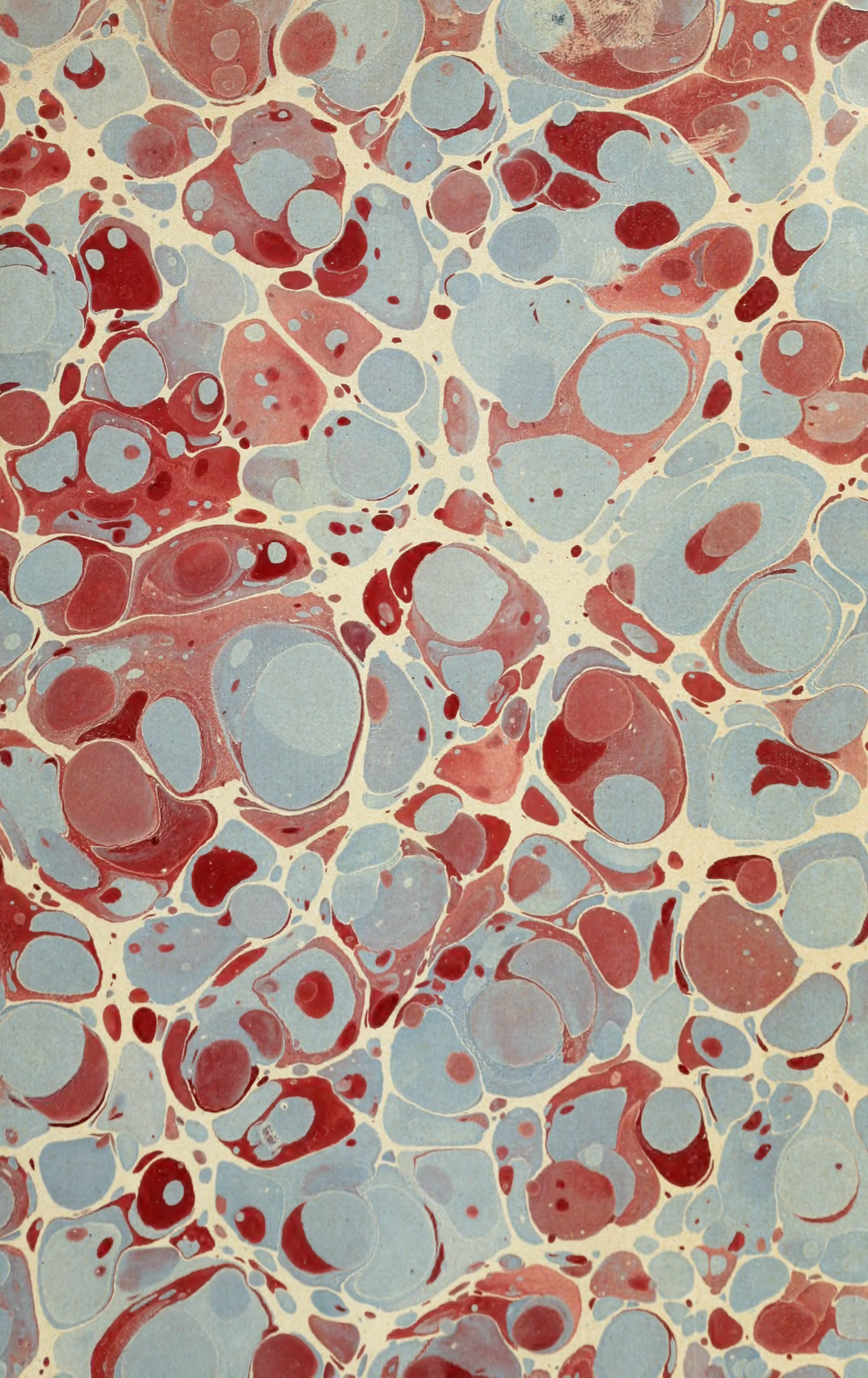






EPISODER FRA PORT
ARTHURS BELEJRING

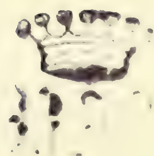
LODSKAPTEJN RØNBERG

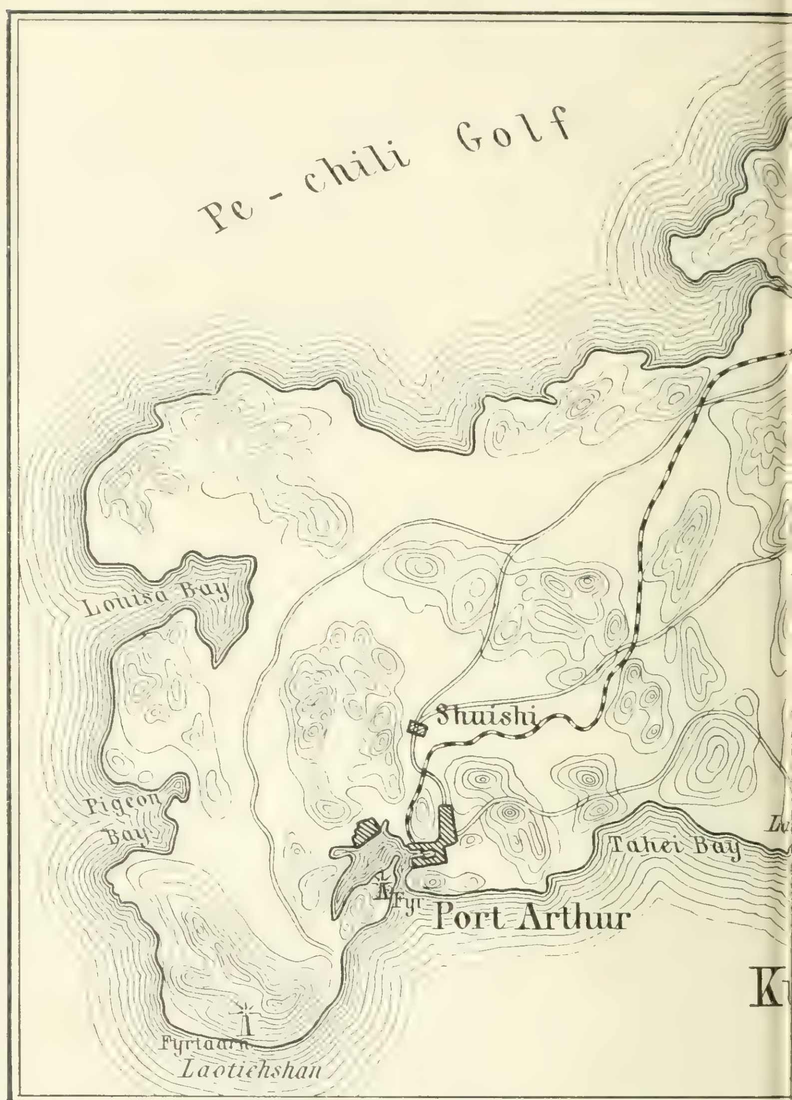
EPISODER FRA PORT ARTHURS BELEJRING

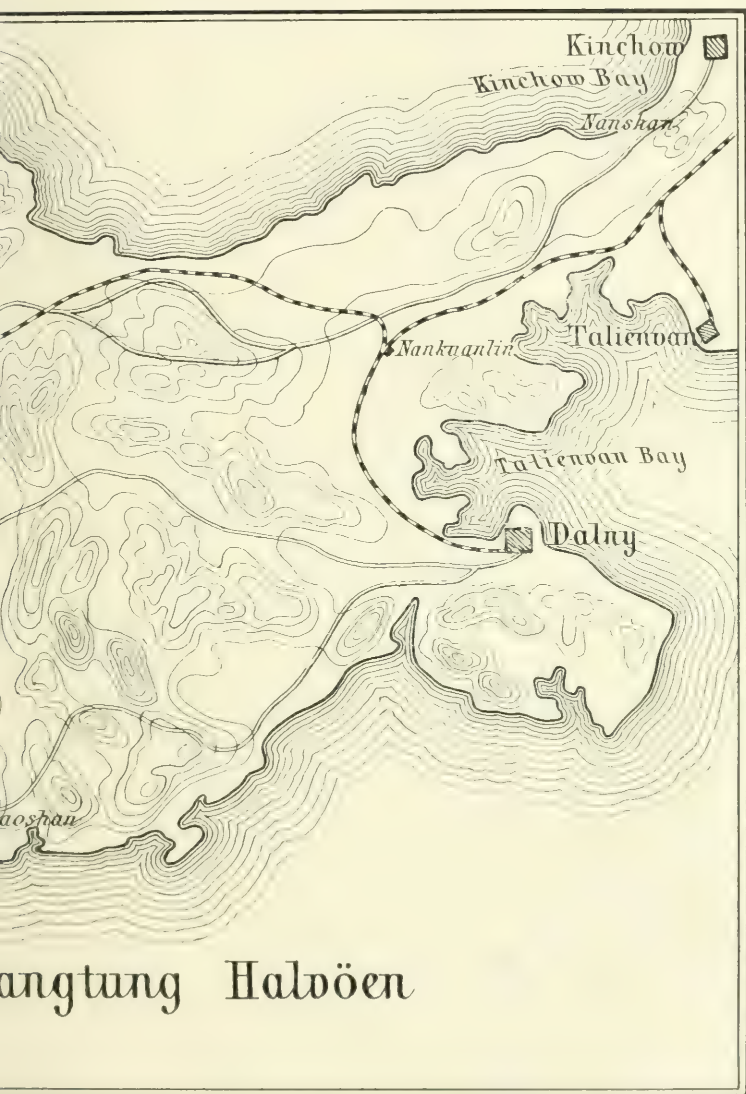


KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI
1906




Pe - chili Golf
Louisa Bay
Pigeon Bay
Shuishi
Tahei Bay
Port Arthur
Fyrtaarn
Laotiehshan



angtung Halvöen

FORORD

Naar jeg har forsøgt at samle Notitserne over mine Oplevelser under Angrebene paa Port Arthur og den paafølgende Belejring, er det fordi jeg tror overfor Offentligheden at kunne kaste hidtil mindre paaagtede Strejflys over vigtige Episoder af den store Katastrofe.

Ikke saaledes at forstaa, at jeg vil besvære med mange Tal eller tekniske Udtryk, ejheller at jeg vil vade i Blod. Jeg vil holde mig til en objektiv Fremstilling af, hvad jeg selv har set og hørt i Port Arthurs forfærdelige Sommer 1904, og i alt væsentligt indenfor Tidsrummet 27de April og 17de November.

Jeg var i min Stilling som Lodskaptajn, da det første Angreb fandt Sted Natten mellem d. 8de og 9de Februar. Jeg maatte derefter bringe endel Handelsdampere i Sikkerhed til neutrale Havne, saaledes at jeg først senere blev knyttet nærmere til Fæstningen og dens Forsvar.

Særlig blev jeg tilsidst udvalgt til at gøre de natlige Blokadebrud gennem de japanske Linier for gennem de ud- og indsmuglede Depecher at bringe den indesluttede Fæstning i Forbindelse med Omverdenen. Disse Ture gik over Petchilibugten til den neutrale kinesiske Kyst omkring Tschifu. Og inden Solopgang maatte jeg atter være tilbage fra Fredens Kyst og ved Ufredens.

En Ferie har nu efter Krigen nødtørftigt givet mig Tid

til at resumere mit Materiale. Hr. Cand. mag. *J. Hoeck* har været mig behjælpelig med Udvalget og Udarbejdelsen i dette Foraar. Jeg traf Hr. Hoeck første Gang i Port Arthur umiddelbart før Krigens Udbrud. Han vil være en Del af den danske Læseverden bekendt fra en Række Artikler om Østen, særlig fremkomne i „Berlingske Tidende“. Vi havde senere Lejlighed til at gøre nærmere Bekendtskab bl. A. paa en Rejse fra Shanghai og op i Mantschuriet.

Kjøbenhavn, d. 1. Juli 1906.

A. Rønberg

Det, som har gjort mig det til en særlig Glæde at følge Kaptajn Rønbergs Opfordring, er hans principielle Ønske om kun at ville gøre et Uddrag af det, han *selv* har set og hørt. Bogen prætenderer derfor ikke at være Krigshistorie, men den er efter min Mening et interessant Udsagn af et første Haands Vidne til en Kamp, som Verden neppe har set Mage til — tilmed afgiven af en Mand, som i sin Pligtopfyldelse end ikke en eneste Gang har benyttet sig af et tilsneget Ophold ved den neutrale Kyst til at sende en Hilsen til sine Nærmeste.

Først da han efter det sidste Blokadebrud i aaben Baad og Snestorm meddelte Offentligheden en knap Beretning om sin eventyrlige Undvigelse, henledtes Opmærksomheden ogsaa her i Europa paa den kun 32-aarige danskfødte Mand. Og de djærve Vestjyder, hans Landsmænd i snevrere Forstand, var glade over, at hans Vugge havde staaet i deres Kreds.

J. Hoeck

VES

MAR

ESEN

NET

FØRSTE KAPITEL

REJSEN FRA NIUSCHVANG TIL PORT ARTHUR

Den 28. April var jeg færdig til at rejse videre til Port Arthur. Ledsaget af min Rejsefælle, en norsk Maskinmester, og tre Kinesere af mit Følge tog jeg de tre engelske Mil op ad Liao'en — den mægtige Flod, der samler en stor Del af Mantschuriets Strømme i sig, før den bruser ud i Havet — til den lille primitive russiske Station, hvorfra Toget skulde afgaa langs den Gren af den russisk-sibirisk-mantschuriske Bane, som ender i Port Arthur og Dalny. Maskinmesteren havde tidligere været mig behjælpelig med at føre en stor engelsk Damper, „Foxton Hall", som efter det første Bombardement paa Port Arthur var bleven forladt af Mandskabet, ud derfra og ned til Shanghai og havde ved den Lejlighed vist megen Koldblodighed. Vi skulde nu tilbage til Port Arthur og forsøge at faa en anden, ligeledes af Mandskabet forladt Damper, bort fra den japanske Ild, nemlig den norske „Sentis".

Af Kineserne var den ene min gamle Boy (Tjener), som trofast i fem Aar havde fulgt mig og nu i dette kritiske Øjeblik heller ikke vilde forlade mig; de to andre var Somænd. Endelig var Hr. Hoeck den eneste Europæer, som fulgte os til Stationen, og fra hvem jeg der tog en sidste hjertelig Afsked.

Udenfor og i Toget udfoldede der sig et uhyre broget

Liv. Det vrimlede med Uniformer: højtstaaende Officerer, Militærlæger og Sygeplejersker, Underofficerer og Menige, civile Embedsmænd i militære Uniformer, græske og jødiske Købmænd, som havde faaet Lov til at rejse med dette Tog for at drive Handel med Soldaterne, fremdeles indiske Politibetjente, Kinesere og Koreanere og sandsynligvis ogsaa forklædte japanske Spioner. I broget Virvar strømmede Folk ud og ind ad Stationens fedtede Skænkestue. Der stod omkring Disken den langskæggede Oberst Side om Side med den tungsindige Menige, der var kommen langvejs fra over alle Asiens Stepper, og som nu for sine fattige Skillinger styrkede sig ved en Vodka, før han drog ind i Port Arthur.

Hr. Hoeck, som dengang endnu ikke var saa vant til disse livlige Krigsbilleder, var stærkt optagen af Alt, hvad han saa. Han fulgte mig saa ind i den saakaldte Salonvogn, som var koblet ind i Toget. Kupeerne var overfyldte. Folk sad næsten paa Skødet af hinanden, alt var snavset, Atmosfæren var ubeskrivelig og kvalmende. Jeg fik mig anbragt paa en Kasse ved Siden af Maskinmesteren og Kineserne stuvede hen i et Hjørne. Ligesom Toget satte sig i Bevægelse sagde jeg Farvel til Hr. Hoeck og misundte ham: at han, ganske vist efter først at skulle tre engelske Mil gennem fodhøjt Støv og Snavs, dog snart kunde komme tilbage til Traktathavnsbyen, faa god Mad og en ordentlig Seng at sove i.

Jeg indsaa, at for os vilde Rejsen blive gyselig. Humøret var ikke godt, da jeg i dette blandede Selskab langsomt rullede afsted henover de rødlige, træløse, ørkenagtige Sletter.

Maskinmesteren og jeg talte kun faa Ord sammen, og vi blev enige om begge at agere saa sorgløse som muligt, for at ikke Kineserne skulde tro, at der var nogen alvor-

lig Fare ved vor Expedition; thi ellers kunde vi risikere, at de benyttede en given Lejlighed til at stikke af. Naar vi bare først var ombord paa „Sentis“, skulde nok Alt gaa godt.

Under disse Betragtninger mærkede vi ikke strax, at Toget stadig kørte langsommere og tilsidst holdt stille.

Vi var ved den lille Station Taschichao (hvor nogle Maaneder senere en heftig Fægtning stod). Kraftige Kommandostemmer beordrede os Alle til at stige ud. Vi skulde skifte og fortsætte Rejsen med et andet Tog. Mens jeg tilsaa min Bagages Flytning, lagde jeg Mærke til en Gendarmofficer, som fixerede mig skarpt og fulgte alle mine Bevægelser. Da jeg strax var paa det Rene med, at jeg forekom ham mistænkelig, tog jeg til min Haandtaske, hvori jeg havde alle mine Papirer, og spurgte, om han muligvis skulde se dem. Dertil sagde han Ja, løb dem igennem og sagde saa: Det Tog, De skal med, kommer vist Kl. Syv iaften. Hvad for noget? Fem Timers Ophold paa denne skrækkelige Plads! De fem Timer blev til hele 13, thi først Kl. 3 om Natten kom et Tog paa 23 Waggoner, alle overfyldte med Soldater. Der var i det en Officersvogn, men i Nattens Forvirring fandt vi den ikke. Vi tog Plads i en Vogn, hvor jeg kunde have min lovlig store Bagage for Øje. Dette at komme i Toget igen var dog altid en Afvexling fra at sidde uvirksom og fryse paa den lille Stations Perron. Efterat Soldaterne havde faaet deres Vanddunke fyldte for at kunne tilberede sig The, satte Toget sig igjen i Bevægelse.

Ogsaa denne Kupé var lidet hyggelig. Luften var hed og uren. Særlig galt blev det, da først Tillavningen af The begyndte. Der fandtes nemlig ingen Kakkelovne, men i Hjørnerne nogle murede Sten, hvorfra der stak et Rør op gjennem et af de højt oppe siddende Vinduer. Da der

i et saadant Apparat selvfølgelig ikke er Spor af Træk, blev Røgen staaende inde i Vognen, stemmede for Brystet og sved i Øjnene. Det lykkedes mig dog at faa sovet lidt. Da jeg vaagnede igjen var mine Kinesere komne i livlig Snak med Soldaterne. Saa godt de kunde udtrykke sig paa deres skrækkelige Pidgin-Russisk fortalte de om deres Oplevelser. Soldaterne spurgte atter og atter, hvem jeg var, men Kineserne var deres Instruxer tro om ikke at røbe det. Jeg laa med lukkede Øjne og hørte paa Konversationen, som frembød mange pudsige Momenter og snurrige Misforstaaelser.

Farten gik stadig langsomt videre gjennem det trøstesløse Landskab. Meget hyppigt stansede vi, og nogle Soldater blev sendte forud langs Jernbanelinien, naar Lokomotivføreren mente at have opdaget noget Mistænkeligt, der jo muligvis kunde være en japansk Helvedesmaskine.

Kl. To om Eftermiddagen (den 29.) stansede vi ved Stationen Vafantien*). Soldaterne var atter ude for at faa fyldt alt, hvad der kunde holde Vand, og jeg løb for at se, om der kunde faas ordentlig Mad. I min Glæde over at have fundet Alt, hvad man under saadanne Forhold kan forlange, raabte jeg det i lang Afstand paa Dansk til Maskinmesteren, som stod ved Bagagen. Dette vakte saa megen Opmærksomhed, at en Officer spurgte, hvor jeg skulde hen. Til Port Arthur. Jeg hilste og pegede paa den Vogn, i hvilken jeg havde siddet. Officeren hilste ikke igjen, men kaldte paa tre Gendarmer og sagde kun ganske kort, idet han pegede paa vor Vogn, hvor bl. A. Maskinmesteren saas: Tag det Selskab med samt deres Bagage ud af Waggonen.

* Vafantien er en Mineby, som skylder den nu afdøde danske Ingeniør *Fritz Petersen* sin Tilværse, eftersom han var den første, der opdagede de derværende Kullejer og blev den ledende i deres Udnyttelse. Han ligger begravet i Niuschvang.

Jeg stod som lamslaaet. Et Øjeblik efter havde jeg dog saa megen Omtanke, at jeg hentede min Haandtaske for ved Hjælp af mine Papirer at bevise min Ret til at komme ind i Port Arthur. Men da jeg saa mig om efter den paagjældende Officer, var han borte. Al min Søgen efter ham var forgæves. Gendarmerne var imidlertid blevne færdige med at slænge vor Bagage ned paa Perronen. Mine tre Kinesere havde de grebet i Pisken og holdt dem fast, for at de ikke skulde løbe deres Vej. Paa min Forespørgsel om, hvor jeg kunde faa fat i Officeren, svarede de ikke med et Ord, men pegede paa en lille Bygning, som laa et Stykke fra Stationen. Endnu før jeg var naaet derhen, kørte Toget videre.

I Bygningen traf jeg ganske vist Officeren, ifærd med at indtage et solidt Maaltid. Han havde — saa utroligt det end lyder — *glemt* den Ordre, han havde givet kort iforvejen, og som nu havde tilfølge, at jeg blev holdt tilbage paa en Station, endnu langt fra Port Arthur.

Jeg hilste, og han svarede med at proppe Munden fuld af Mad og strække Haanden ud efter mine Papirer. Jeg stod netop og tænkte paa, at Ulykken vilde være særlig stor, ifald det skulde vise sig, at Manden ikke kunde læse, da han sagde: Til Port Arthur kan De ikke komme, men jeg kan tillade Dem at rejse til Dalny. Jeg blev meget harmfuld og svarede, at jeg vilde og skulde til Port Arthur, og jeg havde Intet at gjøre i Dalny. Men han vilde maaske tillade mig at afsende et Telegram til Admiral *Greve?*

Greve, svarede han, er ikke mere i Port Arthur, han passerede her forbi for 5 Dage siden.

Dette var en ny Ulykke. Jeg spurgte, om hvem der var blevet hans Afløser.

Det vidste Officeren ikke. Men hvis jeg vilde spendere

Penge, vilde han telegrafere til Marineautoriteterne. Da han saa var færdig med at spise — det varede vel en halv Snes Minuter, der forekom mig som Timer — gik vi over i Stationsbygningen, hvor han saa efter en mindre Sums Erlæggelse afsendte et Telegram. Det sagde han da. Hvad der stod deri, til hvem det var stilet, eller om det overhovedet blev afsendt, ved jeg ikke. Efterat jeg havde faaet mine arme Kinesere befriede fra Gendarmernes haarde Greb, stablede vi vor Bagage op i et Hjørne af Perronen og satte os nu til at vente paa, at der skulde komme Svar fra Port Arthur.

Dette, at Greve var rejst gav mig forøvrigt noget at tænke paa. Jeg havde kort før min Afrejse til Shanghai tilfældigvis overværet en meget pinlig Scene, ved hvilken den nu afdøde Admiral *Makaroff* (gaaet ned med „Petropavlovsk“ d. 14. April 1904) forløb sig temlig stærkt. Den højt fortjente Overadmiral har forøvrigt kort efter beklaget sin Andel i det paagældende Ordskifte, men noget Forlig mellem de to Admiraler kom ikke istand. Som jeg senere erfarede rejste Greve med den sibiriske Jærnbane til St. Petersborg, efter officielt at have udbedt sig Afsked fra Marinens Tjeneste i Port Arthur. Da han kom til den russiske Hovedstad, var Overadmiralen imidlertid allerede falden paa Ærens Mark. Greve er nu Havneadmiral i Vladivostok.

Efterat der var gaaet nogle Timer, og vi fem Tilbageholdte havde faaet os noget daarlig og dyr Mad, bestaaende af Kaalsuppe, Brød og et Glas The, der kostede 18 Rubler for os fem, gik jeg atter til Officerens Bolig for at høre om Svar fra Port Arthur. „Ak nej, det kan De først vente engang inat.“ Jeg var jo særlig uheldig stillet, fordi jeg ikke vidste, hvem den nye Admiral var; det var maaske en Mand, som slet ikke kendte mig. „Naar venter De det

næste Tog nordfra?", spurgte jeg. „Jeg venter slet ikke noget Tog foreløbigt," svarede han i en affejende Tone. — Jeg gik sammen med Maskinmesteren til Stationens lille Buffet, og her fortalte Værten os, at der vilde ankomme et Tog nordfra om en Snes Minuter, det havde allerede passeret den nærmeste Station. Og ganske rigtigt, lidt efter var det der, og Officeren viste sig ogsaa strax efter paa Perronen.

Jeg spurgte ham atter, om der ikke var kommet Svar, og tilføjede: „De maa jo kunne se af mine Papirer, at jeg ikke kan vente længere, hver Time, ja hvert Minut er kostbart. Lader De mig ikke rejse, kan De i hvert Fald ikke forbyde mig Tilbagerejsen til Niuschvang, for at jeg der kan føre Klage over Dem."

Det hjalp. Officeren begyndte endog at gjøre Undskyldninger; han var eneste Officer paa Stationen, han maatte passe alting, kunde ikke overkomme det altsammen etc.

Efter nogen fortsat Samtale tillod han saa mig at rejse, men ikke mit Følge. Af denne Indrømmelse forstod jeg at han vilde „smøres" (have Penge), men det vilde jeg dog ikke gaa ind paa. Jeg sagde: Godt, saa rejser jeg alene og sørger i Port Arthur for, at der hurtigt kommer Rejsetilladelse for mine Ledsagere. Jeg satte Maskinmesteren ind i Situationen. Officeren stod ved Siden af og erklærede saa, at Mesteren og min gamle Boy ogsaa kunde faa Lov at rejse med, derimod ikke de to kinesiske Sømænd. For ikke at faa mere Vrøvl, gav jeg dem i en Fart deres Afregning samt Penge til deres Tilbagerejse til Tschifu, hvor de hørte hjemme. Det var lige i yderste Øjeblik, thi Toget var allerede begyndt at sætte sig i Bevægelse.

ANDET KAPITEL

GJENKOMSTEN TIL PORT ARTHUR

JEG vaagnede efter en længere Søvn ved at Toget pludselig holdt stille. Ved Skæret af en svagt brændende Lampe saa jeg, at Klokken var 3. Det var altsaa Nat endnu, og jeg beredte mig netop paa at sove videre, da Kupédøren blev reven op, og en Gendarm i en ret brøsig Tone forlangte at faa vore Papirer at se. Mens jeg i Halvmørket famlede efter min Haandtaske, spurgte jeg om Navnet paa den Station, hvor vi var.

„Port Arthur“, svarede han kort og strakte Haanden ud efter Papirerne. Han gloede paa dem, og jeg opdagede strax, at han ikke forstod et Muk af dem. Han spurgte nemlig om Maskinmesterens og min Boys Papirer, skønt han allerede ogsaa holdt dem i Haanden. Gjort opmærksom herpaa sagde han med Vigtighed: De maa blive her i Toget indtil Kl. 9 og saa henvende Dem paa Politikontoret.

Jeg forsøgte at sove igjen, men forgæves. Tusinde Tanker gjennemstrømmede min Hjerne. Endelig var jeg jo igjen i Kampens By. Mit Hus og mit Hjem laa ikke mange Skridt herfra. Hvordan vilde jeg finde det? Nu vilde jeg snart faa at vide alt det, som var sket, mens jeg var langt Syd paa, nede langs Kysten. Hvor mange af mine Venner var der mon endnu tilbage i Port Arthur? Jeg vidste, at allerede adskillige var faldne paa Ærens Mark. Med „Pe-

tropavlovsk“ gik jo saa mange ned for kun fjorten Dage siden . . . .

Jeg saa tilfældigt ud af Kupévinduet og fik Øje paa en Rickshaw*). I samme Øjeblik var min Beslutning fattet. Jeg vilde ikke blive siddende her, fordi en dum Gendarm ikke kunde begribe, hvem jeg var. Jeg lod min Boy hente Rickshaw-Kulien og stable min Bagage paa det lille Køretøj. Og mens endnu Alt laa i den dybeste Søvn, kørtes den henimod mit Hjem, først et Stykke langs den store Vestbugt, hvor Vejen er anlagt ved Foden af det høje Kramsfugle-Bjerg (Peropjolkaja Gara), som forsaavidt ligger i Byens Centrum som det adskiller den nye By fra den gamle.

Saa godt det lod sig gjøre, saa jeg mig om i det svage Dagsskær, som netop var begyndt at kvæle den næsten tropisk sorte Nat. Mit første Indtryk var den største Forundring, thi Alt forekom mig saa fremmed, og dog var det saa gammelkjendt.

Mit Blik gled først henover Vestbugten. Det var netop Ebbe, saa Uddybningen tegnede sig tydeligt for mig — dette kolossale Arbejde, som jeg i fem Aar daglig havde set skride frem Fod for Fod. Hele denne Virksomhed hvilede nu, og i det allerede udgravede Bassin laa det meste af Port Arthurs Flaade, hvis Konturer tegnede sig mørkt og trist mod Himlen.

Og ved at se op ad Kramsfuglebjærget, forundredes jeg ogsaa. Thi hvad var det dog for et Uhyre, som skimtedes øverst deroppe? Jeg anede strax, at det var et nyt Fort, og det varede ikke længe, før jeg fik denne Tanke bekræftet. Thi der var anlagt Skinner fra Marinebassinet op ad Bjærget — for at føre Kanoner derop.

Rickshaw'en med min tunge Bagage, trukken af to Ki-

* De bekendte tohjulede, østerlandske Køretøjer trukne af en Kuli.

nesere, knirkede i Sandet. Ellers var Alt stille. Alt aandede Hvile og Fred. Jeg havde ondt ved at tro, at jeg netop selv paa disse Steder havde oplevet det første forskrækkende, overraskende og overvældende Angreb og senere endnu frygteligere Bombardementer. Og jeg havde vanskeligt ved at forestille mig, at efter al menneskelig Beregning vilde der her blive udspillet et verdenshistorisk Drama, saa der af hele den opblomstrende By maaske ikke blev Sten paa Sten tilbage ....

Nu kom vi ind i den gamle By. Og hvor forandret var Alt ogsaa her! Der laa Jernbaneskinner i Gaderne. Og ved at se nærmere til samledes de alle i et enkelt Par, som endte nede ved Marinebassinet, medens Forgreningerne førte op til hver sit Bjerg eller Højdepunkt.

Endelig naaede vi til mit Hjem, som jeg fandt i bedste Behold, i det Ydre ialfald. Den danske Missionær Christiansen skulde bo der, og jeg gav mig til at dundre mægtigt paa Døren, for at faa ham vaagen. Efter noget Besvær lykkedes det.

Jeg forbigaar den Udvexling af Beretninger eller rettere den evige Krydsild af Spørgsmaal, som nu fandt Sted mellem os, medens min Boy lavede en mægtig Kop Kaffe og jeg klædte mig om for at være parat til at melde mig til Tjeneste hos Admiralen.

TREDIE KAPITEL

TIL TJENESTE IGEN

TIDLIGT om Formiddagen gik jeg ned til den ved Marinebassinet beliggende Admiralsbolig for at overrække den mig ubekendte nye Chef, hvis Navn, som jeg havde erfaret, var *Gregorovitch*, forskellige Papirer, deriblandt Kvittering fra den engelske Konsul i Shanghai, angaaende min Aflevering af den britiske Damper „Foxton Hall". Admiralen, der tidligere havde været Chef paa Panserskibet „Tsatsarevitch"*), viste sig at være en yderst elskværdig Mand, der modtog mig med stor Hjertelighed og takkede mig for mit Arbejde. Efter nogen Samtale om Forretninger kom „Petropavlovsk"s Undergang paa Tale. Admiralen sagde, at netop under de nuværende sørgelige Forhold kunde ingen større Ulykke ramme Rusland end Admiralskibets Tab og den kommanderende Admiral Makaroffs Død. Han spurgtemig derefter ud om, hvad Indtryk Katastrofen havde gjort blandt Europæerne i Kina, samt om jeg kjendte noget til den offentlige Menings Dom i Europa i det Hele.

Admiralen meddelte mig dernæst, at den norske Damper „Sentis" nu var sejlklar. Den laa og ventede paa mig, for

*) „Tsatsarevitch" er den russiske Flaades største og nyeste Skib. Det findes afbildet paa Omslaget. For Øjeblikket er det jo efter mange Skæbnens Omskiftelser igen til Tjeneste i Østersøen.

at jeg med den kunde bringe de endnu i Port Arthur værende Kvinder og Børn over til Tschifu.

„Sentis“ laa langt oppe i Vestbugten, og da jeg endnu havde forskellige Ting at ordne, indsaa jeg, at det vilde blive for sent at naa derud endnu samme Dag og tilbage inden Mørkets Frembrud. Dette sidste var i givet Tilfælde nemlig strengt nødvendigt, da Ingen maa færdes paa Gaderne et Kvarter efter Solnedgang. Der var adskillige Exempler paa, at selv Officerer var blevne anholdte, fordi de ikke vidste eller havde glemt Feltraabet. Nogle Civile og Kineserne var strax blevne skudte af Patrouillerne, fordi de havde overtraadt Forbudet. Langs Marinebassinet og paa Vejen til mit Hjem traf jeg mange Bekjendte, af hvilke de fleste betragtede mig med yderst forbavsede Blikke. Jeg fik da at vide, at det havde været et almindeligt udbredt Rygte, at jeg var bleven fangen af Japanerne og strax klynget op.

Missionær Christiansen, Maskinmesteren og min Boy, som jeg alle fandt samlede i mit Hjem, modtog Efterretningen om „Sentis“s snarlige Afgang med stor Glæde. Missionæren havde længe søgt Skibslejlighed til Tschifu, hvor hans Forlovede sad og ventede paa, at han skulde komme over og holde Bryllup med hende. Min Boy blev sendt ud i Byen for at hverve nogle Kinesere, som mod at gjøre noget Arbejde ombord kunde faa Lejlighed til at slippe over til Tschifu. Aftenen gik med at pakke alt mit Indbo sammen i to Stuer.

Tidligt den næste Morgen begav Maskinmesteren og jeg os ombord paa „Sentis“. Bevares, hvilket Syn! Efter ikke at have været gjort ren i halvanden Maaned saa Damperen forfærdelig ud. Der laa tommetykt Snavs overalt. Mesteren kom op fra Maskinen og erklærede, at saavidt han foreløbigt kunde se, var alt Værktøj stjaalet. Vi gik ind i

Kahytten. Her saa det endnu værre ud. Næsten Alt var slaaet i Stykker: Borde, Spejle og Skabe, og Skuffer var opbrudte. Alt, hvad Tyvene havde anset for uden Værdi for dem havde de slængt fra sig paa Gulvet eller ødelagt.

Jeg tog straks ind til Marinebassinet, hvor jeg fik udleleveret det nødvendige Værktøj og forskellige andre Utensilier, som maatte bruges for at bringe Skibet i Orden igjen. Kommen tilbage til „Sentis“ fandt jeg min Boy med et helt Mandskab af Kinesere, som tilbød deres Tjeneste paa den stillede Betingelse.

Efter at have sat dem i Arbejde, tog jeg til Admiralsboligen for at aflægge Rapport. Admiralen blev naturligvis ærgerlig og sagde kun: Ja, jeg maa jo bede Dem gjøre Deres Bedste og om at lade mig vide, naar De mener at kunne være færdig til at sejle.

For at Læserne kan danne sig et Begreb om Port Arthur og det sælsomme Liv, som udfoldede sig der umiddelbart før og under Krigen, vil jeg gærne begaa et Sidespring i Bogens Plan, men forhaabentlig til Oplysning for Læserne.

Jeg vil i Fremstillingen begynde med at citere, hvordan Hr. *Hoeck* efter nogen Tids Ophold saa paa Port Arthur, (efter en Korrespondance, han d. 25. Januar 1904, 14 Dage før Krigens Udbrud, sendte til „Berlingske Tidende“). Han giver heri et bitterkoldt Billede af hine Dages Vinter, netop dengang, vi saas første Gang.

Jeg uddrager heraf Følgende:

„Fygende farer Vinden gennem Port Arthurs Gader. Den kommer oppe fra Sibiriens stivfrosne Tundraer, har suset gennem døde Naaletræskove, hvor den har udaandet en Verden af Kulde, og har fejet videre over gullige Ørkener, hvor den medtog en Sky af Støv, der danser foran

som en levende Mur af melagtigt Sand. Mange Uger igennem svæver dette Bjerg af Sand usikkert og skælvende over og omkring Byen; de fine Korn trænger ind i hver Pore, lægger sig i hver Fold af Tøjet, pudrer Ansigtet og blinder Øjet. Og stadig gaar Bjerget i Stykker, Dele af det river sig løs, farer i Spring fra Højene ned gennem de smalle Gader og synker hjælpeløse i Petschilibugtens kolde, barske Bølger. Men bagfra vokser Sandbjerget sig helt igen, thi Ørkenen er uudtømmelig, trods dens Nøgenhed.

Og fyger det ikke med Sand, blæser det med Sne. Ikke i Fnugge og Flokke som hjemme, men lagvis, skyvis. Ogsaa Sneen synes at komme fra Højene omkring Byen. Fortættet til kæmpemæssige Lagener, jager den i vanvittig Fart afsted efter Vindens Luner, kaster sig ned og har i et Nu optaarnet en Drive, der atter rejser sig, adsplittes og har ikke blivende Sted, før ogsaa den er opslugt af Havet, blevet til Intet i dets Nirvana.

Dog, Port Arthur har ogsaa vindstille Dage. Solen skinner klar og kold paa de tavse Høje, der staar Vagt om Byen og den travle Rhed. Det fryser 20 Grader Celsius, og Røgen stiger lodret op fra Fabrikernes og Dampskibenes Skorstene. Ingen Art Kul udvikler saa megen og saa sort Røg som de asiatiske, særlig de japanske, der brænder som Halm. De mørke Søjler staar derfor skarpt og længe i den klare Luft, indtil de endelig flyder sammen under den blaa Himmel til en dyster, truende Uvejrssky. Den svæver just over Marinens mægtige Lagre af røgfri Wales-Kul. Den Dag, da der paa Orlogsskibene fyres op med disse sidste, da tændes samtidig Krigsfakkelen, og de store Krydsere glider saa sporløst som muligt over Havene; thi ingen Røg forraader dem paa lang Afstand.

Paa en saadan stille Vinterdag tager Port Arthur sig ret malerisk ud. Den ejendommelige By spænder over et betydeligt Areal, men de enkelte Dele falder fra hverandre og er kun forbundne ved Landeveje af meget bakket Art. Husene ligger spredte Høj op og Høj ned, undertiden fortættede i smaa Grupper, undertiden udstrakte i lange Linier.“

— — Saa slem Vinterkulden er, saa sviende heder *Sommersolen*. Under normale Forhold laa vi egentlig i en Art Dvale, mens den aarlige store Varmebølge gæstede os. Hr. Hoeck, der har skildret de bitre Kuldedage om Vinteren, har ogsaa, ikke langt fra mig i det omringede Port Arthur, oplevet de hede Sommerdage langs Petschiligolfen i 1904. Han noterer som Maximum 40 Grader Celsius i Skyggen. Jeg tror at kunne notere endnu betydeligt mere — endog op til 44.

Man forestille sig nu det *normale* Sommerliv under slige Forhold. Det er simpelthen af den Art, at noget egentligt Sæsonliv slet ikke existerer. De, som har Raad til det og ikke hindres af Forretninger, flygter selvfølgelig til Badestederne. De, som maa blive, er i Reglen travle, ikke elskede jødiske Købmænd samt fremdeles de *russiske Officerer* med enkelte Damer, som giver Sommerens Væddeløb Form, Fart, Farve og Karakter.

Det kan da vel hænde, at man indgnider en Hest med lovlig stærkt brændende Stoffer, og at man hensynsløst sætter en Kineser op til et vildt og livsfarligt Ridt for rigtigt at faa Nerverne pirrede.

Hoeck siger et andet Sted:

„Det bedste Vue over Port Arthur har man fra en af Højene udenom Byen. Man ser de hvide Huse og de enkelte Bykvarterer spredte til alle Sider, tilsyneladende planløst op og ned ad Aasene. Hvad der navnlig gør Indtrykket ejendommeligt, er den næsten fuldstændige Mangel paa Vegetation. Et Par Dværgtræer, der raaber til hinanden udenfor en russisk Embedsmands Bolig, bidrager kun til at forhøje Landskabets triste, trøstesløse, rent ud ørkenagtige Karakter. Man spørger sig uvilkaarligt, hvorledes det er gaaet til, at Mennesker har fundet paa at bygge Boliger her, spørger sig, hvad det er, de svære Forter skal forsvare, hvad Skibene vil her i Havnen, hvad Toget vil

ude i det øde Landskab, i Tunneler under Klipperne og videre langs stenede Dale.

Og dog — Svaret ligger lige for. Her er et af de Punkter, hvor Russerne efter at have gennembrudt det nordøstlige Kina naaede ud til Stillehavet og fandt en strategisk vigtig, naturlig Havn. Til alle Tider har russisk Politik gaaet ud paa at skaffe sig Luft ud mod Havet. Endepunkterne for den store sibiriske Bane er for den nordlige Grens Vedkommende Vladivostok, for den sydlige Port Arthur og Dalny. Ved Harbin forenes de to Grene. Russerne fandt fortræffelige Udskibningssteder for deres Varer paa Liaotung-Halvøens sydligste Del, lagde deres tunge Haand paa Port Arthurs gamle, skrøbelige, kinesiske Legetøjsfæstninger og skrev paa Ruinerne; *j'y suis, et j'y reste.*"

— — Med Henblik paa den sidste Sætning vil jeg sige: jeg troede ved Krigens Udbrud ogsaa det samme. Jeg mente, at slige store Forpoststillinger for den hvide Kultur aldrig kunde tænkes forladte. Jeg og mange Andre har taget Fejl. De er jo nu *tilbageerobrede* af de Gule.

Til det før givne Vinterbillede vil jeg gærne føje nogle Ord. Det er jo klart, at Livet i en By som Port Arthur har formet sig sælsomt og forunderligt efter europæiske Begreber, og det er ret let at forklare hvorfor.

Det er kun en halv Snes Aar siden, at dette befæstede Punkt regnedes for et af Kinas stærkeste. Det toges derefter, og saa at sige i en Haandevending, af Japanerne under den kinesisk-japanske Krig. De europæiske Stormagter tvang ved Fredsslutningen i Shimonoseki i 1895 først Japan til at tilbagegive det strategisk vigtige Punkt (hidtil kun befæstet rent middelalderligt) til Kina, og kort efter blev Port Arthur, hvis Betydning først var paapeget af den engelske Løjtnant Arthur — deraf Navnet — overdraget til *Rusland*! Europa kunde ikke gøre noget uklogere Træk, ialfald intet virksommere til at holde Galden fly-

dende hos de dødsforagtende, hensynsløst maalbevidste Japanere.

Mine Læsere vil — forudsætter jeg — vide hvor store Brød Russerne straks slog op paa Basis af Besiddelsen eller „Forpagtningen“ af Liaotung-Halvøens sydlige Del med Havnene Port Arthur og Dalny. Der skete virkelig en Kolonisering i stor Stil. I en Fart førtes Skinneveje derned, der byggedes tidssvarende Fæstninger omkring Port Arthur, moderne og vældige Havneanlæg ved Dalny. Den ene By skulde være det russiske Østens store Krigshavn, den anden dets store Handelshavn, begge, hver for sig, overgaaende det længst erhvervede Vladivostok, som dog bar Hædersnavnet „Østens Dronning“.

En Masse Mennesker strømmede nu til for at søge Arbejde, handle, tjene Penge. Først og fremmest *Russere*. Den lavere Klasse kom derned med gratis Rejse paa den sibiriske Bane; de kom med bare, barkede, stærke, grove Hænder — det gjaldt jo for den russiske Regering at faa nationale Arme til at opbygge det store Kulturarbejde — der kom russisk Militær og mange russiske Officerer, Ingeniører, Teknikere og Civilembedsmænd. Og der kom mange russiske Jøder. Thi her i det fjerne, vilde Østen var der Forretninger at gøre som i sin Tid i „the far, wild West“. Der kom lasede Israeliter derud, som maatte tigge eller stjæle sig den daglige Kost til, men som snart gik rundt med en hel lille Krambod, hængende over Maven i Remme om Skulderen. De blev ofte rige Folk. En af dem med Forretningssans og mere end almindeligt fri for alle moralske Betænkeligheder forøgede sin Formue ved en omfattende Handel af den forskelligste Art. Derefter blev han Levnedsmiddel-Leverandør til den russiske Regering. Nu nævnes hans Navn med en næsten skælvende Respekt,

og hans Formue regnes i mange Millioner — altsammen tjent i en halv Snes Aar. Men hvordan?

Samtidig strømmede Tyskere, Englændere, Amerikanere og Skandinaver til. Kun de første kunde i nogen Grad gøre sig gældende paa det kommercielle Omraade; de kom undertiden til at indtage ledende Pladser indenfor deres bestemte Forretninger eller Brancher. Englænderne var oftest Repræsentanter for ret pengestærke Firmaer, men deres Tal var ringe. Deres og Amerikanernes ikke altid legitime kvindelige Forbindelser spillede ofte et meget voveligt Dobbeltspil ved at nærme sig de russiske Kredse og samtidig vedligeholde en overordentlig levende og varm Konnex med de talrige japanske Spioner, som fandtes rundt om i alle mulige Forklædninger: først og fremmest i de Japanere, som forlod Byen umiddelbart før Krigens Udbrud, derefter i en Mængde velindstruerede Kinesere (af hvilke vi dog senere fik nogle Hundrede opdagede og hængte). Det var sikkert en ren Sport eller Passion for mange af disse Damer, der — saa utroligt det end lyder — var i Besiddelse af høj Dannelse og stor Snedighed, men alligevel navnlig gravede Guld og samlede Diamanter ved en vidtgaaende Elskværdighed overfor mandlige, solide (men paa en vis Maade svage) „Forretningsforbindelser."

Man tænke sig nu, hvor ejendommeligt Livet har formet sig lige før Krigen: De russiske Marineofficerer danner deres egen Kreds, Landofficererne deres, de russiske Købmandsjøder deres, de russiske Underofficerer og Soldater med Droskekuske og andre Arbejdere deres langt lavere staaende Niveau, de forholdsvis faa civile Vesteuropæere deres nationsvis skilte, men dog kontaktmæssigt sammenhørende Kreds. De forbindende Led mellem dem og Russerne var maaske oftest den bekendte Kafé i den

gamle By og tillige det for Russerne langt farligere ved de før omtalte Damer, som ikke altid bevarede en Hemmelighed, der i Ubetænksomhed undslap en godhjærtet og maaske heftigt forelsket Løjtnant.

Overfor dette mangedelte Bysamfund stod nu den tilstrømmede Skare af Kinesere, som jo vilde tjene Penge, som ogsaa fik Arbejde, og som udgjorde Byens store Flertal i Individer, men dens uendelig svage Mindretal i social Indflydelse og Anseelse. Havde man f. Eks. om Sommeren en Koleraepidemi, var det jo en Europæer ret ligegyldigt, om der udenfor hans Hus faldt en Mand om med Tegn paa Bug- og Mavekrampe. Dog — skulde det være en russisk Soldat eller overhovedet en Europæer, søgte man ialfald at faa ham bragt til et Hospital. Man betragter den Hvide som et Menneske, den Gule som — mildest talt ikke saa meget.

Der levedes vildt og højt i Port Arthur kort før Krigens Udbrud, der spioneredes og intrigeredes; der pareredes med Ens egen Hals som Indsats, der vandtes og der tabtes. Vel var Selskabslivet klikemæssigt delt, men paa Varieteerne mødtes de forskelligste Kredse sent om Natten og gav hverandre kordiale Haandtryk. Obersten i Uniform og Kontoristen, som om Dagen maaske kun flygtigt hilste paa hinanden, var gode Venner en saadan sildig Nattestund.

— — Og netop en saadan kulsort Nat faldt det første japanske angribende Skud — mellem den 8. og 9. Februar.

Jeg vil ikke og maa ikke indlade mig paa en udførligere Optrevling af Forholdene paa det Tidspunkt. Men jeg tør dog tilføje, at de efter vor Formening farligste Spioner pludselig var forsvundne, fordi de ikke ønskede at løbe en Risiko, som kunde føre til den forøvrigt saa kortvarige Hængningsproces. Det sædvanlige Sommerliv fik derfor en helt

anden Façon. Der var af Vesteuropæere ved Krigens Begyndelse ca. 1500 civile, deraf ca. 20 Amerikanere og Englændere og 10 Skandinaver (Flertallet danske) og vistnok ca. 100 Tyskere. Der var fremdeles omtrent 50 græske Forretningsfolk i Byen, Resten var Russere.

Man vil af det Følgende se, hvordan det Hele formede sig i nogle af Krigens allerværste Dage.

FJERDE KAPITEL

JAPANERNES SIDSTE FORSØG PAA AT BLOKERE HAVNEINDLØBET

KL. 10 om Aftenen (d. 2. Maj) opskræmmedes Port Arthur paany ved en mægtig Kanonade fra Søen. Det dirrede i Jorden under En, og det øvede Øre formaaede i lang Afstand at opfange Projektilernes hvislende Lyd under deres utrolig hastige Fart gjennem Luften. Det var altsaa klart, at Japanerne igjen havde aabnet et større Angreb.

Jeg løb op paa Husets Loft, hvor der fra et Tagvindue var en fortræffelig Udsigt over en Del af Rheden og de fleste af Kystforterne. Der mødte mig et sælsomt Syn, ubeskriveligt i sin grufulde Skønhed. Det lynede og blinkede fra Kanonerne. Overalt hvor de japanske Projektiler slog ned og exploderede, i eller udenfor Forterne, snart hist snart her, for mægtige Røgskyer himmelhøjt tilvejrs, ofte i flere Sekunder tilslørende de nærmeste Omgivelser. Fra Forterne besvaredes Ilden med en Hurtighed og en Heftighed, der lod ane, at Kampen var en af de varmeste, der længe havde staaet.

Det varede ved omtrent halvanden Time. Omtrent ligesaa pludseligt som det Hele var begyndt blev det stille igjen. Kun af og til lød der svære Drøn fra Forterne.

Jeg beredte mig til at gaa til Sengs. Thi da jeg ikke havde anmodet om at faa Feltraabet, kunde jeg ikke godt

gaa ned til Havnebassinet for at faa Rede paa, hvad der virkelig var sket. Jeg maatte vente til næste Dags Morgen. Men neppe havde jeg lagt mig, før Skydningen begyndte igjen. Og ligesaa voldsomt som før rasede den, denne Gang uafbrudt i to Timer, alt imens Søgelysene fra de forskellige Forter spillede i alle mulige Retninger, et Fyrværkeri uden Mage og Lige. Man saa i et Sekund en hel Kyst trukken op med en mægtig Ildlinie, hvert Punkt og hver Pynt. Og fandt det spejdende Ildøje et ukendt fremmed Skib i hidsig Fart ind imod Havneindløbet, da holdt det Blikket fæstet derpaa, for at vise Projektilerne Vej.

Paany blev Alt stille. Kun Søgelysene fortsatte deres forskende Hverv.

Jeg gik atter til Ro, men Nattens Indtryk var for stærke til at jeg kunde sove. Jeg hørte kort efter en svag Skydning. Den lød som langt borte.

Saa kom pludselig Maskinmesten farende ind til mig og fortalte, at man fra Loftet kunde se flere Skibe staa i Flammer. I en Fart var jeg oppe igjen.

Jo, ganske rigtigt. Der flød tre store brændende Baal paa Vandet. Tilhøjre og tilvenstre saas i Natten Glimtet fra Kanonerne, mens Søgelysene strejfede Sø og Fjæld. Det var et storslaaet Syn.

I Løbet af ganske kort Tid forsvandt de brændende Skibe som var de opslugte af Søen. Jeg formodede, at de var skudte isænk, hvilket ogsaa senere viste sig at være rigtigt.

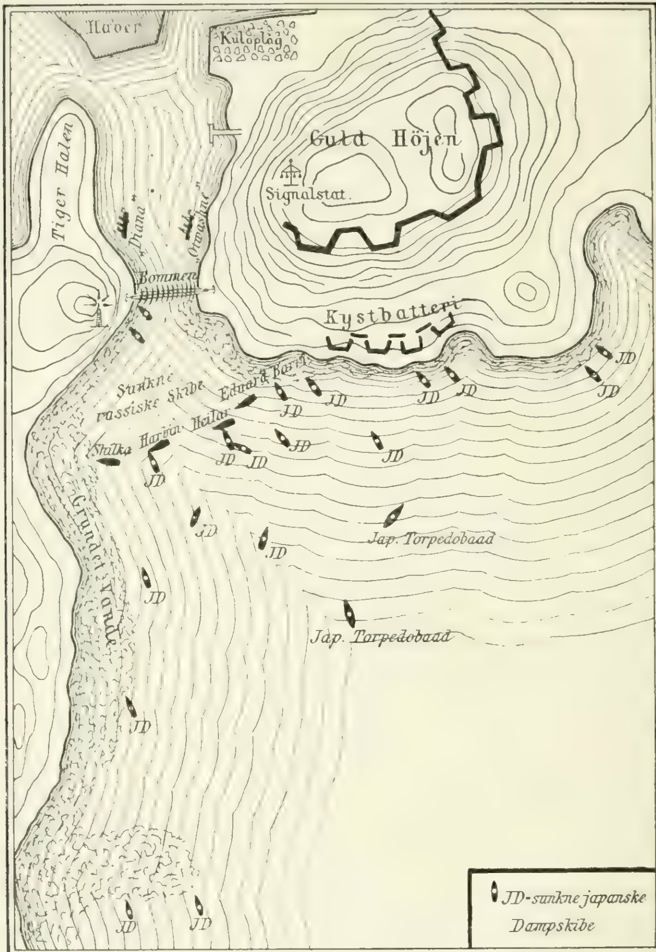
Efter endelig at have faaet lidt Søvn i Øjnene begav jeg mig tidlig den næste Dags Formiddag ned til Marinebassinet for at faa noget at vide om Nattens Begivenheder. Jeg traf min gode Ven Havnekaptajn *Ribakoff*. Han var oprømt og glad og fortalte: Som De ved bragte vi iaftes efter Mørkets Frembrud „Novik“ ud paa Rheden til Ankers

indenfor vore sunkne Skibe, og som De kan se herfra ligger jo „Diana“ og „Otvatschne“ lige i Indløbet. Naturligvis fik Japanerne strax af deres altid aarvaagne Spioner her i Byen Underretning om, at „Novik“ var gaaet ud paa Rheden, men de har neppe regnet med, at den havde ankret indenfor de sunkne Skibe. Japanerne sendte derfor to Gange Torpedoflotiller ind for at angribe den. („Novik“ var en udmærket Jager; den har oftere vist, at den med Lethed kunde indhente japanske Torpedobaade. Flere Gange kom den i kritiske Situationer, men dens dygtige Fører, Kaptajn *Jessen*, forstod altid at redde den ud igen, een Gang dog i stærkt beskadiget Tilstand, efter at den havde vovet sig for langt ud paa Jagt efter Torpedobaade og derved var kommen i Kamp med 4 japanske Krydsere. Men „Novik“ klarer Alt, hed det sig stedse i Port Arthur).

Havnekaptajnen fortsatte: Der gaar Rygter om, at 6 japanske Torpedobaade er gaaede ned; vi ved det endnu ikke, men vi har overalt Dykkere ude. Vi ved heller ikke endnu, hvor mange stenlastede Fragtdampere der er sunkne under Japanernes Forsøg paa at blokere Havneindløbet. Heldigvis lykkedes det dem heller ikke denne Gang. Selv var jeg ombord paa „Diana“, som jeg nok tror gjorde mest Nytte. Sagen var den, at Damperne var komne saa langt ind, at man fra Forterne ikke kunde skyde paa dem. Overalt, hvor Vandet strejfedes af Søgelysene, saa man Dampere i fuld Fart indad. Det gjaldt altsaa nu om at faa dem skudt ned inden de naaede de Steder, hvor de selv vilde tilbunds. Desuden havde Forterne nok at gjøre med at holde to japanske Kanonbaade, vistnok „Akaja“ og „Chokai“, tilligemed en utallig Masse Torpedobaade fra Livet.

Hvad var det der brændte, og har I gjort Fanger? spurgte jeg.

Fire japanske Dampere blev skudte i Brand, men lige-



fuldt fortsatte de mod os med al den Kraft deres Maskiner kunde udvikle. Flammerne var et godt Maal at sigte efter, tilmed paa nært Hold. Een for een skød vi dem isænk, og de vældige Fakler slukkedes i det hvislende, sydende Vand,

længe før de naaede deres Maal. Og med dem er mangen gul Sjæl gaaet til Aandernes Rige. Hvad Fanger angaar, ja da er der lige nu passeret et halvt hundrede Stykker, deriblandt 2 Officerer. Fire var saarede, og . . . Men der kommer jo *Ivanoff* i Chaluppen ude fra Rheden, han maa vide Besked.

Vi løb ned til Kajen og hilste paa vor fælles Ven, Løjtnant Ivanoff, netop som han steg iland.

Hans Ansigt var et eneste straalende Smil. Et stort Stykke Papir bredte han ud foran os. Det indeholdt en foreløbig Skitse over de Steder, hvor i Nattens Løb Baade var sunkne. Det tog sig ud omtrent som omstaaende Skitse viser det.

Sunkne var efter Dykkernes Opgivelser to japanske Torpedobaade, og ni japanske Dampere med mig velbekjendte Navne, fordi de alle før Krigen havde været i Port Arthur med Kul: „Asagao" (2864 Tons), „Totomi" (1953), „Sakura" (2978), „Kokura" (2596), „Otaru" (2548), „Sagami" (1926), „Nagato" (1884), „Aikoku" (1773) og „Fusan" (2501).

Naa det gik jo ikke an, at jeg blev ved med at fordybe mig i disse interessante Enkeltheder. Jeg havde jo mit Hverv, Damperen „Sentis" at passe. Til min store Overraskelse fandt jeg alle Kineserne ved deres Arbejde. Ikke en eneste var rendt sin Vej, hvad de ellers plejer at gjøre, naar der skydes. Jeg kunde altsaa bringe den for os alle vigtige Meddelelse, at Japanernes Forsøg paa at blokere Indløbet var fuldstændig mislykket; endnu kunde vi mageligt slippe ud. Kineserne arbejdede derefter med fordoblet Iver.

FEMTE KAPITEL

FJENDENS LANDING

I Løbet af Eftermiddagen bredte det Rygte sig over hele Byen, at Japanerne havde landsat Tropper ved Pitsevo, et kinesisk Fiskerleje, som ligger paa Østsiden af Liaotung-Halvøen. Det havde paa Forhaand Sandsynlighed for sig, fordi dette Sted netop er ligeoverfor *Elliot-Øerne.* Disse sidste havde Admiral *Togo* forlængst taget i Besiddelse, for at bruge dem som Operationsbasis. Den derværende „Tornton Havn“ var af Naturen som skabt dertil.

Om Elliot-Øerne er der forøvrigt meget at fortælle af historisk Interesse. Ligesom det nu saa blomstrende Hongkong i sin Tid var Sydkinas mest berygtede Sørøverrede, saaledes var Elliot-Øerne Nordkinas. Englænderne rensede Hongkong for et Par Menneskealdre siden og rejste paa dets Plads et Handelsemporium, der er Verdens mest trafikerede Søstad og endog har slaaet London og New York. Russerne rensede i 1898 Elliot-Øerne for Pirater og vandt derved i høj Grad de paa Fastlandet boende Kineseres Tillid og Velvillie. Navnlig de fredelige kinesiske Søfarende viste paa mangfoldig Maade deres Taknemlighed, thi det var jo mest dem, det tidligere var gaaet ud over.

Jeg husker endnu meget tydeligt mit første Besøg paa Elliot Øerne. Jeg havde dengang lige fæstet Bo i Port Arthur og sammen med en Del andre Europæere aftalt at

ville gjøre en Udflugt til de berømte Øer, endnu mens de sidste Banditers Fodspor ikke var udviskede.

Mit Indtryk var over al Forventning. Vi fandt de lange underjordiske Gange, hvor Røverne skjulte sig selv og deres Bytte som Ræve i Huler. Men mest af Alt imponerede mig det storslaaede Signalsystem, dette Andelskompagni af Pirater har haft, ja hele den Organisation, der maa have været, den Disciplin tillige. Der var ikke en Klippepynt, ikke en Bjergtinde, uden at man saa Rester af smaa Signalstationer. Den øverste Leder — man kalde ham Sørøverkonge eller Høvding — boede i en paladslignende Bygning, hvis Ruiner endnu kan ses, og som var saaledes situeret, at han til enhver Tid, Nat som Dag, kunde kommunikere med de omliggende Øer.

Nyheden om den japanske Landgang var jo ikke af den behageligste Art. Og omtrent samtidig indtraf der til os en Rapport fra Signalstationen paa Laotischan, som gik ud paa, at en japansk Torpedo-Flotille, tre Kanonbaade, to Krydsere og otte store *Transportskibe* var passerede der forbi. Det var klart, at dette betød et japansk Forsøg paa samtidig at landsætte Tropper paa Vestsiden af Liaotung-Halvøen. Men *hvor?*

Man gættede selvfølgelig strax paa Port Adams, hvorfra de vilde gjøre Forsøg paa at forene sig med de i Pitsevo landsatte Kombattanter. Denne Landsættelse fra begge Sider havde naturligvis først og fremmest til Formaal at *afskære Jernbanelinien til Port Arthur*, hvilket næsten var ensbetydende med at gjøre os til en belejret By.

Den Eftermiddag var rig paa Spænding. Kineserne og mange Europæere med forstod ikke et Ord af det Hele, og de rasede indvendigt imod de russiske Marineautoriteter. Hvorfor i Alverden stak den mægtige russiske Flaade dog ikke tilsøs for at tilintetgjøre disse japanske Trans-

portdampere? Det vilde dog efter deres Mening være den letteste Sag af Verden. — De anede ikke, at den japanske Flaade kun laa nogle faa (engelske) Mil ude, parat til at modtage den allerede haardt vingeskudte russiske, om denne virkelig vilde vove sig ud.

Og de tænkte heller ikke over, at Vicekongen, Admiral *Alexieff*, som opholdt sig ombord paa Panserskibet „Sebastopol“, derfra pr. Telegram, Telefon og Signal bestandigt blev underrettet om Alt, hvad der skete, saavel fra Forterne som fra stadigt travlt virksomme private Spejdere.

Da jeg næste Dags Morgen kom ned til Havnen, saa jeg, at der i Løbet af Natten var ankommet et Tog. Det havde medbragt to *Spejdeballoner* og otte *Hæveballoner*.

[Ved Spejdeballoner forstaas, hvad der forøvrigt ligger i selve Ordet, kun almindelige Captifs med det særlige Formaal at skaffe sig et Fugleperspektivs Overblik. Hæveballoner er derimod Resultatet af en helt anden Anvendelse af det Faktum, at enkelte Luftarter er lettere end andre, nemlig den praktiske Udnyttelse deraf ved at lade den lette Luft løfte tunge Gjenstande fra Havets Bund op paa Overfladen. Et Exempel vil oplyse om, hvorledes det gaar til: En mindre Damper er sunken paa ikke altfor dybt Vand. Dykkerne fæstner den ved Kjæder til nogle Balloner — disses Antal i Forhold til Skibets Størrelse — Ballonerne fyldes og rykker Skibet fra Bunden. Vel at mærke ikke Skibets hele Vægt, men netop den Del, som Skibet er tungere end det Kvantum Vand, det har fortrængt. Netop derfor løftes Skibet ogsaa kun til Overfladen, og Ballonerne skal nok lade være med at flyve afsted med det over Bjerg og Dal].

Hurtigst muligt søgte jeg Oplysning hos de med Toget ankomne russiske Officerer. Deres Humør var mørkt. Og den Skildring, de gav af Mangt og Meget, gjorde ogsaa

mig trist. De bestyrkede fuldstændig min Frygt om, at Port Arthur snart vilde være afskaaren fra al Forbindelse mod Nord. Omtrent udfor Port Adams havde man set en Masse japanske Skibe. Der var altsaa ikke mere nogen Tvivl om, at der landsattes en stor Troppestyrke.

Efter at have erfaret dette, søgte jeg Havnekaptajnen, og fortalte ham, hvad der efter min Mening absolut maatte antages for at være Sandhed. Han lukkede en Dør og sagde derefter: De har ganske Ret. Derfor rejser Admiral Alexieff idag eller imorgen tidligt hurtigst muligt, endnu mens Jernbanelinien *ikke* er overskaaren.

Han fortalte dernæst endel Ting, som jeg havde fra andre Kilder, og som ganske stemte med mine Oplysninger. Men hvad jeg ikke vidste, var, at Admiral Togo, delvis ved Anvendelse af traadløs Telegrafering, havde faaet sendt en Depeche til Alexieff med Forespørgsel om, hvorvidt og paa hvilke Betingelser han vilde overgive Byen.

Alexieff havde herpaa selvfølgelig slet ikke givet noget Svar.

Resten af Dagen tilbragte jeg ombord paa „Sentis“, hvor Arbejdet gik rask fra Haanden.

Den næste Dag flyttede Maskinmesteren og jeg samt Missionær Christiansen ombord paa „Sentis“. Vi var nu saa vidt med Reparationerne, at vi haabede at kunne komme afsted om nogle faa Dage. Christiansens og min Bolig, den saakaldte *danske Missionsbygning*, var indtil videre bleven overladt en russisk Familie.

Den 6. Maj om Morgenen var der stort Røre i Marinebassinet. Alt var fixt og fint, pudset og fejet ved Kajen, hvor „Sebastepol“ laa fortøjet. Officerer i Gala saas hist og her, stundom i nervøs Jagen frem og tilbage. Det var let at gjætte, at dette betød Vicekongens Afrejse.

Ganske rigtigt. Det varede ikke længe, før han viste sig selv. Han gik i Land og talte faa Ord til ganske enkelte højtstaaende Officerer. Han var meget bevæget. Jeg lagde særlig Mærke til det, da han tog Afsked fra Admiral Wittgift og jeg netop stod nær ved dem. Vicekongen besteg derefter sin Vogn, og eskorteret af en Sotnie Kosakker kjørte han direkte til Banegaarden, hvor et Extratog ventede ham.

Saa bredte der sig med Lynets Fart den Efterretning, at Kommandoen over Flaaden var overgiven til Admiral Wittgift. Det vakte Ængstelse i mange Søofficerskredse. Ganske vist han var en fortræffelig Mand og Søofficer, men hans Erfaring var, saavidt vi vidste, mere teoretisk end praktisk, mere Tegnerens paa Papiret end Kanonerens paa Vandet i Bugterne mellem disse stejle røde Bjærge. Han havde tilbragt en altfor stor Del af sin forøvrigt saa ærefulde Tjeneste — ved Kontorarbejde.

Den 7de Maj ankom der intet Tog til Port Arthur. Den 8de fik vi Underretning om, at Jernbanelegemet var brækket fem engelske Mil Syd for Port Adams. Dermed var altsaa al Forbindelse med Port Arthur fra Landsiden saagodtsom *afbrudt.*

SJETTE KAPITEL

FLYGTNINGE FRA DALNY

DEN 9. Maj fløj de vildeste Rygter gjennem Byen. Selv fornuftige og alvorlige Folk var blevne ganske gale. De troede, at Japanerne allerede vilde kunne være i Byen om faa Timer. En fuldstændig Panik havde grebet baade Hvide og Gule, og den bredte sig ganske epidemisk, skabende voxende Forvirring. Kineserne slæbte alle deres Ejendele ombord paa de i Havnen liggende Djunke. Frygteligt overladede med Bylter og Mennesker og næsten tyngede ned til Rælingen forlod de Havnen. Og man saa Kinesere i Flugt med tung Bagage mod Vest til Pigeon Bay, ca. 6 engelske Mil fra Port Arthur. Her laa der ogsaa kinesiske Djunke, som var sejlklare og for en Betaling af fra 50 til 100 Rubler pro persona førte Folk over til Tschifu. Ejerne af disse kinesiske Sejlskibe havde ligget ganske stille i Bugten og ventet paa, at en saadan Panikens Dag skulde indtræffe — for at skovle Penge ind. De var i Reglen bedre underrettede om Situationen end Europæerne.

Jeg gik op til Jernbanestationen, hvor der mødte mig et sørgeligt Syn. Der var lige ankommet et Tog med Saarede. Det kunde altsaa kun være fra en Kampplads i vor umiddelbare Nærhed. Ambulancernes lange Række modtog Staklerne een for een. Jeg traf en Læge, hvem jeg kjendte,

men han var selvfølgelig altfor beskæftiget til at kunne give nøjagtig Besked. Han gav mig Anvisning paa nogle let saarede Soldater, hvis Tilstand ikke var værre, end at man kunde føre en Samtale med dem. Jeg spurgte den første den bedste. Han laa bleg paa Ambulancebaaren. Han kunde end ikke give mig nogen Oplysning om, hvor det Slag havde staaet, som han kom fra. Han vidste, at Stedet ikke var langt borte, og saa meget forstod jeg af hans ganske usammenhængende Fremstilling, at der maatte have staaet flere Smaafægtninger mellem Port Adams og Kintschou. Alt tydede fremdeles paa, at Japanerne hurtigst muligt nærmede sig os. Soldaten og andre af hans Lidelsesfæller mente dog, at Japanerne ikke kunde komme længere end til Kintschou, hvor Russerne havde anlagt meget stærke Befæstninger og var forberedte paa at modtage Fjenden i Kamp.

Om Eftermiddagen meddeltes der telefonisk fra Signalstationen, at der passerede mellem 16 og 20 japanske Transportskibe, eskorterede af en Krigsflaade. Paniken øgedes meget stærkt, fordi man jo var i Uvished om, hvor Fjenden vilde lande. Endnu inden Aften kunde jeg tjenstlig indberette til Admiral Gregorovitsch, at „Sentis“ var klar til at sejle, og at jeg afventede hans nærmere Ordre.

Længe lod Fjenden os ikke i Uvished om, hvor han vilde foretage sin Landgang. Thi endnu samme Nat satte han Tropper iland paa den nordvestlige Pynt af Kintschou-Bugten.

Og næste Dags Morgen saa vi Port Arthur halvvejs oversvømmet af Beboere fra *Dalny*.

Politiet havde raadet dem til skyndsomst at rømme denne storslaaede Handelshavn, i hvilken man havde set den kommercielle Spire til et russisk-østasiatisk Handelsvælde. Ad den hele sex danske Mil lange og daarlige

Landevej havde Flygtningene slæbt sig selv og deres Ejendele afsted og ind til det endnu langt mere truede Port Arthur. Og hele Dagen igjennem kom derfra flere og flere: Mænd, Kvinder og Børn, trætte, sultne, forfrosne og halvnøgne. De, som havde Penge dertil, tog strax videre til Pigeon Bay og derfra med kinesiske Djunke til Tschifu. Men af de Ubemidlede blev Mændene hvervede til Krigstjeneste af forskellig Art; Konerne og Børnene anbragtes i de af Kineserne forladte Huse.

Da jeg spurgte en forholdsvis intelligent Mand blandt Proletar-Flygtningene, hvordan det kunde være, at de ikke kunde komme med Toget, svarede han, at Russerne allerede havde ødelagt alle Broerne, eftersom Japanerne, der var landede ved Kintschou, hurtigt havde bredt sig saa stærkt paa Tangens smalleste Sted, at de skarevis strømmede mod Dalny.

Nu forstod jeg, at vi var omringede fra Landsiden — og at Dalny var meget stærkt truet.

SYVENDE KAPITEL

EN SAARET OFFICERS BERETNING

Den 14. Maj besøgte jeg en ved et Ulykkestilfælde let saaret Officer. Ved Siden af ham paa Hospitalet laa en anden let saaret Officer, som netop var kommen fra Dalny. Jeg blev Ørevidne til hans Fremstilling af, hvorledes Japanerne havde forsøgt at nærme sig Dalny. I forkortet Gengivelse lød hans Ord saaledes:

En hel Nat igjennem havde vi holdt Udkig paa det store 600 Fod høje Forbjerg, ca. 1 Mil øst for Dalny. Vi saa intet andet end kulsort Mørke og hørte under vore Fødder det fraadende Hav, der af og til kastede sine Skumsprøjt et halvhundrede Fod op ad de røde renvaskede Klippemure.

Vi maatte og skulde imidlertid, saa meget som menneskelig Synskraft muliggjorde det, holde Øje med Japanernes Bevægelser. Thi man havde Dagen iforvejen set dem pludselig komme og forsvinde igjen i Horisonten.

Vi var bange for, at Japanerne skulde have faaet Kig paa vor rent provisorisk opførte Forskansning med kun sex Feltkanoner (i vort Observationspunkts umiddelbare Nærhed). Og vi var ikke mere end 40 Mand og tre Officerer, deriblandt jeg. Vor Ammunition var meget ringe.

D. 12. Maj Kl. 7¾ om Morgenen blev vore forvaagede Øjne saa Fjenden var. Han var dengang endnu i en fjern

Synskreds, men Dagen var ret klar, og efter en halv Times Forløb var han kommen saa nær, at vi nogenlunde kunde beregne hans Styrke. Den viste sig at bestaa af de tre Krydsere „Itsukushima“, „Nishin“ og „Miyaka“, fulgte af en Torpedoflotille, som — hvad der ganske tydeligt saas gjennem Kikkerten — havde gjort alt klar til at opfiske eventuelle af os udlagte Miner, og saaledes berede Vejen for Krydserne ind til Dalny.

Vi vilde netop til at melde dette telefonisk gjennem den provisoriske Ledning til Dalny, der var oprettet til os, da vi opdagede, at *den var skaaren over.*

Den havde været iorden endnu faa Minuter iforvejen. Bag om en Pynt saa vi nogle vevre smaa Gule ifærd med at forsvinde i en hurtigt roet Baad. Vi, som med den største Agtpaagivenhed havde ventet den sig nærmende Flaade, havde netop i det Øjeblik, den var der, og da Alles Øjne med potenseret Se-Kraft rettedes mod den, ikke et Øjeblik tænkt os Muligheden af, at fjendtlige Gnomer skød op af den røde Sten og klippede Telefontraaden over for os.

Vi tre Officerer var fuldstændig overvældede. Vi var dog strax klare over, at naar Fjenden havde været i Land og skaaret vor Telefontraad over, da maatte han sandsynligvis ogsaa vide, at vi her havde faaet opstillet et lille Batteri. Vort Raseri udgød sig først over den Baad med Japanere, som netop var ifærd med at dreje om Pynten og redde sig. Den var endnu let at træffe. Et Par Skud, den splintredes og de fire Helte paa den — thi Helte var de virkelig — sank tilbunds som Lig.

Vi forsøgte at udbedre den Skade, der var tilføjet Telefonledningen og sendte derfor nogle teknisk kyndige Soldater afsted for at finde ud af, hvor Traaden var skaaren over. De kom tilbage med den Besked, at Japanerne havde klippet Ledningen over paa to forskjellige Punkter, og al

den mellemliggende Traad havde de taget med sig, for at en ny Sammenføjning ikke skulde kunne lade sig gjøre i en Haandevending.

Vi fik ikke lang Tid til at ærgre os. Thi vor Ild paa den djævelske Baad var naturligvis hørt, selv om man maaske ikke havde kunnet se, at vi havde sendt den ned. Krydserne rettede paa een Gang en morderisk Ild paa os. Vi besvarede den det bedste, vi kunde. Imidlertid pilede alle de japanske Torpedobaade frem foran Krydserne for at forsøge at gøre Vej for disse ved at ødelægge den af os udlagte Række Miner. Vi havde godt Sigte paa dem og ramte dem flere Gange. Og det oplivede os, at en af dem, der var os farligst (Nr. 48), løb paa en Mine, og gik tilbunds i Løbet af faa Sekunder.

Denne Episode bragte tilmed stor Forstyrrelse i vort mærkelige Slag. Krydserne holdt et Øjeblik inde med Skydningen og syntes langsomt at retirere. Saa løb „Miyaka“ paa en Mine, der exploderede med et voldsomt Drøn. Det varede nøjagtigt 23 Minuter, før den sank. Størstedelen af Mandskabet reddedes fra de andre japanske Krydsere.

Vort Tab i Fortet var omtrent Halvdelen af dets før omtalte ringe Besætning og blandt de saarede Officerer jeg. Batteriet var blevet meget beskadiget, og af vore sex Kanoner var kun de to brugelige.

Strax efter denne haarde Kamp — fortsætter den saarede Officer — ønskede jeg atter at tage tilbage til Dalny. Det var jo ialfald en Pligt for os at aflægge en Rapport. Vi fik imidlertid Ordre til at begive os til Kintschou med Undtagelse af os Saarede, som i Vogne skulde bringes til Port Arthur.

I Dalny begravedes vore døde Kammerater. Her var forøvrigt et Kompagni Ingeniører ifærd med at sprænge

alt i Luften, Havneanlæg, Bygninger og Gader. Saavidt jeg kunde se, lykkedes det ikke rigtigt.

— — Efter at have hørt denne meget interessante Beretning af den saarede Officers Mund, begav jeg mig til Admiralen for at erfare, om vi maatte sejle med „Sentis“. Mandskabet begyndte allerede at blive utaalmodigt, og det truede mig halvvejs med at ville gaa fraborde. Jeg fik imidlertid Ordre til at vente nogle Dage, indtil det var afgjort, hvem der skulde have Ansvaret for og Omkostningerne ved Rejsen.

Resten af Dagen forløb i stor Spænding. Vi ventede stadig Efterretninger fra Dalny og Kintschou. Om Aftenen ved Mørkets Frembrud forlod Minekrydseren „Amur“ Havnen og sejlede langsomt om Kysten sydpaa. Og dette gav atter Anledning til en Mængde Gætninger, Gisninger og Rygter.

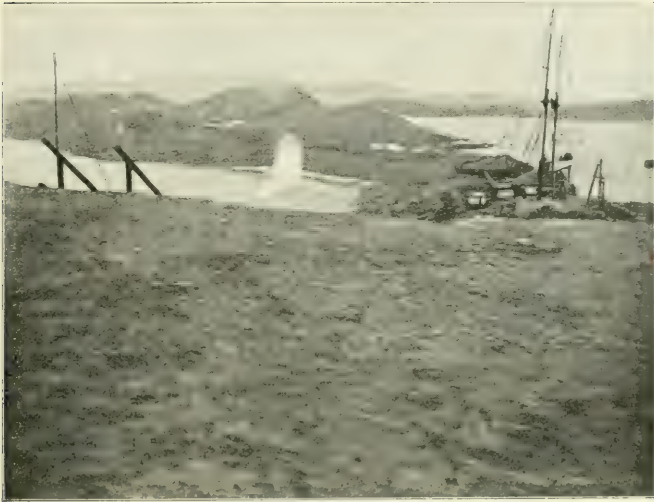
OTTENDE KAPITEL

„HATSUSE“S UNDERGANG

Da jeg om Morgenen den 15. Maj var kommen op, saa jeg, at „Amur“ var ifærd med at indtage sin tidligere Plads imellem to Bøjer i Vestbugten i umiddelbar Nærhed af „Sentis“. Jeg tog iland for at høre Nyt. I Marinebassinet var der stor Sensation. Fra Signalstationen paa Laotishan var der om Morgenen Kl. 7½ blevet telefoneret, at der havde fundet et Sammenstød Sted mellem den japanske Krydser „Joshino“ og Panserkrydseren „Kasuga“ i sydøstlig Retning og omtrent 5 engelske Mil ude. „Joshino“, som var bleven ramt af „Kasuga“ om Bagbord, var sunken i Løbet af nogle Minuter. Kanonbaaden „Tatsuta“ opholdt sig i Nærheden og var strax ilet til Hjælp. Efter at Baade var satte ud og saa mange som muligt af Mandskabet var reddede, havde Kanonbaaden taget „Kasuga“ paa Slæb. Men efter ca. 20 Minuters Forløb ophørte den med at slæbe den videre og lagde sig istedetfor ved Siden af den. Først kunde man ikke ret forklare sig denne Manøvre. Men da „Kasuga“ kort efter ligeledes sank, forstod man, at Kanonbaaden i sidste Øjeblik havde lagt sig paa Siden af den for at redde Mandskabet. Denne Meddelelse om to saa store og nye fjendtlige Skibes Undergang paa een Gang var en for Russerne overordentlig glædelig Begivenhed.

[Panserkrydseren „Kasuga“ var et af de to i 1903 af Argentina kjøbte Skibe. Den løb af Stabelen 22. Oktober

1902. Dens Længde var 357 Fod, dens Brede 61, Dyb gaaende 24, Deplacement 7583, indicerede H. K. 14000, hvormed den kunde løbe 20 Mil i Timen. „Joshino" var ældre, bygget i Skotland i 1892, 360 Fod lang, 46 Fod bred, 20 Fod dybgaaende, Deplacement 4180, 10320 H. K. med en Fart af 21½ Mil i Timen.]



Signalstationen paa Guldbjerget.
(I Vandet ses Explosion af en Granat, „Admiral Togos Visitkort".)

Bedst som flere Officerer og jeg stod og diskuterede disse overraskende Nyheder, hørtes der oppe fra Guldbjærget vældige Hurraraab. Hvad mon der nu var sket?

Jeg klatrede op ad den stejle Skrænt for at høre, om noget yderligere Nyt var hændt. Langs Bjærgryggen gik jeg hen til Signalstationen, hvor jeg traf flere mig bekjendte Officerer, som stod i ivrig Diskussion om, hvilket japansk Skib det var, som var løbet paa de om Natten af „Amur" udlagte Miner. Man vidste, at et Skib var ramt

og gaaet ned i faa Sekunder. Fra Laotishan var det telefoneret, at omtrent Kl. 10½ var følgende japanske Skibe passerede østpaa: Panserskibene „Hatsuse“, „Shikishima“ og „Joshima“, Krydseren „Kasugi“ og en Kanonbaad, som man ikke kjendte. De andre Skibe laa alle stille i en Klynge, der saas som eet stort mørkt Punkt i det Fjerne. I Havnen blev der Travlhed, alle Torpedobaadene kastede los, og i Løbet af kort Tid var de forreste allerede ude af Havnen. Her satte de Farten op, styrende henimod Fjenden. Det var et stolt Syn at iagttage dem oppe fra Guldbjærget pilsnart ilende henover den blanke, solglitrende Havflade. Antallet af „Hundene“ — som de lange cigarformede Torpedobaade kaldes i Marinesproget — var 16. Japanerne laa ca. 10—12 engelske Mil ude.

Vi fulgte Scenen med den største Spænding og ventede hvert Øjeblik at se Blinkene fra Fjendens Kanoner.

Den sorte Klynge i Horisonten blev nu større, et Tegn paa, at Fienden lagde sig i Slaglinie. Kort efter kom de ventede Glimt, en Masse paa eengang, efterfulgte af lange Drøn, som gav Ekko mod Kystens takkede Fjelde.

Pludselig gav en Del Officerer sig til at opslaa en mægtig Latter. Jeg, som havde været optagen af at følge Begivenhederne paa Havet, spurgte hvad der var iveien. De svarede med at pege paa Signalmasten. Der var hejst følgende Signal til Torpedoeskadren: „Undervandsbaaden er i Havn. Returner.“

Det er jo noget Snak, sagde jeg. Vi har jo desværre slet ingen Undervandsbaad. Nej, det er rigtigt nok, svaredes der, men Sagen er den, at vi har faaet at vide, at Japanerne har skaffet sig Nøglen til alle vore Signaler. Dette Signal er altsaa blot hejst for at bilde dem ind, at vi har forskaffet os en Undervandsbaad.

Angrebet varede en halv Timestid. Man kunde paa Grund af den stærke Røg ikke ret følge de enkelte Be-

vægelser. Saa vendte Torpedoeskadren tilbage. Og da jeg saa, at alle sexten „Hunde“ var i Behold, gik jeg beroliget ned til Marinebassinet. Omkring Havnen havde der samlet sig en stor Menneskemængde, som hilste de tilbagevendende Baade med stærke Hurraraab. Eskadren havde under sit Demonstrationsudfald faaet konstateret, at det var „Hatsuse“, der var løbet paa en Mine og gaaet ned meget hurtigt, endnu hurtigere end „Petropavlovsk“ hin sørgelige 14. April. Der var sandsynligvis ikke reddet ret mange af dens ca. 1000 Mands store Besætning.

[Panserskibet „Hatsuse“ var bygget i Skotland i 1899, havde en Længde af 425 Fod, en Brede af 75, et Dybgaaende af 27, et Deplacement paa 15,000 H. K., der gav det en Fart paa 18 Mil.]

Jeg fik at vide, at Torpedobaadene ikke havde kunnet udrette noget imod den frygtelige Ild, som Japanerne havde aabnet imod dem, og tog derefter ombord paa „Sentis“ for at fortælle Dagens sidste overraskende glædelige Nyt.

NIENDE KAPITEL

UVISHED OG SPÆNDING

I de følgende Dage ventede vi stadig paa, at Fjenden skulde besætte Dalny og angribe Kintschou. Dette sidste Punkt skulde efter den almindelige Mening være meget stærkt befæstet. Og der blev daglig sendt Kanoner derhen ad Jernvejen. Det var rigtignok Skyts, som Russerne i 1900 under Boxeroprøret havde taget fra Kineserne. Ligeledes afsendtes der Ammunition og Levnedsmidler. Da Kintschou tilmed fra Naturens Side var meget begunstiget som Forsvarspunkt, mente man nærmest, at det var uindtageligt. Der herskede i det Hele nu stærk Optimisme i Port Arthur. Der holdtes mange glade Gilder baade tillands og tilvands, og der blev drukket mange høje Bægre med Skaaler for Ruslands Ære samt dets uovervindelige Hær og Flaade. Man svor at ville hævne sig dyrt paa Japanerne.

En sørgelig Modsætning hertil dannedes ved det Syn, der daglig mødte En, naar der ankom et Tog. Hvert af dem bragte Masser af Saarede og Efterretninger om nye Nederlag Nord for Kintschou, til hvilket Sted Russerne skyndsomt trak sig tilbage fra Nord og Øst. Beretninger om, at Fjenden gjorde Forberedelser til at tage Kintschou blev modtagne med Vantro. Officererne forsikrede, at „Nøglen til Port Arthur“, som Kintschou benævntes,

skulde Japanerne aldrig komme i Besiddelse af. Den civile Befolkning derimod var skeptisk, og den var med stigende Bekymring Vidne til den militære Sorgløshed.

Der hengik dog nogle Dage i Ro. Man begyndte virkelig at tro, at Fjenden efter sine frygtelige Tab af Skibe var bleven bange for at fortsætte Angrebene fra Søsiden. Man saa ham nu holde Blokadelinien, ikke som før 10 Mil ude, men 15 a 20, vel sagtens af Frygt for Miner.

Imidlertid — den 19de om Morgenen var Fjenden der igjen. Han kom sejlende østfra. Eskadren bestod af fire Kanonbaade og en Torpedobaadsflotille. Den løb med fuld Fart henimod Havnen, alt imens Forterne udspyede en Regn af Granater imod den. Ogsaa fra Flaaden i Havnen blev der skudt, men Japanerne lod sig ikke anfægte deraf. De fortsatte ufortrødent, indtil de var ganske nær ved Indsejlingen. Her kastede de hver en Mine og tiltraadte derefter Tilbagetoget, stadig udsatte for en forfærdelig Beskydning. To Torpedobaade blev ramte saa haardt, at de med deres Mandskab gik ned paa 15 Favne Vand. Gennem Kikkerterne kunde man se, at de russiske Projektiler anrettede stor Skade paa flere af de andre Baade, mens de ilsomt fortsatte deres Tilbagetog til de japanske store Skibe, der øjnedes ude i Horisonten.

Japanernes Angreb var i Virkeligheden meget dristigt. De løsnede selv kun nogle ganske faa Skud. Mange antog, at Expeditionen var sendt ind for at skaffe sig Vished om, hvorvidt Havneindløbet under Japanernes Blokeringsforsøg den 2den Maj muligvis alligevel skulde være blevet spærret. Det maatte jo være Fjenden paafaldende, at ingen af de store russiske Skibe i saa lang Tid havde vist sig paa Søen. Den virkelige Grund hertil var vistnok, at Admiral Wittgift var bange for, at der da kunde ske en lignende Ulykke som den, der var overgaaet ikke blot „Petropav-

lovsk", men ogsaa „Askold", som ogsaa var løben paa en flydende Mine og bleven betydeligt beskadiget. Den laa under Reparation, tilligemed „Retvisan", „Tsatsarevitch" og „Pallada".

Daglig havde jeg indfundet mig hos Admiralen og spurgt, om jeg ikke snart skulde sejle. Men stadig blev der svaret: Endnu ikke. Jeg tænkte mit derved. Der maatte jo være en Grund. Formodentlig fandt man det ikke opportunt, at Fjenden fik at vide, i hvor høj Grad mislykket deres Blokeringsforsøg havde været. De skulde ikke vide, at Indsejlingen endnu var saa fri, at en Damper paa „Sentis"' Størrelse kunde passere; de skulde helst tro, at Havnen var spærret for større Trafik, indtil de store russiske Krigsskibes Reparation var tilendebragt. Da kunde man maaske overraske Fjenden med den hele Flaade.

Den 22de Maj saa jeg strax om Morgeren, da jeg var kommen iland, store Plakater opslaaede rundt omkring i Byen. Der stod herpaa at læse:

„Det bekjendtgøres for Byens civile Befolkning, at Damperen „Sentis" den 26de vil afsejle fra Pigeon Bay til Tschifu. Nærmere ved Henvendelse til Politikontoret."

Jeg tog strax ombord igjen for at ordne alt fornødent til at modtage Passagerer. Mens jeg havde været det lille Øjeblik iland, havde Admiralens Adjutant været ombord med en Skrivelse fra ham. Ved denne fik jeg Ordre til at være sejlklar den 25de.

Der blev almindelig Glæde paa Skibet.

TIENDE KAPITEL

BYEN KINTSCHOUS INDTAGELSE

DEN 24de Maj cirkulerede der allehaande Rygter. Man vidste ikke rigtig Besked med, hvad der passerede oppe mod Nord. Det hed sig endog, at Kintschou skulde være taget. Der herskede almindelig Konfusion. Jeg fik paany· nogle Saarede i Tale, som var komne med Dagens sædvanlige sørgelige Tog. De kunde ligesom de tidligere Omtalte egentlig slet Intet fortælle ud over det, at de havde været i Kamp et eller andet Sted og var blevne saarede. De var fuldstændig blottede for Viden om Liaotung-Halvøens geografiske Form og vigtigste Punkter.

Imidlertid var der meget, der tydede paa, at der ved Kintschou var et stort Slag igang. Paa Jernbanestationen var der vild Forvirring og en mægtig Konflux af Mennesker. Soldater blev bragt ind i ventende Extratog, og Waggoner belæssedes med Ammunition. Henimod 100 Saarede laa paa Ambulancebaarer, som man foreløbig maatte stille fra sig, indtil de kunde transporteres til Hospitalerne. Det var en brændende hed Dag. Solen tørrede Blodet, som sivede fra de kun løseligt forbundne Saar.

Med de afgaaende Tog fulgte en Spejdeballon. Det voldte nogle russiske Soldater stort Besvær at bakse med den.

Kommen tilbage til Havnen saa jeg, at Kanonbaaden „Bobr“ var ifærd med at forlade sin Ankerplads for

som man sagde — at sejle op i Dalny-Bugten. Den vilde derfra beskyde Fjendens venstre Flanke, der truede med at afskære Vejen mellem Kintschou og Port Arthur. Mættet af Indtryk begav jeg mig ombord, glad ved, at jeg snart skulde afsted.

Den næste Dags Morgen (d. 25.) var jeg tidlig oppe for at træffe de sidste Forberedelser til Afrejsen. Gennem Kikkerten kunde jeg se, at der stadig herskede et usædvanligt Røre paa Jernbanestationen. Jeg vilde meget gjærne gaa iland for at faa at vide, hvordan Natten var forløben, og om der var noget særlig interessant Nyt, men jeg turde ikke forlade Skibet af Frygt for, at en Ordre med Hensyn til Afsejlingen ikke straks skulde træffe mig. Da jeg imidlertid endnu Kl. 2 ikke havde modtaget nogen saadan, tog jeg ind til Marinebassinet for at forespørge om Grunden til dens Udeblivelse. Jeg traf Admiral Gregorovitch selv ifærd med at inspicere ca. 2000 Reservematroser af Kwangtung-Ekvipagen. De var opstillede langs Kajen. Da Inspektionen var forbi, sendtes Soldaterne til Banegaarden for at befordres til Kintschou, som efter samstemmende Rygter fra bedste Kilde var meget stærkt truet.

Straks da Admiralen fik Øje paa mig, sagde han: Jeg tror slet ikke, at det bliver til Noget med den Rejse, ialfald *ikke idag*. Men lad os tales ved imorgen.

Han havde travlt og gik. Jeg forlod Marinebassinet i ret nedslaaet Sindsstemning og spadserede derefter rundt i Byen for at klare mine Begreber og sunde mig lidt. Overalt, hvor jeg traf Bekendte, hørte jeg sørgelige Tidender. Ingen vidste dog noget Bestemt, selv ikke højtstaaende Officerer. Stik modsatte Rygter cirkulerede. Men jeg fandt dog ud af, at Kintschou var alvorlig truet. Trist i Sind, skuffet og paa en Maade harmfuld begav jeg mig ombord paa „Sentis“. Jeg følte mig ret genert overfor mit Mand-

skab, fordi jeg jo havde fyldt dem med Illusioner om snarlig Afrejse. Som jeg satte Foden paa Dækket blev jeg modtaget af Alles spørgende Blikke. Jeg kunde jo ikke andet end meddele dem Admiralens korte Ord.

I stor Spænding og Angst slæbte Tiden sig hen. Uvisheden var yderst pinlig. Hvorfor kunde man dog ikke faa klar Besked? Jeg fik at vide, at der var ankommet ca. 2000 Saarede i mindre end 24 Timer, og jeg mærkede paa tusinde sikre, ubedragelige Tegn, at det maatte være gaaet de russiske Tropper overmaade ilde.

D. 27. om Morgenen fik jeg Ordre til at lade „Sentis“ lægge sig et andet Sted i Vestbugten. Og samtidig meddeltes det mig definitivt, at der ikke blev noget af Rejsen til Tschifu, *„da en Overenskomst ikke var kommen istand“*.

[Det vil sige, at Autoriteterne ikke kunde enes om, hvem der skulde tage det materielle Ansvar paa sig for Tab af Menneskeliv og Gods, ifald „Sentis“ skulde løbe paa en flydende Mine med de mange civile Passagerer ombord. De russiske Myndigheder abandonnerede simpelthen Turen og overlod til Kvinder og Børn at forlade den allerede halvvejs belejrede By paa hvad Maade de kunde bedst.]

Indvendig rasende parerede jeg naturligvis Ordre og flyttede „Sentis“ hen paa den mig anviste Plads. Jeg gik derefter iland for at faa nærmere Forklaring, ikke blot om mit Forpligtelsesforhold overfor Maskinmesteren, men ogsaa for at faa at vide, om jeg selv muligvis skulde gjøre Tjeneste paa anden Maade. Admiralen svarede: „Bliv foreløbigt ombord. Lad os se Tiden an i nogle Dage. Maaske kan jeg faa sat igennem, at De kommer til at sejle, men ærlig talt, der er ringe Udsigt dertil.“

Jeg tog tilbage til Skibet. Mandskabet var ifærd med at gaa fraborde. En god Ven af mig sad og ventede paa mig. Han var lige kommen fra Fronten og havde deltaget i tre

Døgns Kampe. Han sagde: Ja det er jo under sørgelige Forhold, at vi ses igjen, og vi har naturligvis meget at fortælle hinanden. Lad mig nu først. Jeg kommer lige fra Kintschou.

Naa hvordan staar det saa til? Her forties meget — —

„Javel, jeg fik Ordre til at deltage i Udbedringen af Befæstningerne baade i selve Kintschou og i de sydfor liggende. Vi var af Spejdere underrettet om, at Fjenden forberedte sig til et større Angreb, men var i det Hele ret tillidsfulde. En af vore Spioner var endog istand til at meddele Tidspunktet for det forestaaende japanske Angreb, nemlig Morgenen den 25de. Den 24de om Eftermiddagen havde vi Udkigsballoner oppe fra Nanshan-Fortet. Samme Dag var jeg i Kintschou, men vendte om Aftenen tilbage til Nanshan — hvilket maaske var et stort Held for mig.

Allerede fra den tidlige Morgen d. 25de begyndte Fjenden at bombardere Kintschou. Vi havde staaende der ca. 2000 Mand med 2 Kanoner, der naturligvis straks svarede paa Fjendens Ild. Saa telefoneredes der til os paa Nanshan-Fortet, at Japanernes Beskydning var af frygtelig Virkning. Vi havde allerede mange Dræbte og Saarede. Byen kunde umulig holde sig uden straks at faa Forstærkning.

Da denne Meddelelse kom, var Klokken 11 om Formiddagen. I over fire Timer havde vore Folk udholdt den morderiske Ild, der var langt forfærdeligere end vi havde beregnet. Men det var umuligt for os at undvære Nogen. Vi kunde kun svare, at vi telefonerede videre efter Forstærkning. Jeg tror egentlig, at man i Kintschou ikke rigtig har forstaaet vort Svar eller haft Tid til at høre derpaa. For gennem Kikkerter kunde vi nu paa engang se vore Folk flygte over Hals og Hoved. De ilede ned mod Strandbredden ved Bugten, for at være i Ly mod Kugleregnen

bag de høje, stejle Klipper, der knejsede over den smalle Forstrand ret ud mod Vandet. Vi saa Japanerne forfølge dem, og i en Fart fik vi alle vore Kanoner, ialt 23 (foruden Maskinskytset), rettede imod Fjenden.

Den Scene, som nu paafulgte, saa vi ganske tydelig. Den var en gruopvækkende Kamp for Livet. Vi saa vore udmattede, forfulgte og jagede Tropper blindt styrte sig ud i Vandet, medens friske japanske Soldater fulgte efter i hidsig Mordlyst, i vanvittig Krigsrus. Mindst 600 af vore stod i Vand til Bæltestedet, Japanerne var dem i Hælene, og der udspandt sig nu her saa at sige i Havet en rædselsfuld Bajonetkamp.

Vi trak det korte Straa. Mange Saarede, som muligvis havde kunnet reddes, faldt om for et Bajonetstød og druknede i Vandet. Den Dags Flodtid skyllede mange Lig ud i Petschilibugten.

Et Par Hundrede af vore Soldater naaede dog at komme til os i Nanshan. Vi havde vedligeholdt en forfærdelig Ild. Den gjorde meget stor Virkning og tvang Forfølgerne tilbage. Kl. 4 holdt vi op med at skyde. Vi saa da Fjenden kort efter sende sin Røde-Kors-Afdeling frem for at opsamle de Saarede. De laa i Hundredvis. En Afdeling Japanere stak Spaderne i Jorden, hvor den var blødest og og mindst sandet, og Klippeundergrunden ikke var Overfladen altfor nær. Det var Kæmpegrave, de skabte, med de sidste Hvilesteder for 100 Mand i hver.

Dette Arbejde tog jo lang Tid, men Japanerne undte sig ikke Rist eller Ro, endda den frygtelige Kanonade havde fremkaldt det sædvanlige stærke Regnvejr. Hele Natten igjennem var de optagne af at jorde deres og mange af vore Døde.

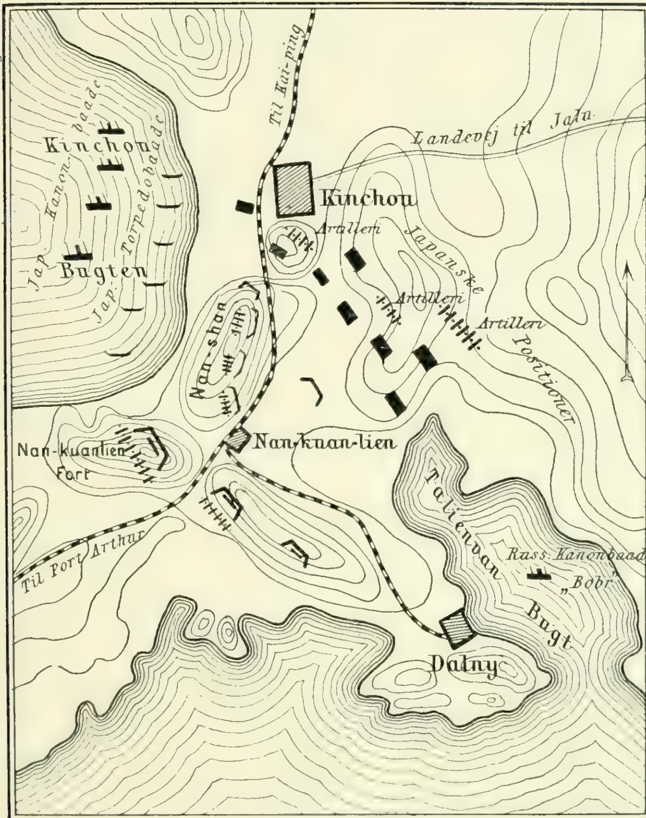
ELLEVTE KAPITEL

SLAGET VED NANSHAN

VED Daggry d. 26. — fortsatte min Ven — meldtes der fra vor Spejdeballon, at Fjenden i Løbet af Natten var avanceret med sit Artilleri, som nu stod paa tre særlig fremtrædende Punkter Syd og Øst for Byen Kintschou. altsaa indenfor vore Kanoners Rækkeevne. Regnen var holdt op. Vi var klare over, at en ny Kamp øjeblikkelig maatte finde Sted, og i livligt Røre blev de sidste Forberedelser trufne.

Japanerne var hurtigere end vi. Det første drønende Skud faldt. Projektilets susende Sejlads gennem Luften hørtes tydeligt, til det slog ned for Foden af Fæstningen og exploderede. Der var en Stemme, som sagde: De skyder forbandet godt! Tre Sekunder efter tordnede vore Kanoner, saa man bogstavelig talt mærkede Klippegrunden ryste under Fødderne. Men ak — Japanernes Skyts var indstillet altfor præcist. I Løbet af ganske kort Tid sendte de den ene exploderende Granat efter den anden ind i Fortet. Og her laa snart Lig ved Lig. De Saaredes Jammer overdøvedes af Kommandoraab, der i Øjeblikket lød saa mærkværdigt hensynsløse. Men de overdøvedes atter af Kanonerne, hvor usaarede Soldater tog de Faldnes Plads.

Kl. 10 om Formiddagen holdt Japanerne pludselig op med Beskydningen. Vi var naive nok til at tro, at vor Ild



Skitse over
Slaget ved Nan-shan
d. 26' Maj 1904

havde været dem altfor vældig. Soldaterne raabte Hurra. Saa gav vi os til at sørge for de Saarede og samle de Døde sammen, samtidig dog forberedende os paa et nyt Slag. Der gik en Timestid, før vi opdagede, at Fjenden igen rykkede frem, ikke med Artilleriet, men med store

Kolonner Fodfolk. Vi gav strax heftig Ild, men de Gule blev ved med at nærme sig Fortet i stadig Dødsforagt, snart springende og løbende, snart listende og kravlende.

Der fyredes ogsaa fra de sydfor os liggende Forter. Al vor Opmærksomhed var koncentreret herpaa, indtil vi pludselig blev vaer, at fire japanske Kanonbaade og en stor Torpedobaadsflotille styrede ind i Kintshou-Bugten. Vi var da paa det Rene med, at de vilde bombardere os, og rettede endel af vore endnu ikke demolerede Kanoner imod Skibene. Disse kvitterede for den blodige Hilsen. Torpedobaadene kunde paa Grund af deres ringe Dybgaaende løbe helt ind under Land, lægge sig i Ly af Klipperne og derfra beskyde os. Vor Kanonbaad „Bobr", som laa i Dalny, havde observeret Situationen og skød paa Fjendens venstre Fløj.

De følgende Timer var frygtelige. Japanerne blev ved at storme frem, trodsende alle djævelske Forhindringer. Vi havde nedlagt hele Ringe af Miner, som exploderede, blot man traadte paa Jorden derover; vi havde faaet anlagt usynlige Faldgruber, ti Fod dybe, samt Pigtraadshegn til Spidning og Fastholden af de Fremstormende. Alligevel kom Japanerne os bestandig nærmere. Vore Kanoner var tildels ødelagte. Vi maatte nu forsvare os med Bajonetten mod de fremilende Japanere, alt imens vi trak os tilbage til Forskansningen Fafanshan, hvor vi havde fire Kanoner. Men Fjenden forfulgte os stærkt og var os langt overlegen. Vi saa, at Stillingen ogsaa her var umulig, og vi opholdt kun Fjenden for at tilintetgøre, hvad der muligvis kunde blive ham til Nytte. Derefter fortsatte vi Tilbagetoget til Nankuanling.

Vi var trætte, elendige og overanstrengte, da vi ankom dertil om Morgenen d. 27. Og Fred eller Hvile fik vi alligevel ikke. Fjenden var bestandig efter os. Han drev os videre

sydpaa. Vor Modstand var svag og kort. Vi havde endnu saa megen Omtanke og Energi, at vi ødelagde Jernbanelinien, langs hvilken vi trak os tilbage.

Inklusive Tabene i Kintschou havde vi haft ca. 1200 Døde samt mistet 2000 Saarede og Fanger. Fjenden har desuden taget 68 Kanoner af forskellig Kaliber samt 10 Maskinkanoner, men næsten alt Skytset var mere eller mindre beskadiget. Endelig har de faaet fat i en Dynamomaskine, tre Projektører og 50 Miner, som vi ikke fik Tid til at ødelægge, og naturligvis en Masse Geværer og Ammunition, hvoraf det dog var lykkedes os at faa Størstedelen ødelagt. Fjendens samlede Tab anslaar vi ca. 6000 Mand Døde og Saarede.

— — Saavidt min Vens Fremstilling, der strax fik mig til at indse Situationens store Alvor.

TOLVTE KAPITEL

FORBEREDELSER. FLAADEN LØBER UD

De følgende Dage viste, at vi stadig gik mørkere Tider imøde. Med hvert Tog kom der flygtende Tropper og Saarede. De ca. 2000 Soldater, som var blevne tilbage i Dalny, kom om Morgenen d. 1. Juni allesammen marcherende ind i Port Athur. De paastod, at de havde ødelagt Havneanlægene ved Sprængninger, men de Kinesere, som nu ogsaa skarevis væltede ind i Port Arthur, forsikrede, at Explosionen havde været af yderst ringe Virkning. Japanske Spioner havde tilmed været paa Spil og ødelagt næsten alle Fængtraadene til de nedlagte Sprængstoffer.

Hospitalerne var snart overfyldte. Og nye Huse i den nye By lavedes om til Lasareter. „Angara“ (Søsterskib til „Lena“, som slap fra Fjenden og naaede over til San Francisco), blev tilligemed den i Havnen liggende store Damper „Kasan“ af Frivilligflaaden hurtigst muligt omdannet til Hospitalsskib, thi Marinehospitalet var overfyldt med Syge og Saarede. Og nu da det Utrolige skete, at Japanerne nærmede sig Byen til Angreb, blev Travlheden stærkt forøget. Nervøsiteten var stor, fordi vi jo vidste, at vi rundt omkring i Byen havde japanske Spioner. For at de kun skulde se saa lidt som muligt til vore Forsvarsforberedelser, blev der i Nattens Mulm og Mørke fra Krigsskibene transporteret Kanoner fra Marinebasinet ad de

midlertidige Skinneveje til de forskjellige Forter. De ilandbragte Kanoner bleve paa Krigsskibene erstattede med Trækanoner, rene Atraper, for at skuffe Fjenden.

Jeg boede stadig ombord paa „Sentis". Hele mit kinesiske Mandskab havde forladt mig. Jeg havde kun min trofaste Boy tilbage. Missionær Christiansen var sluppen over til Tschifu. Der arbejdedes febrilsk paa at udbedre Forskansningerne. Overalt, hvor man vendte Øjet hen, saa man russiske Soldater og kinesiske Kulier ifærd med at bringe Kanoner i Stilling paa Højderne. Ingen af os kunde vide, hvor mange japanske Spioner der gik rundt i vor Midte. Byens civile Befolkning forberedte sig paa at udholde en egentlig Belejring. Man sørgede for Indkøb af Levnedsmidler, mens det endnu var Tid, og man lavede *Kasematter*. Disse sidste, særligt beregnede som sikre Tilflugtssteder i Tilfælde af et Bombardement, bestod nærmest af Huler, huggede ind i Fjældene.

Saaledes gik Dagene i spændt Forventning. Vi hørte, at Japanerne rykkede frem og tog den ene Position efter den anden, bestandigt med Tab for os. Blokerede tilsøs og trængte fra Landsiden følte vi os indesluttede og indespærrede. Der herskede den dybeste Pessimisme. Vi frygtede, at Port Arthur var prisgiven, om der ikke snart kom Hjælp. Men *hvorfra* skulde den komme?

Søofficererne holdt dog Modet oppe. Aa, det havde ingen Nød, mente de, Kuropatkin skulde nok snart oppe nordfra slaa de gule Djævle, vor egen Flaade var snart repareret igjen, og saa kunde vi gjenoptage Kampen tilsøs. Man var forøvrigt daglig beskæftiget med at opfiske flydende Miner, som Fjenden udlagde tæt ved Port Arthur, altid om Natten, dækket af Mørket. Han benyttede hertil ganske smaa Dampbarkasser, der kun stak sex Fod i Vandet og derved undgik at løbe paa de af Russerne udlagte Miner, som

gjennemsnitlig laa 8 à 10 Fod under Vandskorpen. Helt til Indrerheden havde Japanerne listet sig med deres Miner.

Denne Opfiskning af Miner foregik ved Hjælp af to Slæbedampere, indbyrdes forbundne ved et Tov. Naar Minerne kom tilsyne paa det grundede Vand, blev de af kyndige Folk gjorte uskadelige og derefter lavede om til at explodere efter det af Russerne anvendte tekniske System. Og andre blev paany lagte ud, for at Fjenden kunde løbe paa dem. Dette Arbejde krævede dog mange Menneskeliv. Daglig hørte man Explosioner ude fra Rheden. Ofte løb en minefiskende Damper paa en japansk Mine, og som Regel var da alle Mand dræbte. En saadan Mine kan ved sin Explosion i fodtykt Panser lave et Hul saa stort, at man kan kjøre derigjennem med Heste og Vogn, og selvfølgelig tilintetgjør den med Lethed en Slæbedamper, bygget af en Kvarttommes Jernplader. Jeg husker særdeles tydelig en af disse Ulykker, som hændte d. 5. Juni. En Slæbedamper var løben paa en Mine og næsten bleven pulveriseret. Ved et rent Mirakel var dog et Par Mand af Besætningen endnu ilive; de laa og klamrede sig til nogle Vragstykker, ventende paa at blive samlede op. Kanonbaaden „Gremiastchi“ ilede til Hjælp. Men ved en uforsigtig Manøvre løb den ogsaa paa en Mine og sank øjeblikkelig. Ikke en Mand blev reddet.

Hver Dag bragte Hjobsposter. Den 7de Juni løb Kanonbaaden „Giljak“ paa en Mine og gik ned med hele Besætningen.

— — Den 10de Juni hørte vi det første japanske Skud rettet mod Port Arthur fra Landsiden. Det var lige den Dag, jeg havde samlet alle mine Ejendele for eventuelt at forlade Byen. Jeg gik jo omkring og gjorde ingen Verdens Nytte, og nogen Tjeneste havde jeg ikke faaet anvist. Jeg henvendte mig til Admiralen og spurgte, om der var fort-

sat Brug for mig, ellers vilde jeg udbede mig hans Tilladelse til at forlade Byen.

Nej, det er der aldeles ikke Tale om, svarede han. Ganske vist kommer „Sentis" neppe til at sejle, men vi har Brug for al den Kraft, vi kan faa. Flyt ombord paa Damperen „*Kasan*", som for Tiden bliver lavet om til Hospitalsskib og afvent saa der mine nærmere Ordrer. Den næste Dag fik min Boy Lov til med en kinesisk Djunk, der skulde bringe Depecher til Niuschvang, at rejse langs Kysten derop. Maskinmesteren og jeg begav os ombord i „Kasan", hvor vi tog fat paa et højst nødvendigt Rensnings- og Ordningsarbejde.

Det blev bekjendt, at „Tsatsarewitch" og „Retvisan", som (d. 8. Februar) under det første fjendtlige Flaadeangreb blev beskadigede, snart kunde være reparerede igjen. At Udbedringen havde taget saa lang Tid. skyldtes bl. A. den store Vanskelighed ved at bakse med de svære Panserplader, som tildels maatte tages af, rettes og saa sættes ind paa deres Plads igjen. Hertil kom, at Skibene var saa store, at Tørdokken ikke kunde optage dem. Arbejdet foregik derfor i en Kasse, det saakaldte „svenske Plaster".

Det store Spørgsmaal var nu: Hvad vilde Admiral Wittgift foretage sig med Flaaden, naar alle Skibene var i kampdygtig Stand igjen? Vilde han løbe ud med dem? Det mentes almindeligt i Søofficerskredse.

Dagene slæbte sig langsomt hen.

D. 13de Juni om Morgenen var der atter ivrig Skydning fra Søforterne. Det viste sig, at to fjendtlige Torpedoflotiller kom pilende op imod Havneindløbet, den ene sydfra, den anden fra Sydvest. Og endelig kom der fra Øst en Damper, vel sagtens for at kaste Miner ud eller ogsaa for at forsøge at sænke sig selv i Havneindløbet! Den sneg sig frem ganske tæt under Kysten. Fjenden havde vist

haabet, at al Forternes Opmærksomhed var optagen af de sig nærmende Torpedobaade, men man forregnede sig. De udmærket indøvede Kanonerere paa Kristus-Fortet skød Damperen isænk med et eneste Skud. Den gik ned paa 18 Favne Vand. Hele Besætningen omkom. Da de to japanske Torpedobaade ogsaa blev ramte, trak de sig skyndsomst tilbage.

D. 15. Juni om Morgenen var der i Port Arthur en stor Invasion af Kvæg. Vældige Hjorder bleve drevne ind i Byen. Det var alle de Kreaturer, som man paa hele Kwangtung havde taget fra Bønderne, efterhaanden som Tilbagetoget foregik. Byens Beholdning af Levnedsmidler berigedes med ca. 4000 Stkr. Høveder. Der blev stor Glæde, thi nu var der da foreløbig ingen Mangel paa Kød.

Men samme Dag indtraf en anden og alvorligere Efterretning. Fjenden havde paa sin venstre Fløj faaet Kanoner bragt i Stilling, og han vilde derfra kunne naa at skyde ind i Udkanten af Byen. Kanonbaaden „Otvatshne", Torpedokrydseren „Novik" og fire Torpedobaade forlod Havnen. De gik til Tahei Bugten for derfra at beskyde Fjendens venstre Fløj, men Japanerne jagede dem strax i Havn igjen.

Situationen blev daglig værre. De Efterretninger, vi af og til fik fra Tschifu eller Tientsin, viste os klart, at der ikke var snarlig Udsigt til Hjælp fra Kuropatkin, eftersom ogsaa hans Hær var haardt trængt af Fjenden. Det stod derfor for os, at vor eneste Redning var Søen. Vi maatte forsøge at bryde ud og slaa et Slag, naar blot Flaaden var istandsat igjen.

Ombord i „Kasan" var der nu stærkt Liv og Røre. Damperen var gjort færdig som Hospitalsskib. Jeg havde faaet mange Læger og Sygeplejersker ombord. Vi var naturligvis stærkt spændte paa at faa at vide, om vi skulde med Flaa-

den tilsøs. Thi det var ganske givet, at man forberedte sig paa et Udfald. Jeg fik at vide, at Flaadens Udfald var fastsat til d. 23. om Morgenen. Et Rygte om, at Vladivostok-Eskadren havde klaret sig pænt, oplivede Sindene. Og da vi tilmed troede, at Japanerne var beskæftigede østen for Korea med at jage Vladivostok-Eskadren, blev Udfaldsplanen fastholdt. Jeg fik ikke Ordre til at følge med Flaaden. Denne løb ud under fuld Musik og frembød et stolt Syn. Det var omtrent Kl. 11 om Formiddagen, da den var naaet ud paa Rheden og sejlede i sydostlig Retning. I Spidsen gik „Tsatsarewitch“ med Admiral Wittgift ombord, derefter fulgte „Pobjeda“, „Sebastopol“, „Retvisan“, „Peresviet“, „Poltava“, alle Kampskibe, fremdeles Krydserne „Bayan“, „Diana“, „Pallada“ og „Askold“.

TRETTENDE KAPITEL

ET TORPEDOANGREB

Efter at Flaaden var kommen ca. 10 engelske Mil ud, forandrede den Kurs mod Syd. Paa dette Tidspunkt saa vi nogle japanske Skibe komme henimod vore, men de holdt sig dog borte fra vore Kanoners Rækkevidde. Vore Skibe laa stille. Der forløb en Timestid i stor Spænding. Saa løb „Askold“ og „Novik“ tilligemed Torpedobaadene imod Fjenden, som straks aabnede Ild mod vore Skibe, samtidig med, at han trak sig tilbage. Et kort Stykke forfulgtes Fjenden af de russiske Skibe, som derefter vendte tilbage til Rheden. Paa Grund af Lavvande var det ikke de store Skibe muligt at naa ind i Havnen igjen. Klokken var bleven syv, og Mørket begyndte at falde paa. Langt ude i Horisonten skimtedes nogle fjendtlige Skibe, sikkert ifærd med at iagttage vor Flaades Bevægelser.

Om Aftenen tog jeg med en af Lægerne ombord paa „Poltava“ for at drikke The hos nogle af mine Venner blandt Officererne. Jeg havde en Anelse om, at et Torpedoangreb var forestaaende, og det slog til. Thi neppe var vi komne ombord, før det første Skud faldt. Uden at tænke paa nogen Fare løb jeg op paa Overbygningen for bedre at kunne overse det Hele. I over to engelske Mils Omkreds var det alt lyst som ved Dag, thi over 20 Projektører var i Virksomhed. Men bagved laa en Mur af

Mørke. Og ud fra den kom den ene japanske Torpedobaad efter den anden. Afstanden mellem dem var antagelig ca. 100 Meter. Det saa ud, som om de sejlede ganske langsomt, men Sømandsøjet lod sig ikke bedrage. De jog afsted i rasende Fart og styrede lige imod vore Skibes Linie. Da de var os ca. 500 Meter nær, drejede hveranden Baad tilhøjre, hveranden tilvenstre, affyrede en Torpedo mod et



Kampskibet Peresviet. — Flaadens Tilbagekomst.

af vore Skibe og søgte derefter hurtigst tilbage til Mørket igjen. Denne Manøvre gjentoges hele 14 Gange i Løbet af Natten, af otte forskjellige Flotiller paa 6—8 Baade hver. Vor Ild var voldsom, men til min Forundring tog de fjendtlige Skibe forholdsvis ringe Skade. To bleve skudte isænk, andre fik Maskinskade, men de havarerede fik øjeblikkelig Assistance af deres Kampfæller, der slæbte dem ud af Lyshavet og ind i det frelsende Mørke. Japanernes Tab af Menneskeliv maa have været stort. Jeg kunde f. Ex. iagttage Virkningen af en af vore Maskinkanoner, der havde faaet et særlig godt Sigte paa en Torpedobaads Dæk. I en Haandevending var Mandskabet fejet bort.

Fjenden gjorde ikke synderlig Skade paa vore Skibe. Han havde paany givet et stort Bevis paa sin Tapperhed, Koldblodighed og Dødsforagt. Den næste Dags Morgen viste det sig, at næsten alle vore store Skibes Torpedonet var istykker, og at der endnu hang fire Torpedoer i Nettene. De blev med Forsigtighed frigjorte og slæbte ind i Havnen.

FJORTENDE KAPITEL

I BY OG PAA RHED

DEN næste Morgen var der rundt om Havnen samlet Hundreder, der vilde spørge Nyt. Da jeg gik iland, blev jeg omringet af flere Bekjendte, som vilde vide, hvad der egentlig var sket i de sidste 24 Timer. Hvorfor var Flaaden løben ud, men kommen tilbage igjen? Havde den ikke kunnet slaa sig igjennem? Det manglede ikke paa ironisk formede Bemærkninger. Jeg beskrev, saa godt som jeg vidste dem, det sidste Døgns Kampe.

I selve Byen var der idel Travlhed. Man forberedte sig nu af alle Kræfter paa den forestaaende Belejring. Der skete en mægtig Ophobning af Proviant. En uendelig Række af Kjøretøjer med Hø, Ris, Salt, Kjød, Bønner, Korn og Mel agede ind. Til Duebugten (Pigeon Bay) kom der daglig 20—30 kinesiske Djunke med Levnedsmidler for Mennesker og Dyr. Fjenden havde nu Stilling ca. 8 engelske Mil fra vore yderste Forter. Han var ifærd med at befæste sin højre Fløj ved Louise-Bugten, sin venstre lidt Øst for Tahei-Bugten; hans Centrum forberedte Okkupation af vore Vandbassiner paa Vandbjærget. Skulde det lykkes Japanerne at tage disse, vilde det være meget generende, thi Sommeren var usædvanlig hed, og næsten alle Byens Brønde var udtømte. Det var saa varmt, at man ikke kunde sove inde om Natten. Dog — man tro-

stede sig med, at Vandbjærget var meget stærkt befæstet.

I Byens eneste Restaurant, Café „Saràtoff“ var der Trængsel. Alle Mennesker snakkede i Munden paa hverandre. Paa engang blev der Stilhed. Alle rejste sig, alle blottede Hovedet. Udenfor kjørte langsomt efter hinanden fire Arbejdsvogne, hver med 10 à 12 Lig, svøbte i Sejldug, hvorpaa



En Begravelse.

der var malet Dødens sorte Kors. Det var vore Faldne. En Officer og 35 Soldater fulgte deres Kammerater til det sidste Hvilested, en stor Fællesgrav, hvor Ligene lagdes Side om Side. En Præst bad en kort Bøn og kastede Jord paa. — Det gjorde et uhyggeligt Indtryk, at umiddelbart efter denne Højtidelighed tog Soldaterne fat paa at grave en ny Grav. Man vidste, at det vilde ikke vare længe, før ogsaa den skulde belægges med Krigens næste Ofre, som muligvis endnu gik friske og frejdige omkring — muligvis med En selv.

I Byen ventede man stadig et Bombardement fra Landsiden, og overalt gav man sig til at grave Kasematter for i givet Tilfælde at ty ind i disse Huler. En af mine Venner, en Forretningsmand, havde ladet sine Folk hugge en hel Stue ud i en stejl Fjeldside med Plads til ca. 20 Mennesker. Der var lavet en ordentlig Dør, som var beslaaet med svære Jernplader. Bunden var belagt med bløde Maatter. Og i et Hjørne var der stablet en Masse Konserves op.

Paa Jernbanestationen var alt efterhaanden blevet stille. Kun af og til gik et Lokomotiv ud til Vandbjerget, thi længere kunde man ikke komme for Fjenden.

Den 27de gik jeg sammen med to Læger ned i en af „Kasan"s Baade i den Hensigt at gøre et Trip ud paa Rheden for at se, hvorledes Situationen var. Krydseren „Diana" var dengang Vagtskib. Den laa til Ankers imellem alle de sunkne Skibe. Disses Tal var nu ialt 21. De fleste saa man slet Intet til. Kun hist og her et Stykke Jern eller en Vragstump rage op som et Vidnesbyrd om, at her laa et af de japanske Skibe, der var sendte ind i Forsøg paa at blokere Havneindløbet. Der var fra russisk Side sørget for, at de over Vandet ragende Stumper snarest fjernedes, for at Japanerne i Tilfælde af et Angreb muligen kunde løbe paa deres egne Forsænkninger. Det var i Sandhed meget farligt for de store Kolosser at liste sig frem mellem alle disse usynlige Skær af Skibe. Kun med ganske smaa Bøjer betegnedes Vejen ud til „Minekanalen", der løb i Zigzag i fire engelske Mils Længde.

De to Rækker af Miner som laa langs Kanalen, blev som Regel flyttede engang om Ugen, for at Fjenden aldrig kunde være sikker paa, hvor de laa. Flytningen foregik om Natten. Der sendtes Dykkere ned paa Bunden for at skifte de Ankere, til hvilke Minerne var fastgjorte. Stedforandringen var som oftest kun nogle faa Favne.

Vejen gennem selve Minekanalen betegnedes ikke (saaledes som Vejen ud til den) ved Bøjer, men derimod ved Mærker paa Landsiden. Disse kunde dog kun ses om Dagen. Hvis en Torpedobaad om Natten maatte passere denne Zigzag-Allé af Helvedesmaskiner, da laa der ved alle skarpe Hjørner smaa bitte Robaade. Den Torpedobaad, som da søgte ind, tilkendegav ved Lyssignaler Nattens Feltraab, og derefter svarede Robaadene med smaa Blus, der punkterede det smalle Løb, hvor der ingen Fare var.

Alligevel kunde der være hændt det, at de smidige Japanere kunde have faaet Lejlighed til, dækkede af Mulm og Mørke, at kaste Miner ind i Kanalen. Derfor blev der af de forhen beskrevne Slæbebaade dagligt fisket efter fjendtlige Miner. Naar man var kjendt med det Princip, hvorefter Minekanalen var anlagt, skulde man egentlig tro det umuligt, at Fjenden kunne komme Byen nær. Men hertil er at bemærke, at vore Miner maatte anbringes mere end syv Fod under Vandfladen ved Ebbetid for ikke at være synlige, og for at ikke Sø og Vind skulde have Indflydelse paa dem og muligvis mere eller mindre forrykke deres Plads. Selvfølgelig vidste Fjenden dette særdeles vel. Petschilibugtens Tidevands-Forskel er ved Port Arthur ca. 8 Fod. Naar Fjenden nærmede sig, benyttede han stedse Flodtiden, eftersom han da kunde regne med 14—15 Fod Vand over Minerne og — da Torpedobaadene som Regel kun stak 10—12 Fod — lystigt sejle hen over dem, ja muligen, som sagt, selv smide nogle ud med Adresse til os.

Samme Aften (den 27de) forsøgte Japanerne at sprænge „Diana“ i Luften, men det mislykkedes. De havde nemlig faaet listet Torpedobaade ind til „Diana“, een af dem stødte paa et Vrag, hvorefter Besætningen selv satte en Lunte under sit eget Skib og lod det ryge i Stumper og Stykker, for at det ikke skulde falde i vore Hænder.

De fleste Ombordværende omkom, men fire Marinesoldater lykkedes det at svømme i Land. Og de var ikke mere forknytte eller udmattede, end at de øjeblikkelig gav sig til slaas med vor Strandvagt. Men ved Assistance blev de overmandede, og de Gule toges alle til Fange.

Den sidste Torpedobaad af Flotillen blev ramt af en Granat fra „Diana“ og fik derved Maskinskade. Den kunde derfor ikke følge med de andre. En af dem vendte saa om for at yde den Assistance, men naaede kun at se den blive sendt til Bunds ved et nyt velrettet Skud fra „Diana“.

Til Trods for den voldsomme Maskinskydning blev den tililende Torpedobaad dog paa Pladsen, indtil den sidste Overlevende af den tilintetgjorte var reddet ombord paa den. Saa hastede den afsted og forsvandt i Mørket.

Vi var forøvrigt tilfredse med Dagen og Aftenen.

FEMTENDE KAPITEL

BESKYDNING AF VENSTRE FLANKE

HEREFTER skete der ikke noget Væsentligt før den 5te Juli, da Fjendens Kanonbaad „Kaimoon“ løb paa en Mine, som den foregaaende Nat var lagt af vor Torpedjager „Løjtnant Burakoff“. Explosionen var forfærdelig og gav frygtelig Genlyd i Fjældene. Kanonbaaden gik tilbunds i Løbet af faa Minuter. Da der ikke var noget af Fjendens Skibe i Nærheden, formoder jeg, at hele Besætningen er omkommen.

[Kanonbaaden var bygget af Træ i 1882. Den kunde løbe 12 Mil og havde ca. 200 Mands Besætning.]

[„Løjtnant Burakoff“ var en af de fire Torpedojagere som man under Boxerurolighederne tog fra Kineserne. De øvrige tre tilfaldt henholdsvis England, Frankrig og Tyskland. De var alle fire byggede i Tyskland og sendte ud til Østen i parteret Stand. Kineserne var dengang netop blevne færdige med at sætte dem sammen, da Urolighederne udbrød. Russerne under Kommando af en ung Officer ved Navn Burakoff tog dem paa Pejho'en, den berømte Flod, der slynger sig baade Peking og Tientsin, Tongku og Taku tæt forbi. Burakoff selv faldt. Men Russerne hædrede hans Minde ved at opkalde den tagne Torpedojager efter ham. Det var tilmed den hurtigste, vi havde i hele Port Arthur. Den kunde løbe 32 engelske Mil i Timen og forceres op til 34.]

— — Tiden gik indtil den 9de Juli. Vi mærkede, at Fjenden var stærkt interesseret i at fortrædige vor højre Flanke paa Landsiden. Om Morgenen den 9de fik Krydserne „Bayan“, „Pallada“ og „Novik“ samt Kampskibet „Poltava“ og Kanonbaadene „Bobr“ og „Otvatshne“ Ordre til at løbe ud af Havnen og sejle ind i Tahei Bugten (tre engelske Mil Øst for Indsejlingen til Port Arthur) for derfra at beskyde Fjendens venstre Flanke. Vi ventede alle, at Fjenden hurtigt vilde opdage denne vor Manøvre og var forberedte paa, at han snart dukkede op fra Horisonten.

Det var en usædvanlig hed Dag. Jeg kravlede op paa et højt, gult Bjærg for at se mig om. Gennem Kikkerten øjnedes vore Skibe, som laa i Tahei-Bugten og beskød Fjenden i Land. Men naturligvis varede det ikke længe, før Japanerne blinkede i Horisonten og kom tilsyne som skudte op af Bølgerne eller fødte af Havets Skum. De havde ligget og luret og ventet. Nu var de der. Den fjendtlige Flaade nærmede sig vor til en Afstand af ca. 6 engelske Mil, hvorefter ogsaa vore Krydsere sejlede Modstanderen imøde, formentlig en Strækning af ca. een engelsk Mil.

Fjenden havde udelukkende rettet sin Ild imod de to Kanonbaade, som stadig fortsatte Skydningen imod Land. Kampskibet og de tre Krydsere sejlede ham endnu nærmere for at lede Ilden hen paa sig. Planen lykkedes forsaavidt, som Japanerne nu gav sig til at fyre frygteligt løs paa vore store Skibe, der svarede og gentagne Gange havde Held til at ramme Fjenden. Vore Orlogsmænd trak sig efter nogen Tids Forløb tilbage til Tahei-Bugten, hvor de forenede sig med Kanonbaadene for samlede at søge Havn igjen. Der gik under dette Slag intet Skib til Bunds paa nogen af Siderne.

Men da samme Dags Aften den japanske Torpedobaad Nr. 58 løb ind imod Havnen for at kaste en Mine, blev den skudt isænk fra den paa Rheden liggende vagthavende Krydser „Askold". En Del af Japanerne blev reddede af en fra Krydseren udsendt Baad.

SEXTENDE KAPITEL

DAMPEREN „HIPSANG"S UNDERGANG

Den 15de blev der fra vor venstre Fløjs Udkigspost meldt, at Fjenden sendte en Troppetransport-Damper ind i Fuchov-Bugten. (Den ligger lidt Nord for Luisa-Bugten.) Der blev saa i Mørkningen sendt en Torpedobaad om i Pigeon Bugten for at lægge sig paa Lur. Hele Natten blev der holdt skarpt Udkig, men først om Morgenen iagttoges en Damper, som med fuld Fart kom nordfra. Torpedobaaden løb ud fra sit Skjulested og affyrede et Skud for at faa Damperen til at stoppe og vise sit Flag. Det nyttede ikke, og Torpedobaaden skød nu med skarpt. Damperen fortsatte stadigt.

Saa endelig, da Torpedobaadens Chef syntes, at den mystiske Damper var tilstrækkeligt advaret, afskødes en Torpedo. Den ramte i Boven og exploderede med et forfærdeligt Brag. Da Røgen var trukken lidt tilside, saa man, at Vandet strømmede ind i Forskibet, som allerede var ifærd med at synke.

Paa det mystiske Skib var der nu paa eengang blevet meget Liv, ja myldrende Panik. Man saa en Masse Kinesere og sex Europæere paa Dækket. Torpedobaaden løb tæt op til Damperen. Det lykkedes at redde alle Ombordværende, syv Europæere og 70 Kinesere. Disse sidste blev meget nøje undersøgte, for at man kunde faa kon-

stateret, om de ikke skulde være forklædte Japanere. Det viste sig, at ingen af dem var det, og at Damperen var den engelske Fragtbaad „Hipsang“ af London, som var fragtet i Shanghai for at bringe Gods op til Russerne i Niuschvang. Den Mand, som havde lejet Damperen, havde selv Kvitteringer med fra den russiske Intendantur. Nu var Damperen paa Tilbagerejse og undervejs til Tschifu. Af de Ombordværende var 43 Kinesere Passagerer, som vilde til Tschifu. Af Besætningens 27 Mand var to blevne dræbte og 12 saarede ved Explosionen. De Saarede kom paa Hospitalet, og alle Andre blev i Djunke sendt til Tschifu.

— — Natten mellem den 20de og 21de mistede jeg en god Ven, som havde været Regnskabsfører ombord paa „Amur“. Denne Krydser havde faaet udlagt alle de Miner, den havde ombord og var bleven lagt op i et Hjørne af Havnen, medens Besætningen var tagen i Tjeneste i Land. Min Ven var tilligemed 40 Mand af „Amur“s Besætning sendt til Fuchov-Bugten for der at ødelægge nogle Kanoner, som Fjenden med meget Besvær havde faaet i Land paa Flaader fra et Transportskib. Hvorledes det gik disse 41 Mand, fik vi aldrig rigtig at vide; thi ingen af dem vendte tilbage. En Spejder meldte os kun, at af de ilandbragte 6 japanske Kanoner, laa de 4 der endnu; det viste sig senere, at det var Japanerne selv, som havde fjernet de to.

D. 23de havde jeg Besøg af en Landsmand, der var kommen til Port Arthur for at reparere Telegrafkablet til Tschifu, som var bleven afbrudt ca. 11 engelske Mil tilsøs. Han var kommen fra Tschifu med Djunk. Ogsaa der var Kablet overskaaret, men var blevet repareret. Jeg forklarede ham, at hans Foretagende var yderst farligt, thi Kablet laa jo netop paa et Sted, hvor Fjenden med sine Skibe var paa Vagt Nat og Dag. De følgende Døgn var

han travlt beskæftiget med at faa en Motor indsat i den kinesiske Djunk, han vilde bruge til sit Forehavende.

Om Morgenen d. 25de ankom Torpedojageren „Løjtnant Burakoff“ fra Niuschvang, hvor den havde bragt Depecher op. Paa Tilbagevejen var den uafbrudt bleven forfulgt af Fjenden og truet med at blive afskaaren. Takket være den store Fordel, den havde ved sin betydelig hurtigere Fart, var den dog løben fra Forfølgerne. Besætningen meddelte, at Russerne var ifærd med at forlade Niuschvang, hvilket vi ansaa for et daarligt Tegn, thi vi indsaa nu, at Kuropatkins Armé maatte være bleven tvungen længere tilbage imod Nord.

SYTTENDE KAPITEL

ANGREB FRA LAND

FRA tidlig Morgen d. 26de Juli hørtes Kanontorden. Der blev skudt langs hele Fronten. Telefoniske Meddelelser til os gik ud paa, at vore Tropper blev haardt angrebne men holdt godt Stand. Fjenden syntes ret overrasket over at faa en saa morderisk Modtagelse, men ligefuldt fortsatte han med at storme vore Forpostforskansninger til Kl. 3½ om Eftermiddagen. Saa blev alt stille igjen, og fra hele Fronten meddeltes, at Fjenden var slaaet tilbage. Henved Kl. 7 om Aftenen vilde man vide, at Fjendens Tab var meget stort. Vi mistede 1 Officer og 8 Menige dræbte, 6 Officerer og 50 Menige saarede. En Læge, som om Aftenen kom ombord paa Hospitalsskibet til mig, var lige tagen ind fra Fronten. Han fortalte, at Fjenden endnu ikke var begyndt at opsamle de Døde og Saarede. Det tydede paa, at nye Angreb forberedtes. Stemningen blandt de russiske Tropper skildredes som fortræffelig.

Natten forløb dog rolig. Ved Daggry hørtes der Skud igen. Først lød det, som om det kun var fra Centrum, men snart var der Skydning over hele Linien, og den tiltog stadig i Styrke. Mellem Kl. 10 og 12 om Formiddagen var der ikke et Sekund mellem Drønene. Det vakte i Port Arthur stor Forskrækkelse, da Krydserne „Bayan“, „Askold“, „Pallada“ og „Novik“, fulgte af Kanonbaadene

„Bobr“ og „Otvatshne“ løb ud af Havnen for at beskyde Fjendens venstre Fløj fra Tahei-Bugten. Mange troede, at Fæstningen stod for Fald.

Ved Firetiden døde Skydningen dog hen. Man var umaadelig spændt paa at høre Nyt. En Masse Saarede var blevne bragte til Hospitalerne. Sindene beroligedes ved af den officielle Rapport at erfare, at Fjenden var slaaet tilbage med endnu større Tab end Dagen iforvejen. Vi havde af døde og saarede Officerer 17 og af Menige ca. 700. Fjendens Tab anslaas til ca. 10,000 Døde og Saarede. Vistnok navnlig de to Kanonbaades Ild fra Tahei-Bugten har vi at takke for dette Resultat. Krydserne og 12 Torpedobaade var komne i Kamp med nogle japanske Skibe, der forsøgte at hindre Kanonbaadenes Ild. I ca. 2 Timer varede denne Kamp, hvorefter vore Skibe trak sig tilbage til Havnen igen, eftersom Fjenden fik Forstærkning af en Torpedoflotille paa 30 Skibe. Krydseren „Bayan“ havde været saa heldig med et otte Tommers Projektil at træffe Agterstavnen paa „Itsukushima“, der blev ukampdygtig og af „Chin-yen“ maatte slæbes bort. Japanerne forfulgte dog vore Skibe, og et af deres, Krydseren „Chiyoda“, løb paa en af vore Miner. Den blev meget beskadiget i Boven, men kunde dog trække sig tilbage ved egen Hjælp. Den styrede i Retning af Dalny. Vore Skibe havde ikke taget synderlig Skade. En af Slæbedamperne, som blev sendt ud paa Rheden for at være de tilbagevendende Krydsere behjælpelig med at komme hurtig i Havn, løb ogsaa paa en Mine og gik ned med hele Besætningen.

ATTENDE KAPITEL

STILLINGEN OM PORT ARTHUR

Den 28de trak vor Forpostlinie sig tilbage til Forterne, hvor man nu forberedte sig paa store Angreb. Forpostforskansningerne blev forladte, fordi de havde lidt særdeles meget, ja delvis var ødelagte af de sidste Dages heftige Beskydning. Tilbagetoget foregik i god Orden, uden at blive forstyrret af den formodentlig ret svækkede Fjende.

I de følgende Dage var man travlt beskæftiget med at rense Valpladsen. I et to Dages Slag var den bleven oversaaet med Saarede. Mens Røde Kors tog sig af dem, som endnu var ilive, saa man japanske Soldater kommandere en Skare kinesiske Kulier til at slæbe de Dræbte sammen i store Dynger, hvor de senere blev brændte. Nogle japanske Saarede faldt i vore Hænder. Det kunde lugtes, at de havde faaet spiritusholdige Stimulanser, mange var endog særdeles stærkt paavirkede. Formodentlig havde man givet dem disse Midler, for at de skulde storme frem med et rent vanvittigt, ja djævelsk Mod, hvad de jo ogsaa gjorde.

De japanske Saarede var alle forsynede med et Kort over Vejene paa Kwangtung, et Kompas, en Lommebog med en paa japansk trykt Vejledning og delvis paa de hvide Blade beskreven af Soldaten selv med Optegnelser, fremdeles Blyant, Lommekniv, Feltflaske, Patrontaske og en

lille Flaske med Piller, der ved en Undersøgelse viste sig at være Opium. De var alle særdeles godt og renligt klædte.

Antallet af vore Saarede var ved disse Dages Kampe blevet stærkt forøget. Der forefaldt endel Tilfælde af Dysenteri, ligesom der gik Rygter om en begyndende Tyfus-Epidemi. Nu da alle de Tropper, som før havde været ude



Døde samles i Dynger.

paa Forskansningerne, var komne ind i Byen og Forterne deromkring, anslog man den kampdygtige Garnison (det raske Mandskab) til ca. 30,000 og ca. 4000 Frivillige (civile tagne til Krigstjeneste). Paa Hospitalerne laa der ca. 2500 Saarede og Syge, Officerer iberegnede. Marinens Mandskab udgjorde foruden Befalingsmænd ca. 6000. Disse runde Tal passer for Tiden omkring d. 1. August.

Situationen var nu ved at blive for Alvor kritisk. Thi vi var haardt trængte fra Landsiden, og paa Søsiden havde Japanerne forøget deres Blokadestyrke saa stærkt, at det ikke mere var muligt at slippe igjennem med Djunke. Vi

var derved afskaarne fra yderligere Tilførsel af Proviant. Denne sidste havde endnu til fornylig været ret livlig, ogsaa med den franske Damper („Georgeus"), der af og til kom til Pigeon-Bugten med Varer fra Tientsin. Vi saa nu daglig Fjenden ivrigt optagen af at opføre Forskansninger og placere Kanoner paa dem. Han beredte sig øjensynligt



Kanonerne paa Søforterne vendes mod Land.

paa at kunne modtage et eventuelt Udfald fra vor Side. De Højstbefalende hos os tænkte sikkert mindre herpaa; man var travlt beskæftiget med at udbedre Forterne, man vendte endog enkelte Søforters Kanoner mod Land; thi nu havde man lært Fjendens frygtelige Angrebsmetode at kjende fuldtud, Nat og Dag blev der arbejdet paa at danne Faldgruber foran Forterne samt Kasematter, der maatte gjøres stærkere end de tidligere omtalte, som havde vist sig ikke at kunne staa for Fjendens Ild.

Paa hvert af Forterne anbragtes en eller to Maskinkanoner, som man hentede nede fra Skibene, og som placeredes saaledes, at Fjendens store Skyts ikke kunde ødelægge dem. Hvis Fortet var saaledes beliggende, at det kunde lade sig gjøre, blev der hugget et Hul ind i Fjeldet, ellers blev der bygget en Kasematte med et skudsikkert Lag over Maskinskytset. Der udleveredes et begrænset Kvantum Ammunition til Forterne, og man paalagde dem at spare deraf saa meget som muligt. Denne Sparsommelighed var en af Aarsagerne til, at Fjenden fik Lov til ret uforstyrret at træffe sine Forberedelser. Kun naar han blev altfor nærgaaende, blev der fyret, for ligesom at tilkjendegive, at vi vidste, hvad han foretog sig. Vort Artilleri blev stillet op i alle Dale og Bjærgkløfter imellem Forterne. Og rundt om disse var der anbragt utallige Miner, som var gravede ca. 1 Fod ned under Jorden. Bagved dem var der rammet Pæle ned. Disse bar et Virvar af Metaltraade, paa enkelte Steder Pigtraade. De vilde i Tilfælde af et Stormangreb blive satte i Forbindelse med tre elektriske Stationer, hvorfra der kunde jages en saa stærk Strøm igjennem dem, at en simpel Berøring kunde medføre Døden.

Artilleriet imellem alle disse Foranstaltninger lignede en stor Zigeunerlejr. Et Sted var der opstillet fire Kanoner, et andet Sted sex, i Baggrunden saas Feltkøkkener, og imellem stod Soldater og striglede de roligt gumlende Heste, andre pudsede Kanoner eller rettede paa de rejste Telte, og de, som havde haft Vagt den sidste Nat, laa og sov.

Ogsaa fra Søsiden frygtede man Angreb, skjønt Fjenden saa længe ikke havde ladet høre fra sig og var betænkelig ved at sende sine store Skibe imod os. Og da man maatte være forberedt paa alle Eventualiteter, blev der i Marinebassinet arbejdet energisk paa at faa alle nødvendige Re-

parationer tilendebragte snarest muligt. Rygtet vidste ogsaa snart at fortælle, at vor Flaade paany vilde forsøge et Udfald imod Fjenden. Blandt Officererne hviskedes der Mand og Mand imellem, at et saadant Udfald vilde være haabløst, eftersom man jo havde fjernet en Del af Kanonerne fra Skibene.

Natten mellem d. 2. og 3. August havde vi det Uheld at miste vor fortræffelige Torpedojager „Løjtnant Burakoff“. Den laa tilligemed to Torpedobaade paa Vagt i Tahei-Bugten. Ud paa Morgenen nærmede der sig ubemærket af Russerne en japansk Torpedo-Dampbarkasse og afskød en Torpedo imod „Løjtnant Burakoff“, der laa tilankers med en Torpedobaad paa hver Side. Skudet ramte saa godt, at Jageren sank i Løbet af faa Minuter. Det lykkedes dog den ene af de russiske Torpedobaade at redde det synkende Skibs Besætning, men selv var den bleven saa beskadiget, at den skyndsomst maatte søge i Havn. Den anden Torpedobaad havde ikke lidt noget; den satte strax efter den lille djævelske Dampbarkasse, som den uden Modstand fik fat i og slæbte i Havn. Der var slet intet levende Væsen ombord. I Maskinrummet laa en Japaner med overskaaren Hals og frygtelig forbrændt. Der maa dog sikkert have været een Mand til ombord. Han er saa formodentlig sprungen i Vandet og har forsøgt at naa Land ved Svømning. Et nyt Bevis paa, at Japanerne hellere ofrer Livet, end de vil risikere at falde i Fjendens Hænder.

NITTENDE KAPITEL

UDFALDET

Den 4de August om Morgenen blev det bekjendt, at der ad Landevejen fra Dalny var ankommen en japansk Officer og en Soldat, som bar det hvide Flag. Den japanske Officer hilste paa den ham mødende russiske Officer, hvorefter han overrakte denne et Brev til den Højstkommanderende over Fæstningen Port Arthur. Derefter fjernede han sig igen.

Brevet blev om Eftermiddagen oplæst for Soldaterne i de forskellige Kaserner. Det indeholdt en Opfordring til Fæstningens Overgivelse. Hvis Russerne ikke kapitulerede, vilde Japanerne dog tillade alle civile at forlade Byen over Dalny. Overalt, hvor Brevet blev oplæst, blev der raabt: Vi vil kæmpe til sidste Mand. Leve Czaren, leve Rusland! Der blev ikke sendt noget Svar. Og med stigende Spænding ventede vi paa, hvad Fjenden nu vilde foretage sig, thi intet Svar var jo ogsaa et Svar.

D. 7de blev Byen beskudt ganske svagt fra Landsiden, og, saavidt vi kunde skønne, fra fire forskellige Punkter. Der blev svaret med en kraftig Ild fra vore nordlige og østlige Forter. En Del af Fjendens 122 Millimeters Projektiler faldt i Marinebassinet, hvilket tydede paa, at han havde til Hensigt at beskyde Flaaden. Flere Skibe blev ogsaa ramte, men paa Grund af Projektilernes lille Kaliber anrettede Træfferne ikke nogen nævneværdig Skade.

Alligevel var denne Skydning saa generende, at man om Dagen ikke kunde arbejde paa Flaadens Udbedring, hvorfor man maatte bruge Natten dertil. Der herskede forøvrigt slet ikke Panik, eftersom man jo for længe siden var forberedt paa Angreb.

Natten mellem den 7de og den 8de August indtog Fjenden det lille Fort Nr. 10, beliggende i Centret. Kampen var meget heftig og varede det meste af Natten. Russerne fra Fortet trak sig tilbage, men fik Forstærkning, og Fortet blev saa atter taget af Russerne. Den meget udmattede Fjende blev haardt beskudt fra Fortet Nr. 12. Af Fort Nr. 10's Besætning paa 60 Mand faldt de 40. Af det tililende Forstærkningsmandskab blev ca. 150 saarede. Fjenden efterlod 382 Døde, som vore Soldater begravede, og over 100 Saarede blev tagne til Fange, men mange Saarede havde han faaet Lejlighed til at tage med sig, før han trak sig tilbage.

Om Aftenen den 9de løb Torpedobaaden „Reschitelny“ ud af Havnen. Man saa, at den havde Passagerer ombord og kunde straks tænke sig, at den skulde over til Tschifu med en eller anden Depeche, som tilmed maatte være af stor Vigtighed. Ellers vilde man dog neppe risikere en Torpedobaad. Thi selv om det skulde lykkes denne at slippe igjennem den aarvaagne Fjendes Linie, vidste man dog i hvert Fald, at det ikke vilde lykkes den at komme tilbage igen. Klokken lidt over Tolv begyndte Flaaden i Havnen at røre paa sig. Jeg begreb nu, at Torpedobaadens Udfart var et Led i en større Plan, thi det ene store Skib efter det andet begyndte nu at forlade Havnen. Fra „Kasan“s Kommandobro fulgte jeg Udsejlingen. Kl. 4 om Morgenen d. 10. August var de seks Kampskibe, 5 Krydsere og 8 Torpedojagere komne ud paa Rheden, hvor de kastede Anker.

Ude i Horisonten skimtedes Fjendens Torpedobaade. Deres Omrids voxede, efter som de kom nærmere. Snart kunde jeg tælle 8 passere vor opankrede Flaade paa ca. 5 engelske Mils Afstand. De kom østfra og løb med fuld Fart. Paa eengang aabnede „Tsatsarevitch“, som laa længst ude, Ilden paa dem, hvorefter de forandrede Kursen ret mod Syd. Kl. 8 saa jeg, at der udvexledes Signaler, og lidt efter lettedes der Anker fra alle vore Skibe.

Foran gik som sædvanlig de mineopfiskende Trawlere, der var beskyttede af 10 Torpedobaade, derefter fulgte alle de store Skibe i Kølvandslinie, styrende mod Sydost. Forrest gik „Tsatsarevitch“, som med den kommanderende Admiral *Witgift* ombord altsaa var Flagskib, derefter „Retvisan“, „Pobjeda“, „Sevastopol“, „Peresviet“ og „Poltava“. Paa hver Side af Kampskibene sejlede fire Torpedojagere i Linie. Krydserne „Diana“, „Pallada“, „Askold“ og „Novik“ var afvexlende paa højre og venstre Side af Kampskibene. „Bayan“ var saa uheldig at røre en Mine, som slog den et Hul i Boven; nogle Plader blev oprevne, hvilket vilde hindre den i at gjøre god Fart. Admiralen beordrede den derfor tilbage i Havn igjen.

Da vor Flaade var ca. 10 engelske Mil ude, forandrede den Kurs mod Syd, og samtidig vendte de 10 Torpedobaade og Trawlerne tilbage til Havnen. Snart var Flaaden ude af Sigte. Nu vidste vi, at der maatte staa en Kamp paa aabent Hav, maaske et forfærdeligt Søslag med Tusinders Lemlæstelse eller Synken i Petschiligolfens vaade Grav. Spændingen var hos os stor og næsten kvælende.

„Bayan“ kom ind, og Tørdokken blev gjort klar til at modtage den. Jeg stod endnu paa „Kasan“s Bro, da Fjenden fra Landsiden paany aabnede Ilden paa Marinebassinet. Nu var man jo næsten vant til denne Skydning, der ikke mere gjorde nogen nervøs. Det store Spørgsmaal

var, om vi ved traadløs Telegraf ikke snart kunde vente at høre noget fra vor store stolte Flaade. Hver Time, som gik, blev lang som en Dag.

Endelig Klokken halv Tolv meldtes det os, at man havde haft et Sammenstød med Fjenden. Vor Flaade var ca. 65 engelske Mil ret sydfor Port Arthur og fortsatte uden at forandre Kurs med en Fart af mellem 12 og 13 Mil. Fjenden var i Sigte i Sydost og Sydvest. Der ventedes nye Sammenstød.

Spændingen var stigende, samtidig med at vi kunde indse, at yderligere Oplysninger ad traadløs Vej neppe mere kunde ventes. Med den Fart, Flaaden løb, vilde den snart være udenfor Meddelelsesgrænsen. Træt af Indtryk lagde jeg mig til Hvile, bl. A. for ogsaa at faa Erstatning for forrige Nats Mangel paa Søvn.

TYVENDE KAPITEL

DET STORE SØSLAG

Tidlig om Morgenen den 11te viste der sig langt ude i Horisonten et mørkt Punkt. Det blev større og større. Ligesom stigende op af Havet mod den solhede Himmel kom et Kampskib tilsyne. Jeg saa strax, at det var „Retvisan“, og at den havde lidt Slagside. Den vexlede Signaler med Guldbjerget — jeg kunde ikke ret se hvilke — derefter vendte den, styrede atter ret sydpaa og var snart ude af Sigte igjen.

Hvad i Alverden betød dog dette? Hvorfor var „Retvisan“ kommen alene og hvorfor var den strax forsvunden igjen? Jeg signalerede fra „Kasan“ og spurgte „Bayan“ om man der vidste Besked. Svaret lød: Vi ved Intet mere end De. Saa tog jeg iland. Men heller ikke her kunde jeg faa Besked. Fra den traadløse Telegrafstation meldtes stadig: „Vi faar ingen Svar fra Skibene,“ og disse Ord kunde jo fortolkes baade paa den ene og den anden Maade. Folk, som var stimlede sammen paa Højderne ud imod Søen, begyndte omtrent Kl. Et at gaa hver til Sit, thi der syntes jo nu neppe mere nogen Udsigt til en snarlig Opklaring af det store Mysterium.

Jeg tog tilbage til „Kasan“, hvor jeg fortalte mine Officerer og Lægerne, at jeg slet ingen Ting vidste! Vi sad netop diskuterende Situationen og overbydende hverandre

i Gisninger, da der kom Bud til mig fra den vagthavende Signalmand paa Broen, at der saas Et eller Andet nærme sig ude fra Horisonten.

Jeg fo'r op paa Broen og fik Kikkerten for Øjet. Jeg genkendte strax „Peresviet" — men i hvilken Forfatning! Uden Master, Skorstenene gennemskudte og skæve. En isnende Anelse om den virkelige Situation fo'r igennem mig som en Gysen.

Den bekræftedes hurtigt. Thi nu dukkede ogsaa de andre Skibe frem, det ene mere ødelagt end det andet. Vore Øjne, som var trænerede til at se langt og skelne skarpt, mistede næsten Synskraften, fordi de var ved at sløres af frembrydende Taarer.

Vi talte næsten ikke sammen; der blev ligesom Lammelse og Dødsstilhed over os, thi det var jo dem, Døden endnu havde skaanet, der søgte hjem. Ingen af os havde Lyst til paany at gaa iland, thi det Syn, der havde mødt os, var baade altfor talende og sørgeligt overvældende. Jeg trak mig hen i en Krog for i Ensomhed at anstille mine Iagttagelser. Gennem Kikkerten ledte jeg efter alle de mig bekjendte Skibstyper, navnlig om de alle var med tilbage. Først og fremmest ledte jeg efter „Tsatsarevitch". Der var jo den kommanderende Admiral ombord. Jeg fandt den ikke. Heller ikke vort stolte „Novik", ej heller „Diana" og „Askold". Og af de 8 Torpedobaadsjagere savnedes de fire.

Jeg blev reven ud af mine Betragtninger ved en Ordre om hurtig at have Baade klar for at kunne modtage de Saarede. Saa hurtigt som det lod sig gøre fik vi dem ud, en Læge og fire Mand i hver. Vi var snart rede til at modtage Kampens Ofre, og ombord fik vi travlt med mange andre Forberedelser. Ingen kunde jo vide, hvor store Krav, der stilledes til os.

De følgende Timer var grufulde. Den Ynk, vi fik at se, rystede de mest staalsatte Nerver. Snart var „Kasan“, hvor vi jo havde Lidelse nok iforvejen, et umaadeligt Jammerens Hjem. Vi fik med Baadene fra de forskellige Skibe først 120 haardt saarede Mand. De maatte strax paa Operationsbordet — for enten at blive Invalider eller dø. Det var paa høje Tid at faa alle disse Amputationer eller Projektil splintudtrækninger og Forbindinger foretagne, og Lægerne paa mit Skib kunde ikke overkomme Arbejdet saa hurtigt som de gerne vilde. Mangen Gang vistes der maaske paa Grund af Nabopatientens Skrig Forgængeren en mindre Omhu i Behandlingen, som kunde koste ham Livet. De mange Letsaarede blev forbundne af Feltskærerne med Assistance af Sygeplejerskerne.

Kl. 11 meldte Lægerne til mig, at nu var det aldeles umuligt, at „Kasan“ kunde huse flere Ofre; vi havde nu ialt ca. 400 Saarede ombord og 40 andre Patienter. Jeg lod vore Baade gaa til Krigsskibene med denne Meddelelse; de førte derfra endnu 100 Saarede, som saa bragtes iland.

Jeg forsøgte at faa et Overblik over vore Tab, ikke mindst fordi jeg nu for Alvor var bleven en Art Hospitalsforstander, og kom til det Resultat. at Søslaget havde kostet os mindst 225 Døde og ca. 1000 Saarede. Paa min Ronde i al denne nervøse Sorgens Panik fik jeg at vide, at hos os var bl. a. indlagt Løjtnant *Wittgift*, Søn af selve den kommanderende Admiral, som endnu ikke var kommen hertil med „Tsatsarevitch“, og som jeg frygtede var skudt ned. Jeg fik at vide, at Løjtnanten kun var let saaret. Han havde faaet en Granatsplint i venstre Arm, den var lige fjernet, og han befandt sig ret godt. Jeg gik derfor med Lægernes Tilladelse ind til ham.

Den unge Officer havde gjort Tjeneste paa „Retvisan“.

Til Trods for sin store Ængstelse for den Højstbefalendes, hans egen Faders Skæbne, sin af patriotiske Grunde nedtrykte Sindsstemning og sine legemlige Saar var han istand til roligt, knapt og klart at give en Oversigt om den Ulykke, som havde ramt den russiske Flaade. Jeg refererer efter Optegnelser den Dag et Uddrag af hans Fremstilling til mig:

Kort efter at Trawlerne var sendte tilbage, begyndte Fjendens Torpedobaade at kaste flydende Miner ud, netop paa de Steder, hvor vi maatte passere. Men heldigvis blev det opdaget i Tide, og vi undgik dem. „Tsatsarevitch" foretog flere Manøvrer i denne Hensigt, og alle de øvrige Skibe sejlede lige efter den. Fjendens Flaade viste sig nu styrende lige henimod vor, kommende fra Øst. Den bestod af 4 Kampskibe, 3 pansrede Krydsere og 4 Krydsere samt 40 Torpedobaade. Japanerne fulgte os parallelt i nogen Tid og kom os nær paa ca. 4 engelske Mils Afstand; saa aabnede de Ilden, og vi svarede straks igen. Der kæmpedes omtrent i 40 Minuter. Fjenden sagtnede derefter Farten og blev noget tilbage samt delte sig i to Afdelinger, hvoraf den ene gik i Øst, den anden i Vest. Vore Skibe fortsatte med samme Kurs og med en Fart af ca. 10 ongelske Mil i Timen. Fra „Tsatsarevitch" blev der ved Signaler forespurgt de andre Skibe, om vi havde lidt nogen Skade, men der blev enstemmigt svaret Nej fra hele Linien, samt at vi alle var klare til Kamp igen.

Ombord paa „Retvisan" herskede der endel Spænding, fordi vi havde faaet at vide, at Chefen medførte en forseglet Ordre fra min, Fader Admiralen, og at den ikke maatte aabnes, før der blev givet Signal dertil.

Kl. 4 om Eftermiddagen saa vi atter Fjenden forude, tilsyneladende ligge i lige Linie. Da vi imidlertid kom nærmere, saa vi, at han laa stille med Skibene formerede i en

ret Vinkel som vi styrede ind i. Dette saa meget gunstigt ud for os, da vi derved fik Fjenden paa begge Sider af os og altsaa eventuelt kunde anvende alle vore Kanoner samtidigt. Det viste sig imidlertid, at Fjendens Linie var saa fast, at den ikke kunde brydes. De rettede hele deres Ild imod „Tsatsarevitch", og den var saa frygtelig, at Admiralskibet maatte stoppe; derved kom alle vore Skibe, som før havde sejlet i Kølvandslinie, i en uordentlig Klynge, saa det for nogle af os af den Grund en Tid lang blev umuligt at skyde paa den os omringende Fjende. Japanerne fortsatte deres Ild paa „Tsatsarevitch". Fra Admiralskibet blev der pludseligt givet os det ildevarslende Signal, at Kommandoen over Flaaden var overgiven til Admiral, Fyrst Uchtomsky, der i Anciennetet rangerede næst efter min Fader, og som befandt sig ombord hos os.

Vi koncentrerede vor Ild paa „Mikasa" og „Asahi". Situationen blev for hvert Minut mere kritisk. Vi kunde se at „Tsatsarevitch" var ved at opgive Kampen, den lod sig tilsyneladende heller ikke styre mere. Da Fyrst Uchtomsky ikke gav nogen Kommando, blev Alt til ét Virvar. Chefen paa „Retvisan" stod paa Kommandobroen ved Siden af Admiralen og ventede paa at faa en Ordre, men den Højstkommanderende stod og holdt sig krampagtigt fast uden at sige Noget.

Saa tog „Retvisan"s Chef en energisk Beslutning. Han gav Ordre til at bryde det forseglede Brev, som hver Skibschef var i Besiddelse af. Kort efter blev der givet Ordre til at sejle frem med fuld Kraft. Vi fo'r lige løs paa „Mikasa", der maatte vige for vort udmærkede Artilleri. Dermed var den Linie hvormed vi havde været omsluttede, brudt, og snart var alle vore Skibe ude af den hede Omfavnelse, som havde varet i omtrent en halv Time. Efter Admiralens Ordre blev Kursen sat mod Port Arthur. Vi saa flere af

vore Skibe følge os, men da vi fortsatte med fuld Kraft var vi snart komne de andre saa langt forbi, at vi ikke kunde se dem mere. Da Mørket snart efter faldt paa, blev vi hele Natten igennem foruroligede af Fjendens Torpedobaade, som dog ikke havde Held til at træffe os en eneste Gang. Da vi saa om Morgenen kom hertil, og fik at vide, at vi var ene, vendte vi atter om og styrede sydpaa for at se efter de andre Skibe.

Vi var komne et halvthundrede Mil sydpaa, da vi fik Øje paa nogle af vore kommende henimod os, og forfulgte af fire af Fjendens Krydsere og en utallig Masse Torpedobaade, som dog opgav Forfølgelserne, da de fik Øje paa os. Vi kom saa altsaa tilbage med de andre Skibe.

Det forseglede Brev indeholdt Ordre til hver enkelt Skibschef om, hvor han i givet Tilfælde skulde søge Tilflugt.

Selv havde jeg endel Smerter af mit Saar, men jeg kunde dog hele Tiden være paa Dækket og gøre Tjeneste. Vi havde paa „Retvisan" 67 Saarede og vistnok otte Døde. Skibet har ikke lidt megen Skade, værst gik det ud over os, da vi maatte bryde Linien.

Saaledes lød den unge Officers Beretning. Den fyldte os med Sorg og Beskæmmelse.

— —

[Det vil erindres, at Admiral Witgift faldt paa „Tsatsarevitch" under dette Slag, og at Skibet derefter søgte ind til den neutrale tysk-kinesiske Havn „Tsintau", hvor det altsaa efter de gældende folkeretlige Love desarmeredes. Paa samme Maade naaede Krydseren „Askold" Shanghai og Krydseren „Diana" Saigon, hvorimod Torpedokrydseren „Novik" naaede til Sachalin, hvor den af dens Mandskab blev sprængt i Luften.]

ENOGTYVENDE KAPITEL

ET OVERBLIK OVER SITUATIONEN

Da der endnu den 12te ikke var kommet flere Skibe tilbage, troede vi, at de enten var tagne af Fjenden eller skudte isænk. Jeg havde været ombord i de mere eller mindre beskadigede Skibe. Der mødte mig et sørgeligt Syn. Master og Skorstene, ja mange Steder næsten alt Opstaastaaende var skudt sønder og sammen. Flere Skibe havde ogsaa faaet megen Skade paa Skroget, men det var dog over Vandet. Jeg tror, at jeg talte ialt ni ødelagte Kanoner. Paa Banjerne og paa Dækket saa man overalt Spor af Blod, Forbindingsstof var kastet hen i Krogene. Mandskabet fik 24 Timers Hvil, og saa begyndte man en foreløbig Udbedring og Vaskning af Skibene. Der blev hængt Presenninger for enkelte af de store gabende Huller langs Skibssiderne.

Men hvad vilde man nu egentlig stille op med Flaaden? Thi reparere den var jo næsten en Umulighed paa Grund af Fjendens stadige Fremtrængen fra Landsiden. Han vilde snart kunne have saa mange Kanoner i Stilling, at han kunde umuliggøre vort Arbejde. De Øverstkommanderende holdt daglig lange Konferencer for at tage den Beslutning, som vi Alle afventede med Spænding. Men det mindre gode Forhold, som der stadig herskede mellem Hærens og Flaadens Officerer gjorde, at en rask Bestemmelse ikke blev tagen.

— —

Den 14de rygtedes det, at Flaaden, som alle havde sat deres Lid til, ikke mere skulde løbe ud. Man vilde med dens Hjælp søge at holde Fæstningen saa længe som muligt. Altsaa den skulde fra sit Leje i Havnen gøre Modstand til det yderste og derefter lade sig skyde isænk. Rygtet bekræftedes derved, at man fra Flaaden bragte alt det mindre Skyts iland og opstillede det paa de endnu ikke befæstede Højder. Der blev stort Røre i Byen, navnlig blandt den civile Befolkning. Alle, der havde saa mange Penge, som Kineserne forlangte for i Djunke at liste dem gennem Japanernes Blokeringslinie, forlod nu Byen. De Handlende, som nu ogsaa vilde bort, maatte først aflevere alle deres Varer mod, at der gaves dem et Modtagelsesbevis fra Fæstningskommandanten. Af de fremmede Officerer, som endnu var i Port Arthur, forlod ogsaa en fransk og en tysk Løjtnant Fæstningen. De tog fra Pigeon-Bugten i en Djunk, som afgik den 14de August. (Det var de to Militærattachéer, som paa deres Overrejse blev myrdede af Kinesere og kastede overbord.)

Den 16de viste der sig atter en japansk Officer under hvidt Flag. Han havde et Brev med til General Støssel med Opfordring til Fæstningens Overgivelse, paa de Vilkaar, at hele Besætningen under fuld militær Honnør fra de japanske Troppers Side skulde faa Lov til at afmarchere Nord paa. Opfordringen blev afslaaet.

Den japanske Officer, som overbragte dette Tilbud, havde tillige et Brev med til de tyske Marineofficerer, Kaptajn Hopmann og Løjtnant v. Gilgenheim. Det indeholdt fra den tyske Regering en Ordre til dem om at forlade Fæstningen. Hr. v. Gilgenheim havde jo to Dage iforvejen forladt Fæstningen, og det var dengang Kaptajn Hopmanns Hensigt at blive, men nu maatte han jo afsted. Han blev den sidste af de fremmede Officerer, som forlod os, thi umiddelbart

iforvejen var ogsaa den amerikanske Militærattaché tagen afsted ad den sædvanlige Vej fra Pigeon-Bugten.

For hver Dag der gik mærkede vi nu, at Fjenden fik flere og flere Kanoner i Stilling. Han begyndte paa en ganske regelmæssig og uafbrudt Beskydning fra tidlig Morgen til Mørkets Frembrud. Det var om Dagen næsten umuligt at færdes sikkert noget Steds. Snart sprang en Granat her, snart der.

Navnlig skød Japanerne heftigt paa Flaaden i Havnen, sandsynligvis for at hindre, at der blev taget Skyts iland. Derfor kunde saadan Flytning fra vor Side kun foretages om Natten, og endda maatte stor Forsigtighed anvendes. Hver Nat skiftede Skibene desuden Plads, for at Fjenden den næste Dags Morgen paany maatte bruge Tid til at indstille Skytset. Det eneste af vore Skibe, som virkelig blev repareret i al Hemmelighed var „Sebastopol"; de saakaldte Reparationer paa de andre var kun fingerede Udbedringer, beregnede paa at vildlede de i Port Arthur værende japanske Spioner.

Fjenden maa vist have indset, at for hver Dag, der gik, blev Fæstningen stærkere, thi vi fik fra vore Udkigspunkter Underretning om, at han med en meget stor Styrke — vi anslog den til over 100,000 Mand — havde taget Opstilling langs hele Linien. Der forberedtes altsaa et Hovedangreb, og fra vor Side arbejdedes der energisk for at være klar til at modtage det. Reserven blev gjort kampklar paa det kortest mulige Varsel, og alle Byens civile Mænd indøvedes i Vaabenbrug.

TOOGTYVENDE KAPITEL

DE SEKS DAGES KAMPE

DEN 22. August om Morgenen sporedes der mere end sædvanligt Liv i Fjendens Linie. Der rettedes dog kun et svagt Angreb paa Centrum, og det blev med Lethed slaaet tilbage.

Den 23de gik det anderledes voldsomt til. Da rettedes et stærkt Angreb paa vor højre Flanke. Og under en morderisk Ild fra alle Fjendens Kanoner stormede Japanerne. Reserven blev kaldt frem, „Sebastopol“ blev beordret ud af Havnen til Tahei-Bugten for at beskyde Fjenden derfra. Men ak, den naaede ikke saa vidt. Den stødte paa en flydende Mine, sandsynligvis en af den Masse, Japanerne havde udkastet den 10de, og som vor Flaade dengang kun ved et Vidunder undgik. „Sebastopol“ blev saa stærkt beskadiget,at den straks maatte søge Havn igen.

Alligevel blev Fjenden slaaet tilbage med store Tab.

Vi troede nu, at han vilde unde sig nogen Tids Hvile for at opsamle sine Døde og Saarede, men deri tog vi ganske Fejl. Thi allerede om Morgenen den 24de stormede han vor venstre Fløj. Vi var heldigvis netop blevne færdige med at befæste det høje Bjærg (203-Meter-Bjærget) og det tilhøjre derfor liggende lange Bjærg, og han blev derfor med Lethed slaaet tilbage.

Vi tænkte, at nu havde han vel mærket, hvor stærke vore Stillinger var, og nu lod han vel os en Tid i Fred.

Men vi tog atter Fejl. Tre Nederlag havde ikke kuet hans Mod eller Energi.

Uden at have gjort noget for at komme sine Saarede til Hjælp eller fjerne de allerede halvt forraadnede Lig, aabnede Fjenden straks om Morgenen den 25de *et Angreb over hele Linien.* Japanerne blev fejede ned af vort Maskinskyts og de nedlagte Miner; men stadig stormede friske Tropper frem. I hele tre Dage og Nætter fortsattes dette Angreb med kun en eller to Timers Mellemrum, Fjenden haabede paa omsider at faa vore Folk trætte. Men den 28de om Formiddagen opgav han det.

I de følgende Dage herskede der Dødsstilhed over Port Arthur. Begge Parter hvilede sig efter disse seks Dages frygtelige Kampe. Sommeren var forfærdelig hed, denne August absolut den varmeste, jeg har oplevet i Port Arthur. Kun af og til vaagnede man af sin Dvale ved at høre en Granat springe i Ens umiddelbare Nærhed. Man saa sig ligegyldigt om og lagde sig igen.

Til alt Held for os i Fæstningen har man paa den Tid af Aaret sydlige Vinde, altsaa en frisk Brise fra Søen. Havde det modsatte været Tilfældet, havde vi tillige maattet lide under den forpestede Lugt fra de Tusinder af Lig, som laa og raadnede i den hede Augustsol.

Dog, Fjenden var begyndt at opsamle sine Døde. Ligene blev lagte i Bunker mellem tørt Træ og derefter brændte. Fra en lang Række Baal slog Flammer ivejret. Det maa i Betragtning af Heden og Stanken have været et næsten overmenneskeligt Arbejde. Dog kunde Japanerne nogenlunde undgaa Liglugten ved at begynde Opsamlingen nærmest ved vore Forter, saaledes at de fik Vinden i Ryggen. Under dette Arbejde søgte man fra vore Forsvarsstillinger saa godt det lod sig gøre at tælle Fjendens Tab. Man mente ca. 15,000 Mand!



Midlertidigt indrettet Hospital.
(Stærkt medtaget af Japanernes Beskydning.)

Vore Tab var ca. 1400 Dræbte og 2000 Saarede og Syge. Der begyndte hos os at at blive Mangel paa Hospitalsplads. Flere af de nyopførte Bygninger i den nye Bydel blev derfor tagne i Besiddelse af det Røde Kors, og provisorisk indrettede til at modtage de Saarede. Dog anvendtes de kun til saadanne, som allerede var ved at komme sig eller som var udenfor alvorlig Fare. De var ogsaa højst primitivt indrettede, enkelte endnu i ufuldendte Bygninger.

Traadte man ind i en saadan Sygestue, fik man et alt andet end gunstigt Indtryk, men alligevel var der al den Hygge, som den nøjsomme russiske Soldat forlangte. Paa den ene af de fire nøgne Vægge hang der et Helgenbilbillede, og derunder brændte der en Olielampe. I et Hjørne stod en russisk Kakkelovn, knap syv Fod høj og tre i Diameter, muret op paa Sten og betrukken med en ganske tynd, sortmalet Jernplade. Og noget andet, som ogsaa skal til, for at den russiske Soldat skal føle sig i hyggelige Omgivelser, er den evige Themaskine. Den saa man anbragt paa en Kasse ved Vinduet. Der stod en stadig Dampsøjle op fra Maskinen, Emen blandede sig med den kvælende Os fra Trækullene under den, samt Stanken fra alle de paa Gulvet henslængte ikke alle lige appetitlige Ting. I Mangel af Senge laa Soldaterne paa Tæpper paa Gulvet kun iførte Skjorter og Benklæder. De befandt sig tilsyneladende vel, kun noget generte af Sommerens utallige, næsvise Fluer.

TREOGTYVENDE KAPITEL

WIRÉNS UDNÆVNELSE

Der gik nu en Tid, i hvilken Fjenden kun ved daglig Skydning ind i Fæstningen tilkendegav sin stadige Nærværelse. Ogsaa tilsøs var alt roligt. Vi gik allerede og undrede os over, at Togo syntes at have glemt Port Arthur, skønt han dog havde taget Magten fra vor Flaade, men det, som var hver eneste Times Spørgsmaal Mand og Mand imellem var: Hvor bliver dog *Kuropatkin* af? Han maa jo dog snart komme os til Undsætning. Og endelig: den store nye Russerflaade, som skulde komme hjemmefra, ganske vist først omsejle det meste af tre Verdensdele, hvor var den? Man forvirredes af Rygter. Folk lavede Gisninger og fremkom med rene Fantasier, hvilke de selv antog for at være Sandhed, og som kolporteredes som Kendsgerninger. Saaledes hed det sig en Dag, at en Officer var kommen fra Kuropatkin med Besked om, at om faa Dage vilde Armeen nordfra være rede til at marchere ind i Byen; det var derfor, at Fjenden ikke gjorde noget Angreb paa os; han var allerede ifærd med at trække sine Tropper tilbage, o. s. v., o. s. v.

Disse mere eller mindre vanvittige Rygter havde deres gode Side. Thi for hver Dag der forløb, uden at Fjenden stormede, steg Soldaternes Tillid og Mod, den nedtrykte Stemning fortog sig. Mindre heldigt var det kun, at den

haardt trængte Soldat ikke fik en bedre og mere tilstrækkelig Kost. I Fæstningen var der endnu en Masse Heste, men desuagtet fik Garnisonen kun fersk Kød to Gange om Ugen, og som Grund blev angivet, at Hestene skulde bruges til at jage Fjenden ud af Kwangtung.

Saa faa Kødrationer og slet ingen Grøntsager foraarsagede endel Skørbug blandt Mandskabet. Med Drikkevandsforsyningen paa Forterne stod det ogsaa meget uheldigt til. Vandet maatte køres i Tønder eller bæres i Spande derop om Natten. Og da det iforvejen var daarligt, kunde det ikke holde sig friskt længere end til Middag. Kun det, som man naaede at faa kogt, var drikkeligt. Men det var kun en forsvindende Del, thi man havde ikke Kogekar nok og maatte spare meget paa Brændsel. Og man kan tænke sig, at de arme Soldater, som i den frygtelige Hede næsten udelukkende blev bespiste med salt Kød og tørt Brød, maatte lide forfærdelig af Tørst. De drak altsaa, hvad de kunde faa, og mest det daarlige Vand. Det medførte en Dysenteri-Epidemi, som for de fleste Angrebnes Vedkommende var dødbringende. Tilfældenes Antal løb op til et halvt Hundrede om Dagen. Dysenteri forefaldt ogsaa blandt Marinens Folk, men langt mindre hyppigt, fordi der her blev destilleret Vand til Mandskabet.

En Dag var jeg ude for at aflægge et Besøg paa Rheden, og jeg blev atter Vidne til et af disse hyppige Ulykkestilfælde, at et Skib løb paa en Mine og sprang i Luften. Det var en Bugserbaad, som netop laa og fiskede efter de af Japanerne udkastede undersøiske Helvedesmaskiner. Man saa kun en høj Vandsøjle pludselig fare tilvejrs og i den Jern og Træstumper. Da den atter faldt ned, var Skib og Mandskab med det samme forsvundne. En Baad blev sendt til Ulykkesstedet for at redde mulige Overlevende, men intet af Ofrene gaves tilbage til Livet igen.

Tilbagevendt til Marinebassinet traf jeg den før omtalte danske Telegrafmand, der skulde reparere Kablet til Tschifu. Han fortalte mig, at han ikke havde haft Held med sig. Bare han dog havde kunnet være færdig med Forberedelserne den Dag, den russiske Flaade løb ud; da vilde der for ham have været en glimrende Lejlighed til at faa Arbejdet gjort. Med de to Djunke, der var blevne købte til ham, og i den ene af hvilke der var blevet anbragt en Motor, agtede han nu, efter endelig erhvervet Rejsetilladelse, at tage fra Port Arthur.

Det var efterhaanden blevet en Sjeldenhed, at der ankom Djunke til Pigeon Bay. Men d. 6te September kom der virkelig een, og, som det hed sig, med meget vigtige Depecher. Ganske rigtigt: Kaptajn af første Rang *Wirén* var udnævnt til Admiral og Chef for Port Arthur-Flaaden, eller rettere dens Rester. Meddelelsen vakte den største Opsigt, og naturligvis særlig stærkt Røre blandt Marinens Officerer. Man vilde slet ikke tro det først. Man mente, at der jo dog var saa mange, der havde betydelig større Adkomst og Anciennetet. Vel var Wirén en dygtig Officer. Som Chef for Krydseren „Bayan“ havde han vist det ved mangfoldige Lejligheder. Han var altid den første til at angribe og den sidste til at trække sig tilbage. Man kunde slet ikke indse Grunden til hans saa store og pludselige Forfremmelse; man talte ikke om andet, samt om den Omstændighed, at den hidtilværende Admiral, Fyrst Uchtomsky pludselig var bleven utilpas og derfor havde taget Ophold paa Hospitalsskibet „Angara“.

[Til Admiral *Wirén* staar jeg i dybere Taknemlighedsgæld end han selv aner. Jeg føler mig ikke berettiget til at gaa i Detailler, men kan dog antyde, hvorfor jeg bruger saa stærke Ord. Jeg havde — som det fremgaar af det Følgende — efter flere heldige Blokadebrud (ialt blev det

til sytten) gjort sex mislykkede, omtrent hver Nat i Træk. Det irriterede min nærmeste Foresatte, om hvem jeg forøvrigt ikke skal sige et eneste ondt Ord. Denne udmærkede Graaskæg var faktisk min Ven, men kunde bare ikke begribe, at jeg ikke *stadig* havde Held med mig. Og da han i Nærværelse af et stort Officersraad ytrede sin Ærgrelse paa en for mig virkelig ubehagelig Maade, tog jeg til Genmæle, paavisende sømandsmæssigt mine Grunde til ikke at risikere Depecher, Torpedojager og Menneskeliv. De første var jo de vigtigste. Jeg havde i lyse Maanenætter stadig strax været opdaget af Japanerne og i samme Øjeblik omringet af dem. Der var altsaa for mig intet andet at gøre end at retirere. Og jeg bilagde maaske nok mine Ord med en lille selvbevidst Tilføjelse, dog absolut ikke stridende mod Disciplinen.

Det Svar, jeg fik, var ikke synderlig naadigt, og jeg forlod min høje Foresattes Bolig med rette bitre Følelser.

Saa kom der pludselig en Mand gaaende efter mig. Han slog mig paa Skulderen og bad mig følge ham. Det var den nysudnævnte Admiral.

Admiral Wirén førte mig ind i sit private Kontor lige ved Siden af og bad mig ikke tage mig slig Disput for nær. Selv var han ganske paa det Rene med, at jeg ikke havde kunnet handle anderledes, og han tilføjede Komplimenter, som jeg sent skal glemme.

Kun den, som kender Krigen og dens Disciplin, kan vide, hvor overordentligt stærkt opflammende slige Ord nødvendigvis maa virke paa en forholdsvis højt betroet ung Mands Hjerte og Hjerne, adlende hans Æresfølelse, stimulerende Villieskraften.

Det var for mig, som om man havde gengivet mig min maritime Ære].

FIREOGTYVENDE KAPITEL

FLUGTEN FOR DE ELLEVE TOMMERS PROJEKTILER

FRA d. 8de September har vi atter store Angreb fra Japanernes Side. De varede i 48 Timer under uafbrudt Kamp. De endte med, at vi d. 10de om Morgenen maatte trække os tilbage fra Vandbjærget. Fortet blev i fuldstændig ødelagt Tilstand evakueret og overladt Japanerne.

Vandbjærget var en meget vigtig Position og derfor ogsaa stærkt befæstet, nemlig med 18 Stykker 15 Centimeters Kanoner og endel Maskinskyts. Man holdt det, indtil alle Kanoner var ødelagte. Fjenden havde faaet opstillet store Kanoner, og Ilden fra disse var af en frygtelig Virkning. Fremdeles havde han ogsaa, for at bemægtige sig denne vigtige Position, indstillet flere Kanoner til Shrapnells, med hvilket han gjorde det umuligt for vort Mandskab at betjene Skytset. Med en Vildhed uden Lige stormede han Bjærget. De japanske Soldater, som det lykkedes at komme op til Forskansningerne, kastede med Haandgranater, hvilket kom vore Folk ganske overraskende. De kendte slet ikke dette skammelige Mordinstrument. Russerne sendte friske Folk til Undsætning af de stadig haardere trængte, og kun derved lykkedes det at holde Stillingen saa længe. Men tilsidst blev Mandefaldet altfor forfærdeligt, og Skytset var ødelagt. Man maatte efterlade de Døde paa Bjærget. Og de som flygtede ned ad det, blev næsten alle skudte af den tæt efterfølgende Fjende.

Det nøjagtige Tal af Faldne fik vi ikke at vide, men det var stort, dog endnu større paa Japanernes Side.

Kort efter dette Slag fik vi ogsaa inde i Byen og navnlig i Havnen at mærke, at Fjenden havde faaet store Kanoner i god Stilling. Da der i Marinebassinet faldt en Granat, som ikke exploderede, saa vi, at det var 11 Tom-



Flugten for de elleve Tommers Projektiler.
(Den hvide Vandsøjle foraarsaget ved en elleve Tommers Explosion i Vandet.)

mers Skyts, der benyttedes, og som gjorde en uhyre Ravage, hvor det ramte. Alle som kunde, flygtede for denne forfærdelige Ild. De tre Hospitalsskibe tilligemed fem af Jernbaneselskabets Dampere krøb nu saa langt ind i Vestbugten, som det lod sig gjøre for Vandstandens Skyld. Kanonbaade og Torpedobaade søgte Ly tæt under Guldbjærget. Den havarerede Del af Flaaden gik saa langt hen til det høje Bjærg Perepjolkaja som muligt. Man fik travlt i Marinebassinet. Krydseren „Bayan“ blev tagen ud af Tørdokken. Og Tørdoksporten blev slæbt om i Vestbugten

for at sænkes der paa grundet Vand. Det var jo meget om at gøre, at den svære Port ikke skulde blive truffen af en 11 Tommers Granat og ødelagt. Det vilde jo fremtidigt gøre det umuligt at benytte Dokken, ialfald for lang Tid.



En elleve Tommers Granat.

Havneadmiral *Gregorovitch*, som ellers beboede Admiralsbygningen i Marinebassinet, maatte hurtigt søge Tilflugt i et af de nyopførte Pakhuse, hvor han i nogen Tid opholdt sig i et ganske lille skudsikkert Rum, hvorfra han gav sine Ordrer pr. Telefon.

Fjenden fik stadig mere af sit svære Skyts i Stilling. Man beregnede, at han daglig sendte ind over Byen og Havnen flere Hundrede Granater, deriblandt ikke faa „Brumbasser", saaledes kaldede, fordi de ikke, som de smaa Projektiler, for gennem Luften med en pibende Lyd,

men med en snurrende Brummen. Man kan sige sig selv, at der ikke var mange Steder, hvor man kunde føle sig helt sikker, ikke engang paa Hospitalsskibene. „Angara“ blev saaledes ramt af et Projektil; den havde 200 Saarede og Syge ombord, og efter en halv Times Forløb stod den paa Bunden, men da den laa paa lavt Vand, sank den kun nogle Fod. Men det var et frygteligt Syn at se disse Saarede, som jamrede sig hjerteskærende, da de blev flyttede over i smaa Baade, som var ilede til Hjælp. Og da Japanerne saa, at „Angara“ tilsyneladende ikke var sunken, fortsatte de Ilden paa den, endskønt de fra deres Spejdeballon meget godt maa have kunnet iagttage, at vi var ifærd med at redde de Syge.

Man sagde vel senere, at det jo ikke var Hospitalsskibet som saadant eller dets Saarede, man vilde skade, men man vidste, at Admiral, Fyrst Uchtomsky havde fast Ophold der ombord. Der blev derfor heller ikke skudt paa „Kasan“ og „Mongolia“, som begge laa i „Angara“s umiddelbare Nærhed (kun en Skibslængde imellem).

Faa Dage derefter blev fire af de nærved „Kasan“ liggende fem Skibe, der tilhørte Jernbaneselskabet, skudte isænk. Det undrede os meget, at Fjenden kunde gøre det saa hurtigt og med saa megen Præcision, idet næsten hvert Skud ramte. De var netop ved at skyde paa det femte.

Da fik man fra „Kasan“ Øje paa en Kineser, som tilsyneladende laa og fiskede. „Kasan“s Signalmand havde lagt Mærke til, at Fiskeren ogsaa tog sig noget andet for, samt at han til Tider gjorde nogle sære Fagter med Armene. Da det var meldt mig, lod jeg straks en Baad ro ud til ham og gav Mandskabet Ordre til at bringe Kineseren ombord i „Kasan“. Ved nu nærmere at undersøge ham opdagede vi, at han slet ikke var Fisker, men derimod

en meget velklædt Mand. Vi sluttede heraf, at Manden var japansk Spion, hvilken Formodning bestyrkedes derved, at Japanerne, strax efter at vi havde fanget ham, skød betydeligt mindre sikkert, og, efter endel Forbiere, helt hørte op med Ilden mod det femte Skib. Kineseren var der ikke til at faa et Ord ud af. Jeg overleverede ham til Retfærdigheden. Han blev hængt.

FEMOGTYVENDE KAPITEL

SPIONERNE. TORPEDOBAADSUHELD

Daglig blev der fanget japanske Spioner, mest Kinesere. Det lykkedes af og til at faa dem til at gøre Kontraspionagetjeneste. Af een af dem fik vi saaledes at vide, at Fjenden brugte Jernrørledningen fra Vandbjerget til den nye Bydel til Telefonering. Ved nærmere Eftersyn fandt man ogsaa ganske rigtigt i Udkanten af den nye Bydel et Sted, hvorfra Spionerne kunde sætte sig i Forbindelse med Japanerne. Rørledningen blev naturligvis strax overskaaren og dermed Forbindelsen afbrudt.

En Dag gik en russisk Officer over Markedspladsen midt i den gamle By, da han møder en Kosakofficer og sex Kosakker til Hest. De gjorde gjensidig Honnør. Men ligesom den russiske Offlcer havde passeret Kosakkerne faldt det ham ind, at det dog var en underlig Maade, hvorpaa Kosakkerne havde gjort Honnør; desuden var der jo i Øjeblikket ikke andre Kosakker i Port Arthur end General Støssels Livvagt; disse red aldrig ud uden i Generalens Følge. Han fik Mistanke, løb tilbage og raabte til Kosakofficeren: Giv mig Feltraabet! Uden at svare vendte øjeblikkelig den lille Styrke og satte i flyvende Karriere hen ad den Vej, som fører ud af Fæstningen henover Væddeløbspladsen. Vor Officer gjorde strax Allarm, Forterne blev underrettede telefonisk. Fra Fort Nr. 2 saa man

de dristige Spioner i rasende Fart jage hen over Væddeløbspladsen, men før de var naaede ind til sikrere Steder mellem Bjærgene, var de alle skudte.

Ret almindeligt var det, at der i Bjærgkløfterne under Forterne fangedes Kinesere og Japanere, forklædte som Kulier. De laa her og gav Signaler til Fjenden om, hvorledes Granaterne faldt og virkede. Disse farlige Folk laa faktisk dernede og deltog i Slagets Ledelse ved at dirigere Fjendens Ild. I Begyndelsen af Krigen blev der taget særlig mange Spioner i Klippekløfter ud mod Søen, som ikke alene om Dagen men ogsaa om Natten underrettede Fjenden og i saa Tilfælde med Lanternesignaler.

En lille Afvexling havde vi d. 22de September. I ca. 8 engelske Mils Afstand observeredes der en Skonnert. En vagthavende Torpedobaad løb efter Ordre ud og anholdt Skibet, der viste sig at være japansk og strax uden Modstand fulgte med. Da man af Skade var bleven klog, eller af Erfaring mistænksom, undersøgte man Skonnerten grundigt ude paa Rheden, inden man tog den i Havn. Men Undersøgelsen viste, at alt Ombordværende var 400 Kasser japansk Øl, og der blev stor Jubel, thi det var noget, man trængte til i den frygtelige Hede. Ladningen blev hurtigt losset og fordelt mellem Marinens Folk. De 9 Mands Besætning paa Skonnerten blev Fanger. Skibet havde været paa Vej til Dalny, men var paa Grund af Stille og Strøm kommet Port Arthur for nær.

To Dage senere viste der sig ganske nær ved Fæstningen igen en Skonnert. Tanken om alt det dejlige Øl, man sidst kom saa nemt til, gjorde, at den vagthavende Torpedobaad hurtig var ude igen. Men ved sin store Ivrighed viste den mindre Forsigtighed og løb paa en Mine, der exploderede lige under Midten af Torpedobaaden. Denne brækkedes over, men baade Forstavn og Agterstavn kunde

flyde paa Vandet, fordi de vandtætte Skodder holdt. De var forbundne ved en enkelt Dæksplade.

I en Fart blev en anden Torpedobaad gjort klar for at hente den havarerede i Havn. Jeg stod sammen med nogle Læger og Søstre paa „Kasan"s Kommandobro for at se, om den havarerede Baad virkelig kunde holde sig flydende saa længe indtil Hjælpen kom; den saa højst mærkelig ud. Og en af Damerne, forlovet med Chefen for den Torpedobaad, der var paa Vej til Redning, stod netop ved Siden af mig. Med Ængstelse saa jeg, at Assistancebaaden kom et af Minekanalens skarpe Hjørner betænkelig nær. Og i næste Øjeblik lød Explosionen, vi saa kun en Søjle Vand og Skum. Saa gik Skibet ned — var sporløst forsvundet fra Overfladen med alt Levende ombord.

Den unge Dame ved min Side blev saaledes Øjenvidne til sin Forlovedes frygtelig bratte Død.

Den første Torpedobaad svømmede endnu stadig paa Vandet. En Bugserbaad, der var klar, blev sendt ud efter den og bragte den ogsaa lykkeligt i Havn. Den havde 11 Mand dræbte.

Imidlertid var den japanske Skonnert kommen betydelig længere bort. Der var heller ingen, der mere havde Lyst til at forfølge den.

OM HELTE I KRIGEN

Paa dette Sted vil jeg gerne gøre en Digression for at tale om *Krigens Helte*. Jeg har ofte prist Japanernes Dødsforagt og vil ogsaa i det kommende faa Anledning dertil. Den bunder dels i deres Religion, dels i en jernhaard Disciplin. Man tænke sig blot, at de forreste Rækker under en Storm paa en Fæstning tvinges frem, indtil Døden tager dem. Møder Døden dem ikke straks ved Fjendens Kugler,

og tænker Resterne af et Geled saa maaske et Øjeblik paa at vende om og flygte — da jager andet Geled dem et Bajonetstød i Brystet for derefter i rasende Hast at trampe frem over Halvdødes Legemer.

Saaledes er Krigen i dens fuldkomne Disciplin. Er det Fejghed eller er det Mod, som tvinger den ved kunstige Midler stimulerede fremstormende Række Soldater afsted over Stok og Sten? Man har Lov til at spørge saa paradoxalt. Thi gaar de ikke fremad, har de Bajonetten i Ryggen, men stormer de, har de jo dog endnu et Par Minuter at se Lyset og Dagen. Til at gaa i Spidsen vælges de japanske Havnebyers Bærme, Nagasakis og Yokohamas Havnepøbel i Uniform, Folk, som af deres Overordnede paa Forhaand er stemplede som Kanonføde og er udpegede til at nedtrampe de under Sandet skjulte Granater, saa de selv dræbes i et Nu. Det er ligegyldigt, om de falder for Fjendens Vaaben forfra eller den bagved fremrykkende Landsmands. De japanske Hærledere inddeler paa Forhaand de Menige i Klasser og bestemmer, hvilke Batailloner der skal være Kanonføde, hvilke der subsidiært skal være det, og hvilke der meget nødigt maa blive det.

Saaledes var det ikke paa russisk Side. Og maaske ikke mindst ved Tilstedeværelsen af dette Faktum, denne barbariske Forskel, lykkedes det Japanerne endelig efter uhyre Ofre af Blod at faa Port Arthur. Det samlede japanske Tab af Døde og Saarede omkring Port Arthur anslaas til over 100,000 Mand. (Jeg, tror at Tabet snarere er 120,000) Vel var Lydighedspligten hos den russiske Soldat i Farens Øjeblik lige saa stor som hos Fjenden, men den var langtfra sat saa hensynsløst i System. Kristendommens mildnende Aand svævede dog over de Kæmpende, medens Rovdyret var stærkere hos den Race, hvis Tænder endnu ikke er afslebne i Overensstemmelse med den hvide Verdens Kultur,

en Race, hvor Despotiet, trods al parlamentarisk Forfatning, er mere systematisk levende end i det endnu næsten despotiske Rusland.

Man søgte paa russisk Side at skjule, at de udkommanderede paa disse eller hine Poster var viede Døden mellem de røde, blodmættede Klipper. Men selv naar disse Dødsdømte fuldelig forstod, at de aldrig saa deres Hjem mere, da var de saa gode og rolige Patrioter, at de koldblodigt, uden at rase, uden at kny, tjente deres Fædreland, indtil den dræbende Kugle ramte dem.


Heltinden, Soldaterkonen Horoton.

Der er ikke den Vismand, som kan skønne, hvem der var den tapreste i disse forfærdelig blodige Dage. Tapperheden kan ikke maales efter forcerede Raserianfald og Affekter under Kampen. Blandt de Tusinder af Skeletter, som nu i en lang Bue strækker sig under Jorden fra Kintschou til Dalny — fra Kyst til Kyst nord om Port Arthur — var der sikkert mange, som var mere end tapre, ja var virkelige *Helte*.

Ved Helte forstaar jeg Bærerne af det *frivillige*, det spontane Mod, svulmende i Følelsen for en Sag. En Følelse

saa stærk, at al Frygtsomhed straks forsvinder, saaledes at den Angst, der paakommer ethvert Menneske, som første Gang befindes i en tordnende Livsfare, straks omsættes i Koldblodighed — og dernæst i aktiv Energi.

Blandt slige Helte tror jeg, Rusland kan pege paa mange i den forfærdelige Sommer. Og ikke blot blandt Mænd. Man vil maaske forundres over at høre, at *Kvinder*, hvis Kærlighed før Krigen var tilfals for Penge og Gave, tog Tjeneste som Sygeplejersker og derved overfor Saarede og Døende viste et ædlere og dybere opofrende Hjerte, end man efter deres Metier skulde have tiltroet dem. Ogsaa i højere Klasser viste dette kvindelige Mod sig bestandigt. Mange Officersfruer havde udmærket kunnet forlade Port Arthur, mens Tid var, men de blev.

Det mest ophøjede Eksempel paa en Kvindes Mod har vi i Soldaterkonen *Horoton* (Xopomona). Hun trak i Mandsklæder og Uniform for at faa Lov til at følge sin Mand. Hun tjente ved 13de sibiriske Skytteregiment. Under Slaget ved Kintschou udmærkede hun sig første Gang, og senere ved Port Arthur. Her gjorde hun Tjeneste paa Nr. 5 Fortet, hvorfra hun samt den derværende øvrige Besætning tilkaldtes til Forsvaret af 203 Meter Bjærget. Her blev hendes Mand saaret. Og just mens hun var ifærd med at forbinde ham, ramtes Heltinden af en Granatsplint, som dræbte hende paa Stedet. Ogsaa Manden døde senere af sine Saar.

SEXOGTYVENDE KAPITEL

PLANER TIL BLOKADEBRUD

DEN 28de September modtog jeg et Brev fra Havneadmiralen med Anmodning om at komme ud til hans nye Bolig, der var beliggende i den saakaldte Villabugt, lidt Øst for det elektriske Batteri og Guldbjærget.

Paa Grund af den forfærdelige Skydning var det yderst farligt, næsten umuligt at naa levende iland, saalænge det var Dag. Jeg besluttede derfor at vente indtil det dækkende Mørke indtraf. Men Admiralen sendte saa sin Dampbarkasse efter mig. Han maatte formodentlig slet ikke rigtig kunne overse, hvor forfærdelig Havnen blev beskudt. Med virkelig Gysen besteg jeg den, og betænkte mig alligevel lidt.

Saa sagde den ene Matros, som styrede Barkassen: „Det er meget farligt at sejle gennem derhenne ved Tigerhalen.“ Jo, det saa rigtignok forfærdeligt ud; det hændte, at der i samme Sekund sprang en Granat paa Tigerhalvøen, en anden paa et af Krigsskibene og en tredie i den gamle Bydel. Og de, som faldt i Vandet og exploderede paa Havbunden, kunde rejse 30—40 Fod høje Geysere, blandede med Sten og Snavs i sig.

Men afsted maatte jeg jo. Til Forundring for de Tilbageblevne saa de os styre med fuld Fart midt ud i det kogende Vand. Det er umuligt at beskrive den rigtignok kortvarige

Tur gennem det værste Krigshelvede jeg har oplevet. Uvilkaarlig krøb man sammen, eller holdt en Arm op om Hovedet, som om man derved kunde beskytte sig imod de svære, tungt brummende Granater eller imod de mindre fløjtende og pibende, eller imod de Splinter, der hvert Øjeblik susende for os forbi under det tordnende Akkompagnement fra Bjærgene, end yderligere forstærket ved Ekkoet fra Fjeldene!

Den ene Matros blev haardt saaret, selv slap jeg uskadt derfra; Barkassen blev stærkt medtagen.

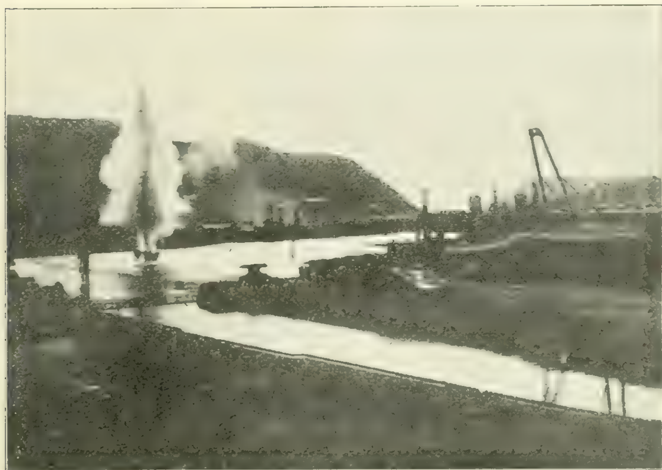
Ved min Ankomst hos Admiralen fortalte jeg om den frygtelige Ild over Havnen. Ja, jeg kan høre det, svarede han flegmatisk, hvorefter han bad mig følge ind paa hans private Kontor. Her laa paa Bordet et stort Kort over Petschiligolfen. Han pegede paa det og spurgte, om jeg var sikker paa at kende Kysten godt.

Da jeg havde bejaet dette, betroede han mig, at man jo nu i nogen Tid havde været aldeles uden Forbindelse med Omverdenen, og at det var nødvendigt at faa en saadan retableret. Man havde derfor besluttet sig til at forsøge den tilvejebragt ved Hjælp af en Torpedobaad, som paa een Nat skulde løbe over Golfen og være tilbage, før det blev lyst igen næste Dags Morgen. Han foreslog mig at gøre et saadant Forsøg.

Jeg gik ind herpaa, og vi gav os nu til at studere Kortet. Opmaalende forskellige Distancer, udpegede jeg det kinesiske Fiskerleje Jung-ma-tau (mellem Tschifu og Weihaiwei) som det mest praktiske Sted til at lande. Jeg skulde have en Officer med mig, og det første Forsøg paa at slippe over blev bestemt til at foregaa den næste Aften. Dog skulde jeg komme igen den næste Dag og endnu engang have overtænkt Sagen.

Som bekendt fremkalder Bombardementer jo meteoro-

logiske Forandringer. Det var da den næste Dag ogsaa en voldsom Storm og Regn, saa Japanerne lod os foreløbig lidt i Fred. Da jeg indfandt mig hos Admiralen, var det første, jeg hørte, Meddelelsen om en japansk Krydsers Undergang i Pigeon Bay. Den havde for Stormen søgt Ly der og



„Sebastopol“ beskydes i Marinebassinet.
„Sebastopol“ sees liggende ved Kranen. (Vandsøjlen er fremkaldt ved Explosion af en 11“ Granat).

var saa løben paa een af vore der udlagte flydende Miner. Den gik ned paa faa Minuter med alle Ombordværende.

[Krydseren viste sig at være en af dem, Japanerne tog fra Kineserne under Krigen 1894—95. Dens Navn var „Heiyen“, den var paa 2185 Tons, bygget 1888, og kunde gøre en Fart paa $10^1/_2$.]

Paa Grund af det frygtelige Vejr mente Admiralen at Forsøget hellere burde udsættes. Paa min Vej ombord igen gik jeg en Tur rundt om Marinebassinet for at se paa Virkningen af Fjendens Skyts. Det viste sig at have gjort megen Skade.

„Sebastopol“, som var det eneste af de store Skibe, som man igen var ved at reparere, og det eneste, som havde faaet Lov til at beholde sine Kanoner, laa ved Kajen, hvor det ved Ebbetid netop af Kajen var godt beskyttet mod Fjendens Ild. Fjenden regnede naturligvis ogsaa med Høj- og Lavvande. Derfor var „Sebastopol“ bleven ramt paa Styrbords Side af en 11 Tommers, som alene under Passagen ind i Skibet havde dannet et nyt Koøje tre Fod i Gennemsnit. Den indvendige synlige Skade var kolossal.

Hvad der forøvrigt var Anledning til, at man vilde reparere „Sebastopol“ var der delte Meninger om. Man formodede, at hvis det lykkedes at faa det repareret, forinden det blev skudt sønder og sammen, vilde Admiral Wirén foretage et Udfald med den.

SYVOGTYVENDE KAPITEL

DET FØRSTE HELDIGE BLOKADEBRUD

DEN 30te September, paa den Tid da Aftenrødens sidste Skær var ved at svinde, gik jeg ombord paa den Torpedobaad, som var udvalgt for den dristige Expedition.

Her blev jeg modtagen af de fire Befalingsmænd som skulde følge mig, nemlig to Dæksofficerer, en Maskinofficer og den Officer, der var udset til at bringe Depecherne fra Landingsstedet til Tschifu. Vi gav os strax til at undersøge, om Alt var iorden. Hver passede sin særlige Inspektionstjeneste, Dæksofficererne Skytset, Maskinofficeren sin lige saa vigtige Afdeling. Og da det jo under vort Forsøg paa at snige os ud, var af den største Betydning, at ingen Lysstraale røbede os, blev alle Koøjer skruede til, og med Presenninger tilhylledes alle Steder, hvor en Lysstraale kunde tænkes at trænge ud.

Da alle Forberedelser var gjorte, gik jeg i en Baad for at foretage en Ronde omkring Skibet for at forvisse mig om, at alt var iorden. Jeg gik derefter sammen med Løjtnanten op paa den runde Platform, paa hvis Midte en 122 Millimeters Kanon knejsede, og som tillige tjente som Kommandobro. Herfra havde man et udmærket Overblik over den 190 Fod lange Torpedobaad, der lignede en kæmpemæssig Cigar, fra hvis øvre Ryg de 4 spøgelseagtige Skorstene kun ragede 8 Fod op. Paa hver Side af

Platformen var der en Maskinkanon, paa Agterdækket to Torpedorør, og helt henne i Agterstævnen en Kanon af mindre Kaliber. Foruden det Sejldugsfartøj, som hørte til Torpedobaaden, havde vi taget en mindre kinesisk Baad



En af Torpedobaadene, hvormed Depecherne overbragtes. (I Baggrunden sunkne Skibe, længst til venstre Kanonbaaden „Otvatchne“ som Vagtskib.)

(Sampan) ombord, bestemt til at landsætte Depechebringeren, om vi da naaede lykkelig over Petschiligolfen.

Det saa Alt særdeles vel forberedt ud, men alligevel kunde man ikke frigøre sig for Bevidstheden om, at et eneste velrettet Skud vilde være nok til at sætte os tilbunds i faa Sekunder. Enhver Mand ombord, ialt 31, fik Ordre til at tage Redningsbælter paa. De, som ikke var paa Post ved Kanonerne eller Torpedoerne, blev stillede paa Udkig. Saa blev der givet Ordre til at lette Anker.

Fra dette Øjeblik maatte ingen tale men kun hviske,

og andda kun i tjenstlige Anliggender, thi heller ingen Lyd maatte forraade os. Ordrerne til Maskinen blev givne saa sagte som muligt, og Maskinen selv arbejdede ganske langsomt og heldigvis lydløst. Rigtig mørkt var det endnu ikke, vi kunde derfor give os god Tid til at komme gennem den farlige Minekanal og være ude af den, forinden Søgelysene fra Forterne sattes i Virksomhed. Enhver stod som fastnaglet til den anviste Plet og stirrede lyttende ud i Mørket.

Efter at have passeret Minekanalen, blev Farten sat op til 15 Knob; mere turde vi ikke forcere den, af Frygt for, at Ildsluer eller Gnister da skulde slaa op fra de lave Skorstene og røbe vor Nærværelse for Fjenden, som vi jo vidste befandt sig i vor umiddelbare Nærhed, og som selvfølgelig, om vi blev opdagede, strax vilde lade høre fra sig.

I nervepirrende Spænding fortsatte vi med samme Fart i to Timer. Vi skulde da efter min Beregning være 35 Mil fra Port Arthur og formentlig langt udenfor den fjendtlige Blokeringslinie, som vi vidste var ca. 15—20 Mil ude om Dagen og ca. 10 Mil om Natten. Der blev saa givet Ordre til at sætte Farten op, men være meget forsigtig med Opfyringen. En halv Time efter meldte Maskinmesteren, at Farten nu var saa stærk som den kunde blive; vi maalte den til 28 Knob, hvilket var tilfredsstillende. Maskinen arbejdede stadig aldeles fortræffeligt. Det kunde dog ikke undgaas, at der stod lange Ildtunger op over hver Skorsten og oplyste os paa en meget generende Maade. Men vi gjorde naturligvis Regning paa, at vi nu allerede var saa langt ude, at vi ikke vilde træffe paa nogen Fjende, og at ejheller noget andet Skib skulde faa os at se.

Efter en Times Forløb med denne Fart fik jeg Tschifu Fyr isigte, og jeg forandrede nu Kursen ret imod Land,

som hurtigt naaedes. Depecheofficeren kom i Sampan'en, efter at vi havde taget en hurtig og tavs, men dog noget bevæget Afsked med ham. Vi skulde jo ganske vist næste Aften hente ham tilbage, men vilde det lykkes os at bryde Blokaden endnu een Gang inat, og to Gange imorgen igen?

Vi laa et Kvarterstid og ventede et aftalt Signal som Tegn paa, at Officeren var kommen lykkeligt iland. Folkene fik en Vodka og Lov til at ryge en Cigaret. Det føltes som en stor Befrielse, dette Kvarter, thi nu laa vi jo dog en lille Tid paa neutral Grund, vi var ikke mere i bestandig Fare.

Saa kom Signalet. Vi lettede igen for paany at anstrenge alle vore Sanser til det Yderste. Der var et Øjeblik, da jeg næsten følte mig fristet til at springe ud og svømme iland for i et Telegram at meddele mine Paarørende, at jeg var ilive, men strenge Ordrer forbød private Depecher. Jeg tror, at vi ombord omtrent Alle tænkte saaledes, men disse Tanker fik ikke Udtryk i Ord.

Saa maatte jeg bryde Tavsheden ved at beordre Alle paa Post igen og give Maskinen Signal til Afgang. Klokken manglede nogle Minuter i Eet, jeg regnede da ud, at vi — om Alt gik vel — kunde være tilbage i Port Arthur mellem Fem og Sex. Og alt gik vel. Vi var allerede i Havn Kl. 5,15.

Sjeldent har en hastig Morgenthe smagt mig som i det Øjeblik vi ankrede, og netop forinden jeg — uanset Tidspunktet paa Døgnet — sammen med en af Dæksofficererne sejrsstolt begav mig til Admiralen for at aflægge Rapport. Han lykønskede mig og bad mig være lige saa heldig næste Nat, naar jeg skulde over Golfen for at hente Officeren og de fra St. Petersborg ventede Depecher.

— — Jeg gik herefter ombord paa „Kasan", hvor man ikke kunde begribe, at jeg ikke havde været ombord sidste

Nat. Jeg havde ikke betroet Nogen der Nogetsomhelst om min Expedition. Og da det regnede med Spørgsmaal, fortalte jeg en opfunden Historie. Kun den tidligere omtalte norske Maskinmester, som jeg hele Tiden havde været sammen med, meddelte jeg under Tavsheds Løfte Sandheden.

OTTEOGTYVENDE KAPITEL

DET NÆSTE BLOKADEBRUD

Den 1. Oktober om Morgenen, lige efter at jeg var kommen tilbage fra min natlige Udflugt, begyndte der en heftig Beskydning paa vor højre Flanke, dels med Maskinkanoner, dels med Geværild. Den vedvarede hele Dagen. Ud paa Aftenen erfarede man, at Fjenden var slaaet tilbage med meget store Tab. Vor Ild havde været dødbringende, vort passive Forsvar, Forhindringerne ligeledes. Men alligevel var det lykkedes ham at tage Signalskansen, beliggende paa et Bjærg Nordost for Kristus Fortet. Ogsaa vore Tab var store, thi flere Gange maatte der afsendes Forstærkninger. Men min egen Mission levnede mig ikke Tid til at indhente nøjagtige Oplysninger.

— — — Klokken Syv om Aftenen stod vi altsaa igen ud af Port Arthurs Havn, efter at alle de føromtalte Forsigtighedsregler paany var trufne, og navnlig Maskinen var befunden at være i fortræffelig Kondition. Altsaa langsomt gennem Minekanalens Zigzag med den truende Død paa begge Sider, men med større Fortrøstning til at det vilde lykkes at narre den aarvaagne Fjende end den, vi havde Aftenen iforvejen. Vi havde ogsaa denne Gang en lille kinesisk Sampan med til Brug for den Officer, som var udpeget til at bringe nye Depecher til Tschifu, samt hente den anden derovre efterladte Officer tilbage.

Det gik alt godt, indtil vi var ca. 30 Mil fra vort Bestemmelsested. Da havde jeg det Uheld at fare lige midt imellem en Klynge kinesiske Fiskerfartøjer. Jeg maatte sagtne Farten, for, om muligt, ikke løbe nogen af dem ned. Det lykkedes ogsaa at forhindre dette. Men derved tabtes en Del af vor kostbare Tid. Dog, det naaede sig vel nok alligevel. Mere urolig var jeg over, at et af Fiskerfartøjerne mulig kunde have bemærket, at det var en russisk Torpedobaad, som var kommen imellem dem. Saadant vilde under den forhaandenværende Situation vække voldsom Opsigt og snart blive rapporteret til Fjenden, der i høj Grad vilde skærpe sin Aarvaagenhed.

Klokken lidt over Elleve var vi paa samme Plads, som den foregaaende Aften. Vi havde aftalt Signaler med den Natten iforvejen landsatte Officer. Vi afgav vore som Tegn paa, at vi var der, men fik intet Svar. Vi gentog dem. Vi ventede en halv Time forgæves. Saa gik den Officer, som skulde bringe de nye Depecher, tilligemed en Matros, i Sampanen og roede iland.

Vi ventede i Spænding. Endnu beskæftigede med at signalere opdagede vi pludselig til vor Forbavselse, at en Sampan lagde til, og i den befandt sig Depecheofficeren fra den foregaaende Nat, medbringende en Masse Post.

Men hvorfor i Alverden har De dog ikke svaret paa vore Signaler?, var vort første Spørgsmaal.

Fordi der var Nogen i Nærheden, som luskede om. Det kunde jo være blevet skæbnesvangert, fordi jeg førte saa vigtige Ting med mig. Og jeg gjorde jo Regning paa, at De i alle Tilfælde vilde sende en Sampan iland.

Saaledes lød hans Svar. Vi havde ikke Tid til at spørge efter mere foreløbigt, skønt vi jo vidste, at Officeren efter 24 Timers Ophold i Tschifu maatte være ladet med Nyheder. Altsaa: Klar til Maskinen. Saa gaar vi!

Og snart efter lyste fire Flammetunger fra Skorstenene atter ud i Natten, mens vi jog hen over Golfens ru Vande.

Jeg havde beregnet at være i Port Arthur igen senest Kl. Sex og altsaa passere de farligste Steder lige i yderste Tid før Dagning. Det slog til. Alt var gaaet godt ogsaa denne Gang. Neppe var vi komne i Havn, før Admiralens Adjutant kom ombord for at høre Nyt. Ja, vor Depecheofficer havde kun i Korthed den Meddelelse at gøre: Kuropatkin bliver stadig dreven længere tilbage nordpaa, og den Flaade, som skal komme os til Undsætning (Roshdestvenskys) er endnu langt borte. (Den var paa det Tidspunkt endnu ikke engang stukken i Søen.)

Jeg behøver ikke at beskrive, hvad Indtryk slige Meddelelser nødvendigvis maatte gøre. Spændingen var nu meget stor for at faa at vide, hvad den mægtige Pakke Depecher og Post med private Breve vel kunde indeholde. Da den var forseglet, maatte den jo kun aabnes af Admiralen selv. Vi var hurtigst muligt ved Admiralsboligen, hvor en Række højtstaaende Officerer var forsamlede. Jeg fik mange hjertelige Komplimenter, men da jeg vidste det vigtigste om Situationen, begav jeg mig ombord paa „Kasan“ for at søge en højst nødvendig Hvile. Jeg var dødtræt.

NIOGTYVENDE KAPITEL

UNDERVANDSBAADEN

Under de følgende Dages Beskydning havde Fjenden den 3. Oktober det Held at skyde et Træskur med Malerolie i Brand. Den let fængelige Olie var i et Nu et Flammehav. Uheldigvis laa det ved Marinebassinets Sydside ved de mægtigt optaarnede Dynger, ja hele smaa Bjærge af Kul. Der blev naturligvis strax sendt en Masse Mandskab hen for at slukke, navnlig afværge Faren for, at der ikke gik Ild i Kullene. Fjendens stadige Beskydning rettet mod dette Punkt forhindrede Redningsmandskabet i at foretage sig noget. Ilden fik Lov til at brede sig, og snart var to af de nærmeste Kulbunker paa 12 à 15,000 Tons (omkring ved 100,000 Tønder) antændte. Henimod Aften ophørte dog som sædvanlig Fjendens Skydning, og derved fik Redningsmandskabet Lejlighed til at begrænse Ilden i de to store sorte Stakke, den havde faaet Tag i.

Man belavede sig stærkt paa et nyt Hovedangreb. Der var fra vore Udkigsposter indløbet Beretninger, gaaende ud paa, at han trak hele sin Styrke sammen ved sin højre Fløj. Vi anslog den til at være endnu større end før nævnt, altsaa betydeligt over 100,000 Mand. I Betragtning af vor Styrke tænkte man af og til paa dette Tal med nogen Ængstelse. Og at vore Generaler ventede sig et Angreb paa vor venstre Fløj, fremgik bl. A. deraf, at det høje (203

Meter) Bjærg og „det lange Bjærg“ hurtigst muligt blev forstærkede med aktive og passive Forsvarsmidler, samt at alt Reservemandskab blev beordret ud i den nye Bydel for at være nærmere ved Haanden.

— — — Den 5te om Morgenen kom jeg atter tilbage



Malerolie i Brand.

fra en tredie heldig Expedition over Petschiligolfen. Vi blev sete af en japansk Torpedobaad, og da jeg opdagede dette, satte jeg Kursen mod Dalny (som jo forlængst var besat af Japanerne) for at faa ham til at tro, at vi var Japanere. Og da Japanerne var vel ude af Syne igen, vendte jeg naturligvis mod Port Arthur.

Jeg hørte den Dag hos Admiralen, at der skulde være Prøve med en Undervandsbaad, som var bleven konstrueret af en Ingeniør. Som tidligere omtalt ejede Flaaden jo slet ingen, og jeg var naturligvis forbavset over, at en saadan

havde været under Bygning. I Betragtning af, at den muligvis — hvis den viste sig tjenlig — kunde komme til at spille en stor Rolle, besluttede jeg mig til at ofre min Hviletid for at overvære Prøven.

Den foregik Kl. 12 ved Vestbugten, hvor der til den



En ødelagt Kaserne.

Tid havde samlet sig en stor Del Mennesker, baade Vedkommende og Uvedkommende. Jeg skal ikke nærmere beskrive den Fiasko, denne Prøve blev. Ærgerlig over at have spildt min Tid gik jeg ombord i „Kasan“ for at sove. Men det fik jeg ikke Lov til. Fjenden, som vel havde set eller faaet Underretning om den eventuelle Undervandsbaad, rettede nu hele sin Ild paa det Sted, hvor man havde landsat det ulykkelige Misfoster af en Undervandsbaad, nemlig mod en udgravet Krig paa Sydsiden af Vestbugten, hvor man til Bøjer havde fortøjet alle de store Gravema-

skiner og Damplægtere, to af Jernbaneselskabets Dampere, „Yingkov“ og „Novik“ samt den tidligere omtalte norske Damper „Sentis“. De led alle stærkt. „Novik“ kom i Brand. Min gode Ven, Kaptajn Eriksen paa „Novik“, mistede Livet, tilligemed de fleste af Besætningen. „Sentis“ holdt sig oven Vande, de andre Skibe blev skudte isænk.



Et ødelagt kinesisk Forretningshus.

Da Fjenden var færdig med dette Ødelæggelsesværk, rettede han sit Skyts imod Kanonbaaden „Sabiaka“, som desarmeret og uden Mandskab laa tilankers i umiddelbar Nærhed af „Kasan“. Ved den Lejlighed blev ogsaa mit Skib ramt, saa der opstod Ild i Lastrum Nr. 3, hvor der henlaa 89 Saarede og Syge. Men vi havde heldigvis god Orden i vore Ildslukningseffekter og var strax Herre over Branden, og intet Menneskeliv gik tabt.

Da „Sabiaka“ endelig var skudt isænk, rettedes Kanonerne mod den gamle Bydel. Flere Huse blev skudte i Brand. Og endnu inden Solen var gaaet ned, var to af

Byens største Købmandsforretninger nedbrændte, og dermed blev store Mængder af preserverede Levnedsmidler et Rov for Luerne. Der blev gjort Anstrengelser for at redde hvad reddes kunde, men da Fjenden ved de høje Flammer havde et saa tydeligt Maal at sigte efter, var det jo næsten umuligt at komme de brændende Bygninger nær.

TREDIVTE KAPITEL

ANGREB PAA 203-METER-HØJEN

Den 7de Oktober skulde jeg have været ovre med Depecher igen. Men det blæste en haard Nordvest, og jeg var bange for, at det ikke kunde lade sig gøre. Vi kunde jo sagtens komme over Golfen, men komme tilbage igen i rette Tid ansaa jeg paa Forhaand for meget vanskeligt, om ikke umuligt. Dog — Forsøget maatte jo gøres. Vi tog altsaa afsted, men var ikke komne længere end ud for Laotishan, før jeg gav Ordre til at vende tilbage.

Den 8de skete der, som det forøvrigt var ventet, et heftigt Angreb paa vor venstre Flanke. Til at begynde med syntes det ikke at være særlig voldsomt. Saa gjorde man pludselig en uhyggelig Opdagelse. I det skærmende Ly af Nattens Mulm og Mørke havde Japanerne ubemærket af Russerne faaet lavet et helt System af „Trencher“ (Løbegrave) henover den flade Slette, som i en Brede af ca. 3 engelske Mil laa mellem deres Stillinger og Foden af 203-Meter-Bjærget. De havde faaet dem førte saa nær Fortet som en engelsk Mil. En saadan Trench er egentlig kun en ikke regelmæssig, ofte helt zigzagmæssigt, gravet Rende i Jorden akkurat saa dybt, at en Mand kan gaa oprejst i den uden at blive bemærket af Fjenden, før han er denne ganske nær.

Paa eengang stormede Japanerne Fortet. De kravlede

frem fra deres Skjulesteder. Hele den blege, tavse nøgne Slette var bleven en umaadelig Myretue. De Gule mylrede frem af Jorden og satte i vildt Løb afsted mod Fortet.

Men det Terræn, de nu skulde over, den sidste engelske Mil, var forfærdelig for dem. Her laa nemlig russiske Miner nedgravede tæt under Jordoverfladen. Hvert Fodtrin var livsfarligt. Man saa derfor ogsaa ustandseligt Skyer af Støv, Sand og Sten puste op omkring dem som Vidnesbyrd om, at en eller mange var blevne ramte af disse saa effektivt virkende passive Forsvarsforanstaltninger. Samtidig afgaves der fra de omkringliggende Forter en meget heftig Ild paa den fremstormende Fjende, ja endog fra Søforterne og Skibene i Havnen. Det gjaldt for enhver Pris at forsvare dette for os saa vigtige Bjærg. Paa selve det høje og det lange Bjærg var det ikke muligt at betjene de der opstillede Kanoner. Fjenden havde rettet alt sit svære Skyts imod disse Forter. Projektilerne faldt uafladelig og tilføjede de russiske Kanoner megen Skade. Det var for Fortets Forsvarere kun muligt at opholde sig i Kasematterne, der var anlagte i to Halvkredse, næsten helt oppe paa Bjærgets Top. Man havde i dem opstillet 6 Maskinkanoner. Der var i Kasematterne Plads til ca. 1000 Mand, af hvilke dog kun 400 kunde faa Lejlighed til at skyde paa den fremstormende Fjende.

Vi havde ventet, at de fjendtlige Angreb vilde ophøre ved Mørkets Frembrud. Men dette skete ikke. De blev endog heftigere, og Afdelinger af vor Reserve blev stadig kommanderede ud for i Kasematterne at erstatte de Døde og Saarede.

Det var kulsort Nat med stærk nordvestlig Storm, som jog tunge Skyer henover Himlen. Mørket blev stadig brudt af vore Projektører, af de af Fjenden opsendte Raketter og af Blinkene fra de Hundreder af Shrapnells, og Stormen

overdøvedes af Kanonernes ustanselige Torden. Vort stakkels Reservemandskab havde meget vanskeligt ved at komme op paa Bjærget, og det havde været dem ganske umuligt, hvis der ikke i Forvejen var gravet en tre Alen dyb Rende saa bred, at to Mennesker i den kunde passere hinanden.

Denne Nats Rædsler er ikke til at beskrive. Det store Skytses dybe, tunge Drøn blandede sig med de smeldende Knald fra de mindre Piecer. Og naar der saa fra et af Skibene blev sendt et 12-Tommers Projektil ud i Luften for helst at falde i Fjendens Rækker, da var Braget som om Ens Trommehinder skulde sprænges. Stod man blot ca. 1200 Alen fra i en aaben Dør, kunde man godt risikere at blive kastet omkuld af Lufttrykket. Skibene sitrede fra for til agter, Vandet i Havnen krusede sig, og den faste Jord dirrede.

Først henad Morgenstunden aftog Skydningen. Og da Solen stod op, var Alt stille. Ogsaa Elementernes Rasen var ophørt. Himlen var smilende ren. Alt omkring En var Fred og Tavshed, saa man fristedes til at tro, at den foregaaende Nat havde været en gyselig Drøm, et frygteligt Mareridt. Eller havde begge Parter dræbt hinanden, saa der kun var faa Overlevende tilbage?

Dog dette Pusterum var af kort Varighed. Allerede Kl. 8 begyndte Fjenden sit sædvanlige Bombardement paa Marinebassinet, paa Flaaden og den gamle Bydel. Og nu hændte paany noget Forfærdeligt.

I Løbet af Natten havde man fra Skibene lastet en Lægter med Ammunition, som var bestemt til at bringes op til Forterne. Lægteren var bleven bugseret ind til en lille Bro, hvor det var Meningen at losse den. Men da det blev lyst, før man blev færdig hermed, havde man skjult den under Broen, idet man mente, at den der ikke kunde ses af Fjenden. Man regnede uden Fjendens Spioner, som jo

gik omkring mellem os. De fik givet Japanerne Underretning om, hvad Broen gemte, og disse rettede saa deres Skyts mod den tilsyneladende saa uskyldige Bro. Deres femte Skud ramte og fremkaldte en forfærdelig Explosion. Med et øredøvende Brag sendtes Kuglerne i alle Retninger og gjorde stor Skade paa Broen og de derved liggende Lægtere.

De to følgende Dage var man stærkt beskæftiget med at faa alle Døde begravede. Dette gjorde Fjenden paa den tidligere omtalte bekvemme Maade, at han samlede Ligene i Dynge mellem brændbare Stoffer og stak Ild paa det Hele. Det var en uhyre Række Baal, der flammede op. Vi havde netop i de Dage nordlige Vinde, som førte Røgen ind over Byen, og den udbredte en afskyelig Stank. Det var til Tider ikke til at aande, man var ved at kvæles i denne Pestsky, der drev langtsomt gennem Dalene for endelig at opløses ude over Petschiligolfens Vande. Alle gispede efter blot et Øjebliks frisk Luft. Naar det var allerværst, gik jeg saa langt ned som jeg kunde komme i „Kasan“s Maskinrum. Her var det lidt bedre, fordi Olielugten ligesom absorberede det mest kvælende af Stanken fra de Tusinder af brændende Lig.

Man opdagede nu, at det ikke blot var paa venstre Fløj, at Fjenden havde lavet Trencher mod os, men derimod paa hele Linien, ja enkelte Steder var Japanerne endog naaede ret nær ind paa Forternes Stormforhindringer, og Mange frygtede for, at de borede sig ind under Forterne for at kunne sprænge dem i Luften. Ogsaa fra russisk Side blev der nu arbejdet med fordoblet Iver paa Anlæg af underjordiske Gange og Trencher.

Natten mellem den 10de og 11te var jeg atter ovre paa den fredelige Kyst ved Tschifu og kom tilbage i rette Tid. Men den Post jeg medførte, bragte os atter store Skuffelser, egnede til at nedslaa mangt et Haab.

ENOGTREDIVTE KAPITEL

SITUATIONEN I BYEN. DE SAAREDE

Længe forinden det blev lyst om Morgenen den 14de begyndte Fjenden at angribe langs hele Fronten. En frygtelig Artilleriild varede hele Dagen og Natten til den 15de. Vort Artilleri svarede af og til, og fra Skibene blev der kun afgivet enkelte Skud. Vore Forter led ikke saa lidt; navnlig gik det dog ud over de smaa og forholdsvis værgeløse. Man søgte derfor fra dem — med stort Tab af Menneskers og Hestes Liv — at faa bragt Kanonerne i Sikkerhed. Da Fjenden opdagede dette, begyndte han med Stormangreb og forstærkede sin Artilleriild. Og nu maatte vi ogsaa gøre en Kraftanstrengelse. Saa at sige paa een Gang aabnedes en voldsom Beskydning paa Fjenden, saavel fra Forterne som Skibene. Den varede ved hele Dagen til Klokken otte Aften. Det tordnede og bragede, og iblandt hørtes Brummen og Snurren og Hvislen fra Granaterne paa deres Vej gennem Luften, samt Lyden fra Maskinkanonerne, der var som der arbejdedes paa Hundreder Symaskiner paa een Gang.

Klokken Ni var alt atter dødsstille langs hele Fronten. Det meltes, at Fjenden var slaaet tilbage med store Tab, Det var netop paa det Tidspunkt, jeg atter gik ombord i en Torpedobaad for at foretage det natlige eventyrlige, spændende, nervepirrede Trip over til Tschifu. Det lyk-

kedes som de foregaaende, saaledes at jeg Morgenen den 16. atter vendte tilbage fra Fredens smilende Kyst til Valpladsen mellem de røde, nøgne Fjælde. Og jeg kom netop som de japanske Kanoner tordnede vældigt imod vort Centrum. Jeg fik senere at vide, at Fjenden havde fyret hele Natten, og at han allerede nærmede sig Væddeløbsbanen.

Jeg forblev i Admiralsboligen for derfra paa Kortet at følge Slagets Gang ved de hvert Øjeblik pr. Telefon indløbende Rapporter. Kl. 1 blev Fjendens Angreb svagere. Ud paa Eftermiddagen blev der efter al den forfærdelige Larm en næsten trykkende Stilhed, kun afløst af enkelte Skud, der ligesom gik af ved Vanvare.

En Vandring gennem Byen gav mig et overordentlig nedslaaende Indtryk. For første Gang troede jeg for Alvor, at det vilde være umuligt at holde Fæstningen ret længe mere. Det Syn, der mødte mig var uforglemmeligt i sin Rædsel. Paa Gader og Veje slæbte saarede Soldater sig langsomt frem, saa længe de kunde. Nogle havde Kræfter til at udsøge sig en Krog, hvor de vilde hvile, andre sank kraftesløse om og blev liggende, jamrende sig af Smerte. I Hundredvis laa de Stakler her. Skønt jeg er vant til de mest gruopvækkende Optrin, skar dette Syn mig i Hjertet, fordi man her stod saa fuldstændig ude af Stand til at lindre Lidelser og Nød. Enhver Bøn om Hjælp blev som en frygtelig Anklage mod de Samfund, som opretholder, ja godkender Krigen som Institution — og den var tillige som et Skrig af Had mod dem, hvem den blinde Skæbne endnu havde skaanet for Tab af Liv og Lemmer.

Man saa den ene Vogn efter den anden komme overlæsset med Saarede. De kørte fra det ene Hospital til det andet. Intetsteds var der Plads. Alt var overfyldt. Hospitalerne i den gamle By var for en stor Del ødelagte af Fjendens Granater. Der forefaldt indenfor dem forfærdelige

Scener. De Saarede, som endnu kunde slæbe sig afsted, vilde ind og forbindes. De samlede sig i store, fortvivlede, jamrende Klynger og var lige ved at storme Portene. Lægerne kunde ikke overkomme Arbejdet. Saa kastede de Saarede sig ned paa Jorden og gjorde Adgangen til Hospitalet til en blodig Smertens Lejr. Snavsede og tilsølede,



En ødelagt Officersbolig.

og med daarligt Tøj paa Kroppen laa de og vaandede sig paa den bare Jord eller den nøgne Sten. Om Fødderne havde de bundet gamle Sække, som erstattede Støvler. Ansigterne var med de indfaldne Kinder blege og magre, Øjnene lyste i Feberglans, eller var maaske bristende til Døden.

Da der ikke var mere Forbindingstof, brugte man Alt, hvad man kunde faa fat paa. Søstrene gav de Lidende den efter Omstændighederne bedst mulige Omsorg paa deres haarde Leje paa Gulvet. Plagede Tørsten dem, fik de The eller Vand. Det var kun meget faa, der var saa lykkelige, saa stærke og sunde, at de kunde spise en Delikatesse

som et lille Stykke kogt Hestekød. Og udenom disse Lykkelige laa der en Lejr af Klagende, hvem endnu ingen hjælpende Haand var rakt.

Jeg flygtede ligefrem fra dette forfærdelige Syn — men anede ikke, at jeg skulde møde et andet, som var om muligt endnu værre. Det var i Udkanten af Byen. Der foregik en Opsamling af Saarede, og i mægtigt Omfang.

De Døde rørte sig jo ikke, de Døende ikke heller, men de, som endnu fornam den solklare Himmel hvælves over sig, stak en Arm eller et Ben ivejret for at tilkendegive, at de levede endnu. Eller de rejste sig med Overkroppen — over afskudte Ben. Tale kunde de sjeldent, kun jamre og gøre Tegn. Mange Saarede, som ikke kunde gaa, forsøgte at krybe afsted, alt imens Blodet randt fra dem strømmevis. Jeg har set saadanne Stakler klynge sig til en fuldt belæsset Vogn af Saarede og lade sig slæbe efter den.

Netop som jeg skulde ombord paa mit eget Hospitalsskib, mødte jeg en Bekendt, som fortalte, at det i den nye Bydel saa aldeles saaledes ud som i den gamle. Hospitalerne var overfyldte. Men man var ifærd med paa Lægtere at befordre de Saarede over til Hospitalerne paa Tigerhalvøen. Dog maatte man vente med den egentlige Transport til efter Solnedgang, naar Fjenden rimeligvis havde indstillet Skydningen. Denne Ventetid kostede mange af de Haardtsaarede Døden, ofte under frygtelige Pinsler.

Hvor store de samlede Tab var, ved jeg ikke nøjagtigt. Vort var næsten 2000 Døde og Saarede, og Japanernes var kolossalt. Vi fik opdaget, at de ved deres sidste Angreb havde brugt en Fremgangsmaade, der ret belyser det djævelske ved Krigen, og de hensynsløse Principper, Japanerne handlede efter. Blandt Fangerne var der nemlig en hel Del lejede Kulier, som var blevne brugte til at lade sig

jage frem under Fjendens frygtelige Ild og de morderiske Forhindringer. Disse Fanger tilligemed andre, som en Tid lang havde været indespærrede i Fængsel, bleve forøvrigt straks sendte ud af Fæstningen, sagtens fordi man ikke vilde føde og pleje dem. Man havde nok i sine egne.



Ved Jærnbanestationen.

TOOGTREDIVTE KAPITEL

ET MISLYKKET BLOKADEBRUD

Den 24de Oktbr. var det Fuldmaane. Nætterne var altsaa meget lyse, og mine hidtil saa heldige Blokadebrydninger derved stærkt udsatte for indtil videre ikke mere at kunne lykkes, ja ligefrem at maatte indstilles. Ikkedestomindre fik jeg — til Trods for mine energiske Modforestillinger — Ordre til at løbe ud den 20de om Aftenen. De to foregaaende Nætter havde jeg allerede gjort saadanne Forsøg, men var begge Gange strax opdaget af Fjenden, saa jeg hurtigt maatte søge Ly igen under Forternes Kanoner. Under min Samtale med Admiralen gjorde jeg denne opmærksom paa, at man fra Forterne vistnok ikke var rigtig klar over min Mission og dennes Farlighed. Ialfald lod man som sædvanligt Søgelysene spille, og mange Gange, naar vi befandt os paa de mest kritiske Steder, kunde vi pludselig ligesom dukke ud af Mørket som en glimrende Skydeskive for Fjenden.

Admiralen lovede, at der skulde blive givet nøjagtige Ordrer til Forterne, saaledes at ingen Søger generede mig paa min Udsejling. Derefter overrakte han mig en Pakke Depecher. Han var meget alvorlig. Ved Afskeden kyssede han (efter russisk Skik) mig som sædvanlig paa Kinden og sagde: Gud være med dem!

Nede ved Stranden laa en Baad og ventede paa mig.

Den førte mig ud paa Torpedobaaden, med hvilken jeg dækket af det altfor svage Mørke skulde vove mig ud. Ankommen ombord paa Torpedobaaden bad jeg først om noget Mad. Thi hele Dagen igennem havde jeg ikke faaet Tid til at spise. Saa mange havde Forberedelserne været. Officererne og jeg samledes i den lune Kahyt om et Maaltid, som var alt andet end lukullisk, men det smagte alligevel: Lidt stegt Fisk, Kiks med daarligt Smør, noget tørt saltet Kød, og dertil nogle varmende Glas Vodka. Saa gjorde vi sejlklar og fik Feltraabet. En Forespørgsel fra min Side om, hvorvidt Forterne allerede var underrettede om, at de ikke i den kritiske Time maatte lade deres Lyskastere spille, besvaredes telefonisk fra dem: Javel. 5 Grader fri.

Saa gav jeg Ordre til at lette. Det var stille Nat. Torpedobaadens Chef og jeg stod paa Kommandobroen. Vi talte kun hviskende med hinanden, og som tidligere beskrevet gik alt saa lys- og lydløst til som muligt.

Langsomt begyndte Maskinen sit Arbejde. I dette Halvmørke gjaldt det dobbelt om at skærpe Øjets seende Kraft. Det var en forholdsvis let Sag at passere de 21 farlige Vrag og de utallige Miner, som laa tilankers paa Rheden, thi Vejen var jo velkendt. Alle vore Sansers Iagttagelsesevne var potenseret. Selv Maskinen, som i Virkeligheden arbejdede næsten uhørligt, syntes at gøre en forrædersk Støj.

Alt syntes at tegne godt.

Da gled pludselig et skarpt blændende Skær over Rheden. Det kom fra en af Forternes Lyskastere.

Det er umuligt at beskrive vort indvendige Raseri, de Tusinder af Tanker, som i et Øjeblik gennemkrydsede vor Hjærne. Hvad var der dog sket? En Misforstaaelse paa Fortet? Vi havde jo dog forvisset os om, at Lyskastere ikke var i Virksomhed, mens vi gik ud. Tænkte man slet

ikke paa Vigtigheden af vor Mission, eller paa de mange Menneskeliv, som næsten var Dødens sikre Bytte, om Søgelyset blot i Brøkdelen af et Sekund strejfede os? Fangede Japanerne blot et Glimt af os, vilde de vide, at en russisk Torpedobaad var udenfor Minekanalen, og de vilde være tusindfold mere agtpaagivende.

Det ulykkelige Lysglimt kom fra Ulvebjærgets Lysstation. Skønt vi havde set os fuldt belyste i en Tiendedel af et Sekund, mente jeg at turde haabe, at netop dette Tiendedels Sekund kunde være undgaaet de aarvaagne Japanere. Jeg gav derfor Ordre til at gaa videre og sætte Farten op til 15 Mil.

Vi opdagede snart forskellige Signaleringer mellem Japanerne indbyrdes, og de tydede ikke paa noget godt. For at forsøge at smutte ud, tog jeg en stærk sydlig Kurs. I næsten to Timer gik det godt.

Men saa med Eet havde vi et japansk Signal i vor umiddelbare Nærhed til Styrbord, og en Matros meldte, at der ogsaa var set japanske Signaler agterude. Jeg betænkte mig et Øjeblik. Mest af alt frygtede jeg, at Japanerne havde lokket os i en Fælde og altsaa opdaget os for længe siden. Pludselig saa jeg et Signalglimt ret for. Alle disse Signaler kunde ikke andet end forvirre. Jeg gav Ordre til at styre Sydost, mens Torpedobaadens Chef paany inspicerede Kanonerne og Torpedobaadsrørenes Fastskruning paa henholdsvis 38 og 45 Grader. Der gik en lille Tid, og Alt saa atter forhaabningsfuldt ud.

Saa med Eet viste sig ganske nær et stort japansk Krigsskib med mange Lys. Jeg ræsonnerede saaledes, at hvor der er et stort japansk Krigsskib, er der ogsaa Torpedobaade, og gav Ordre til en Kursforandring. Og ganske rigtigt. I næste Øjeblik var det omkring os som en Lynild af Lys og Signaler, som spurgte os om Feltraabet.

Jeg forandrede strax Kursen mod Nord, hvilket betød at vende *tilbage*. Der var intet andet at gøre. Vort Forsøg var mislykket.

Fra det japanske Krigsskib — om det var en Krydser eller et Panserskib kunde jeg i Mørket ikke se — blev Søgelysene satte i energisk Virksomhed. Jeg anede, at vi snart vilde være opdagede. Vi havde 34 Mil tilbage, før vi atter kunde være i Sikkerhed under Port Arthurs Kanoner. Jeg lod Farten sætte op til det mest mulige. Vi vilde da være frelste i Løbet af fem Kvarter, om Alt gik godt.

Men disse fem Kvarter blev frygteligt lange; thi Japanernes Søgestraaler fandt os næsten ligestrax. Og de holdt deres blændende Lys energisk fast paa os. Vi sejlede midt i Natten lige for Fjendens Øje i et fuldstændigt Lyshav og med en vanvittig Fart. Med Flammer over Skorstenene sejlede vi for Livet. Ombord mæledes intet andet end knappe Ordrer.

Saa faldt det første japanske Skud. Projektilet for hvislende hen over vore Hoveder og gjorde ingen Skade. Jeg sagde til Torpedobaadens Chef, at vi jo foreløbig maatte være glade ved, at Japanerne havde ventet saa længe med at skyde. Efter at have faaet mit Uhr halet frem af Buxelommen, saa jeg ved Japanernes stærke Lys, at Klokken var 1¼ og beregnede derefter, at vi havde 26 Mil tilbage, før vi var i Sikkerhed.

Dette første Skud var ligesom Signalet til en hel Kanonade mod os, der i Natten maa have svævet over Vandene som et lysende Spøgelsesskib. Projektilerne fløjtede omkring os, og mange Explosioner i Vandet var af voldsom fysisk Virkning, men gjorde os ikke nogen Skade. Mandskabet viste en exemplarisk Holdning. Jeg gav Ordre til, at de i denne kritiske Stund skulde have en Extra-Vodka. Neppe havde jeg sagt det, før der paa Fordækket faldt en

Granat af lille Kaliber. Den exploderede ca. 4 Skridt fra mig, dræbte to Matroser og saarede tre. Nu fik vi andet at bestille end tænke paa en styrkende Vodka.

Vi dækkede de lemlæstede Lig til med Kanonpresenninger, og der skaffedes Forbindsstof til de Saarede, hvilket under den stadige Beskydning slet ikke var let. Det lykkedes os at yde den første nødvendige Hjælp. Jeg raabte til Chefen, om han var kommen godt fra Affæren. Han svarede tilbage: Jo, jeg fejler ikke noget, men Kanonsokkelen har taget Skade.

Er vi snart ved „Linien", spurgtes der af en Officer. (Ved Linien forstaas Grænsen for Forternes Kanoners Rækkeevne, hvilken vi altsaa havde været langt udenfor.) Ja, svarede jeg, ti Minutters forceret Fart, saa er vi forhaabentlig udenfor Fare.

Det syntes kort efter, som om Japanernes Skydning var i nogen Aftagen. Og pludselig drønede det første Skud fra det elektriske Batteri paa Port Arthur Forterne, hvor man altsaa nu var bleven klar over Situationen og saa, at vi var forfulgte. Dette var næsten ensbetydende med, at vi var reddede. Jeg fandt den rette Vej ind i Minekanalen igen, og nu blev det Forternes Tur til at vise Tænder. Der blev skudt paa Japanerne med stigende Voldsomhed, samtidig med at deres Ild blev svagere. Vi var ude af Fælden for denne Gang, og der var ingen Chance for at fange os mere.

Jeg nedsatte Farten til 5 Mil under Passagen gennem Minekanalen, jeg afgav saa en foreløbig Rapport i Vagtskibet „Otvatchne" og gik derefter ind i Havnen for at sætte de Saarede ombord i „Kasan". Og Kl. 3 om Natten, en halv Time efter vor Ankomst var Alt ombord i dyb Slummer. Naturligvis med Undtagelse af de Vagthavende, som i taktfaste Skridt stampede Dækket op og ned, frem og tilbage

Dog — Freden var kort. Neppe var det blevet lyst, før Bombardementet fra Landsiden som sædvanligt begyndte. Fjendens Skyts var rettet mod Havnen. For ikke at blive ramt af de forfærdelige 11 Tommers maatte vi snarest søge ud paa Rheden. Vi ankrede tæt under Guldbjærget.

Om Formiddagen gik Torpedobaadens Chef og jeg op til Admiralen for at aflægge vor Rapport. Der blev ikke sagt mange Ord. Jeg sagde: Ja, det var jo kedeligt, at vi ikke slap igennem. Og Admiralen svarede: Men det var jo godt, at De slap tilbage igen.

TREOGTREDIVTE KAPITEL

FLERE MISLYKKEDE BLOKADEBRUD

Efter det sidste uheldige Forsøg paa at bryde Blokaden — et Forsøg, som nær havde kostet os alle Livet — blev der ikke gjort noget nyt i de følgende Døgn. Fjenden var for aarvaagen, Nætterne for lyse. Det var derfor Genstand for Overvejelse, paa hvilken Maade vi nu skulde se at slippe igennem. Det blev bestemt, at man ialfald ikke mere skulde lægge til paa det Sted, hvor vi hidtil havde landsat Depecheoverbringeren. Man blev enig om at udpege et Sted paa Kysten tæt ved Weihaiwei, idet vi gik ud fra, at Fjenden ikke vilde tiltro os den Frækhed at lande ved det allierede Englands Besiddelse.

Jeg fik Ordre til at udruste Vicekong Alexieffs Dampyacht og forsøge at komme igennem med den, ifald det ikke mere skulde lykkes med nogen Torpedobaad. Jeg tog strax fat paa dette Arbejde, der af Hensyn til de japanske Spioner maatte foregaa om Natten.

Skønt som sagt Nætterne var generende lyse, maatte man dog benytte dem til at transportere al Proviant fra de tildels nedskudte Pakhuse ved Marinebassinet over til dertil opførte Skure paa Liaotung-Halvøens endnu ubeskudte Del. Ogsaa mange andre Foranstaltninger blev trufne paa de høje Bjærge. Der anlagdes Kasematter og Huler til Opbevaring af Ammunition, og der opførtes stadig nye Fortifikationer.

Alt dette tydede paa, at Rygterne talte Sandhed: at man vilde trække sig tilbage til Laotishan, hvis det viste sig umuligt at holde de nu allerede stærkt demolerede Forter. Paa disse var de fleste af Kanonerne, som endnu ikke var ødelagte af Fjendens svære Skyts dog saa opbrugte, at der ikke mere kunde skydes noget sikkert Skud med dem. Vi havde desværre flere Gange i den senere Tid haft det Uheld, at Projektiler, udskudte fra Søforternes Kanoner, som nu alle var vendte mod Land, kun havde naaet hen over Byen for at falde ned der. Det var særlig paa det elektriske Batteri og paa Guldbjærget, at Kanonerne var saa opbrugte.

Langs hele Fronten saa det forfærdelig truende ud. Fjenden arbejdede med stor Energi paa at lave Trencher. og ligeledes fra vor Side arbejdedes der herpaa. Paa sine Steder var Trencherne hinanden saa nær, at japanske og russiske Soldater kunde raabe til hinanden. Paa andre var Fjenden naaet saa langt med sine underjordiske Gange, at man fra vore Udgravninger kunde høre de japanske Soldaters Hakkers Hug i den bløde Sten. I vore underjordiske Modgravninger blev der af Mangel paa andet explosivt Materiale lagt Torpedoer, som man kunde bringe til at explodere, naar Fjenden havde boret sig os paa saa nært Hold, at man med Virkning kunde gøre hans Arbejder Skade.

Paa enkelte af vore Forter var man virkelig nervøs. Man ventede hvert Øjeblik en Explosion, fordi man for ramme Alvor frygtede, at Fjenden allerede havde boret sig saa langt frem gennem de bløde Klipper, hvorpaa enkelte Forter laa, at han snart vilde kunne sætte en Lunte til en ophobet Sprængstofbeholdning for at lade Bjærge ryste. Det skete senere for fires Vedkommende paa Østsiden.

Under alle disse Forberedelser til en underjordisk Krig kom det som noget af en Overraskelse, at Fjenden atter d. 30te gjorde et voldsomt Angreb paa det høje Bjærg. Opad Dagen blev der kæmpet langs hele Fronten, fremdeles hele Natten til Morgenen d. 31te. Saa opgav Japanerne Kampen paa vor højre Fløj og i Centrum. Men Stormforsøgene mod det høje Bjærg fortsattes til Trods for vore stærke og grusomme Forhindringer. I Pigtraadshegnene sad Japanere levende spiddede i lange Rækker, og hen over deres sprællende Legemer sprang andre stadig videre henimod Maalet. At faa Piggene dækkede til med bløde Puder af levende Menneskekød var jo krigsmæssig set en strategisk Fordel af stor Betydning, selv om det var døende Landsmænd, man traadte paa. Og Fordelen blev i høj Grad udnyttet. Da vor Artilleriild tilmed var svag i sin Skydning, lykkedes det Fjenden at tage en af vore Stillinger paa den ene Side af det høje Bjærg.

Man tænke sig hvorledes en saadan Storm egentlig gaar for sig: Japanerne springer hen over deres fasthængende Kammerater, trædende Piggene end dybere ind i deres Kød, saa fyrer de mod den kvarterhøje aabne horisontale Stribe i Fortets Kasematter, hvor russiske Soldater betjener deres Skyts. De kaster sig ned og lader paany, de rejser sig saa og løber en halv Snes Alen frem, skyder og smider sig igen. Og saaledes videre, stadig varmere, stadig blodigere, indtil de er ved selve Kasematten. Her staar Russeren med Bajonetten i sit halve Skjul. Han stikker strax den første ned; men han maa have Bajonetten ud igen, for i en Fart at faa det gjort af med den næste, den tredie og saaledes videre. Han har i Reglen ikke dræbt mere end tre eller fire, før han selv har enten en Kugle gennem Hovedet eller et Stik gennem Struben. Og skulde det hænde, at en russisk Goliath har faaet Held til at

stikke 12—14 Mennesker ned, vil han ved den derpaa følgende store fysiske Udmattelse snart selv bukke under.

Det saa altsaa meget sort ud for os, fordi Japanerne havde taget den ene Side af Bjærget og rejst deres Solbanner. Men det varede ikke længe. I Løbet af Natten blev han overrumplet af en lille Afdeling Marinesoldater under Ledelse af en frivillig Officer. Det kom aldeles bag paa ham. Vore Tropper dræbte alle Japanere og tog Fanen som Krigsbytte.

Japanerne havde lidt forfærdelige Tab. Men ikkedestomindre stormede de atter vor højre Flanke d. 1. November. De opgav det strax igen. Det var forøvrigt en Aften, jeg sent skal glemme. Jeg havde faaet Ordre til dog endnu engang at forsøge at bryde Blokaden med Torpedobaad (før jeg brugte Vicekong Alexieffs Yacht). Jeg var ogsaa kommen godt nok ud af Minekanalen, men saa mig paa een Gang omringet af Fjenden. Jeg havde intet andet Valg end enten at lade mig fange, eller ogsaa en Flugt lige mellem eller over Minerne (saa man hvert Øjeblik kunde vente at flyve i Luften). Jeg valgte det sidste, og det gik godt.

Næste Dag fik jeg Ordre til at forsøge endnu engang. Admiralen vilde have, at jeg skulde sejle saa nær Kysten som muligt, indtil jeg kom til Pigeon Bay, og derfra skulde jeg saa stikke ret tilsøs. Ja, det saa jo paa Kortet nydeligt og naturligt ud. Men det var et yderst voveligt Foretagende. Det lykkedes mig at komme rundt om Laotishan-Pynten, og jeg troede allerede at have tilbagelagt det værste Stykke, da jeg fik Øje paa en stor japansk Krydser. Den skød strax paa os, og jeg indsaa, at jeg kun havde at søge Frelse i Flugten tilbage. En Matros, som var paa Udkig, fortalte mig, at vi havde passeret en flydende Mine paa ikkun een Fods Afstand.

Jeg var i daarligt Humør, da jeg atter maatte melde vor uheldige Fart den følgende Morgen til Admiralen. Han tænkte sig lidt om og gav mig saa Ordre til at prøve et Blokadebrud med Dampyachten. Jeg havde faaet den udmærket udrustet, og ved en Prøve i Havnen var jeg bleven overbevist om, at den i smult Vande kunde gjøre 14 Mil i Timen. Uheldigvis var det begyndt at blæse op fra Nordvest, men da en Tilbagefart med denne Yacht var udelukket, haabede jeg, at det nok skulde gaa. Endskønt jeg trængte til lidt Hvile, bestemte jeg mig dog til at sejle samme Dags Aften (d. 3die).

Da jeg efter en heldig Fart kom ud af Minekanalen, viste det sig, at Søen fra Golfen var for stærk til, at man kunde holde Styr paa den kun fem Fod dybtliggende Yacht. Der var intet andet at gjøre end vende om. Det var forsaavidt heldigt, som jeg ellers ufrivilligt kunde være bleven min gode Ven Maskinmesterens Morder. Jeg havde nemlig lukket Alting saa tæt som muligt, for at ingen Lysstraale skulde trænge ud. Kun ved et lille Hul i Skottet imellem Fyrpladsen og Maskinen var der Lufttilgang, men det viste sig, at denne var utilstrækkelig. Havde Turen varet blot en Time længere, tror jeg, at Manden var omkommen.

Efter dette mislykkede Forsøg var jeg paa det Rene med, at man kun i ganske fint Vejr kunde foretage en Overfart med denne Yacht, og paa den nærværende Aarstid var det en Sjeldenhed. Jeg ventede nogle Dage og blev en lille Smule irriteret over de mange Spørgsmaal, om Vejret ikke snart var fint nok for mig. Den 8de gjorde jeg et nyt Forsøg, men maatte ligesom forrige Gang vende om.

Daglig forespurgte jeg ved Telefon Signalstationen paa Laotishan, og hver Gang fik jeg det Svar, at der var høj Sø eller Dønning. Der var efterhaanden gaaet lang Tid,

uden at man havde faaet Depecher sendt afsted. Noget maatte der gøres. Jeg havde en ubehagelig Fornemmelse af, at man betragtede min tvungne Passivitet som Sløvhed eller Ligegyldighed. Ved nøje at overveje Situationen kom jeg til det Resultat, at det sikreste vilde være at benytte en Sejlbaad. Da jeg første Gang talte derom, var man ikke langt fra at le mig ud, men jeg fik dog Lov til at *forsøge*. Saa gik jeg i nogle Dage og ventede paa en nordlig Storm for at lade mig blæse over Golfen. Var jeg først derude vilde det være mig en Umulighed at vende tilbage. Det maatte da enten briste eller bære.

Siden den 5te Oktober havde der baade Dag og Nat været foretaget Angreb, afvexlende langs hele Fronten, men hidtil var de blevne slaaede tilbage. Vore Folk var forfærdelig udmattede, og der var tilkaldt Forstærkning fra Marinen.

Jeg var optagen af at faa en Baad gjort klar. Jeg valgte en af „Kasan"s Redningsbaade. Den var hvid, og jeg lod den derfor male sort. Ogsaa Sejlene maledes sorte, altsammen naturligvis, for at vi ikke saa nemt skulde ses af Fjenden. Jeg forsynede Baaden med endel Jernballast, tog to smaa Tønder fersk Vand ind og nogle Rugtvebakker i en Sejldugspose. Endelig havde jeg en Bølgedæmper i Form af en Pose med Olie. Dette sidste var absolut nødvendigt, eftersom jeg netop regnede med en Storm som det gunstigste for min Plan.

FIREOGTREDIVTE KAPITEL

DEN SIDSTE OVERFART

DEN 16de om Morgenen blæste det, og det sneede stærkt. Om Formiddagen blev Vejret til ren Storm. Jeg fandt Tidspunktet belejligt og meldte det til Admiralen. Noget efter kom der en Bugserbaad med Depecherne. Der medfulgte et Brev fra Admiralen. Han gav mig Lov til at udtage en af „Kasan"s Matroser til min Assistance.

Efter at jeg havde taget en hastig, men bevæget Afsked med Folkene ombord i „Kasan", særlig Maskinmesteren, og efter at jeg endnu havde taget et gammelt Sæt Tøj under Armen, gik en Matros og jeg ned i den klargjorte Baad. Bugserbaaden begyndte strax paa at slæbe os ud, men Stormen var imidlertid tiltagen saa stærkt, at den løb paa Grund som Følge af manglende Styreevne. En anden Bugserbaad med Breve fra Officerer, som endnu troede, at det vilde lykkes mig at gjennemføre min Plan, kom til og slæbte os af. Turen gik gennem Havnen ud paa Rheden, hvor jeg ved Vagtskibet „Otvatshne" forespurgte, om den der ombordværende Admiral vilde have Bud med. Istedetfor Breve fik jeg en kraftig Advarsel imod at gjøre et saa taabeligt Vovestykke, som det var at gaa ud paa aabent Hav i dette Herrens Vejr.

Saa sagde jeg dem Alle Farvel.

Stagfokken blev hejst. Jeg satte Kursen tvers over Mine-

feltet. Baaden skar en susende Fart, som i betydelig Grad forøgedes, da vi satte Storsejlet til.

Klokken Eet om Eftermiddagen — vi havde dengang sejlet omtrent en Time og i nogenlunde roligt Vand —



Blokadebryderen.
(Den Baad, hvormed jeg foretog det sidste Blokadebrud.)

havde Stormen og Sneen naaet Højdepunktet. Jeg sad ved Roret og maatte anvende al min Kraft paa at forhindre, at Baaden løb op i Vinden. Thi da vilde vi strax være kuldsejlede. Jeg fik Matrosen givet det civile Tøj paa og satte ham derefter til at øse. Søerne blev nemlig mere og mere nærgaaende, og vi fik en hel Del Vand ind.

Imidlertid ønskede jeg stadig, at det stærke Snevejr skulde vedblive, ialfald til det blev mørkt. Et Øjeblik saa det ud, som om det vilde klare op, men snart trak atter en sort Sky op over Port Arthur. Klokken var omtrent

Fire, da jeg beregnede at være midt i Blokadelinien. Jeg gik ud fra, at den ikke vilde være stærk i dette Vejr, eftersom det neppe vilde være muligt for Torpedobaadene at være paa Søen. Sandsynligvis havde de lagt sig i Læ af Land. Men Krydsere var der jo rimeligvis nok endel af til at holde Linien.

Tidsrummet mellem den bortblæsende Snebyge og den paany opkommende var omtrent en halv Time. Det var i den Tid næsten ganske klart. Jeg lod Matrosen fire Storsejlet ned, for derved at være mindre bemærkbare, og vi fortsatte med kun den lille Stagfok oppe. De første Snefnug af den anden Byge var netop begyndte at falde, da jeg fik Øje paa en Damper ca. 5 engelske Mil borte, ret Øst for os. Jeg tænkte, at det var en japansk Krydser, og at den maaske havde set os; men Snevejret tog til, Blæsten ligeledes. Da vi ikke kunde øjne Skibet mere, satte vi atter Storsejlet til. Saa kom Baaden igen i en rasende Fart omkap med de rullende Bølger.

Klokken Sex, lige i Mørkningen, passerede vi en kinesisk Djunk drivende for Vind og Vove. Jeg styrede ganske nær hen til den og prajede, men fik intet Svar. Jeg var gjennemvaad og forfrossen og trængte stærkt til at faa rørt Lemmerne. Jeg bad derfor Matrosen, som nogenlunde havde holdt Varmen ved stadig at øse, om at tage Roret, men det viste sig strax, at han ikke havde Begreb om at styre en Baad. Heldigvis opdagede jeg det i Tide. Jeg maatte altsaa atter tage Plads ved Roret, efter som Værn mod Kulden at have faaet en Lammeskindspels paa og styrket mig med en Slurk Vodka. Det var ligesom Blodet nu igjen begyndte at cirkulere normalt.

Det blev mørkere. Snestormen tog til. Søerne voxede i Størrelse. De hvide Skumkapper saa forfærdelige og truende

ud, naar man selv var nede i den dybe Bølgedal. Man havde sine Nerver spændt til det Yderste. Jeg var noget urolig ved Tanken om, at jeg jo ikke vidste, hvor vi egentlig var. Jeg styrede med den Beregning — eller rettere under den Forudsætning — at Vinden havde holdt sig ret Nord, som da vi forlod Port Arthur.

Da vi havde været paa Havet i ca. 12 Timer, tænkte jeg, at vi nu ikke var ret langt fra den farlige Kyst i Nærheden af Tschifu. I en Afstand af 5—8 Mil udenfor den ligger der utallige blinde Skær. Paa eet af disse er der ganske vist et Fyr, men paa Grund af Snevejret kunde jeg jo ikke gjøre Regning paa at faa det i Sigte. Jeg styrede noget længere bort fra den Retning, hvor det formentlig laa, men var paa den anden Side bange for at komme for meget østpaa, saaledes at jeg risikerede at komme udenom Shantung-Halvøens Pynt.

Pludselig saa jeg et Lys skimte frem gjennem Snetykningen. Saa satte jeg Kursen derefter, fordi jeg haabede, at det var Tschifu Fyr. Men lidt efter saa jeg et til, og det bragte mig paa andre Tanker. Det maatte jo være en Damper med to Toplanterner. Et Øjeblik drømte jeg mig allerede ombord i den, siddende godt bænket i en lun Salon. Det kunde jo være mig det samme, hvor den skulde hen, muligen til Tientsin? Damperen laa nu i den høje Søgang med Stevnen op imod Vinden for at afvente bedre Vejr. Jeg var kommen den ganske nær, da det for mig gennem Hovedet: Det skulde da vel ikke være en Japaner? Rent instinktmæssigt lagde jeg Roret om, og var snart borte fra den.

Jeg kunde imidlertid af dette Møde nogenlunde gætte mig til, hvor vi var. Her maatte jo være „Driveplads“ nok. Jeg gjorde saa Sejlene faste for at lade Baaden drive, til det blev lyst. Derved kunde jeg faa mine stivfrosne Lem-

mer rørte lidt. Imidlertid var dette forbundet med nogen Vanskelighed og Fare. Stagfokken blev taget ned og bunden om det lille Anker, saaledes at den dannede en Paraply, til hvilken Olieposen blev befæstet. Derpaa blev Storsejlet firet næsten helt ned. Saa passede jeg paa at faa Baaden drejet rundt, mens den var imellem to lange Søer. Paraplyankret blev kastet ud og Storsejlet gjort fast; det lille Sejl (Smakkersejl) agter, som vi under hele Farten havde haft fastgjort, blev nu løsnet og hejst en lille Smule.

Med dette laa vi som en Svane vippende paa Søerne. De svære Braad saa ganske vist forskrækkende ud, men de dæmpedes kendeligt fra Olieposen; thi fra den sivede den tykke Vædske ud og lagde sig som et Fedtlag over Vandet.

Klokken To om Natten var vi færdige med alt dette Arbejde, og jeg fik mere Varme i Kroppen ved at hjælpe til med at øse Baaden læns. Jeg følte mig meget træt; mit Hoved var tungt som Bly og faldt snart til den ene, snart til den anden Side. Matrosen, overanstrengt af den stadige Øsen, var snart indslumret. Jeg forsøgte at holde mig vaagen ved at spise en Tvebak opblødt i Vand, men tilsidst bukkede jeg ogsaa under for Søvnen.

Jeg vaagnede først, da Dagsskæret stak mig i Øjnene. Jeg følte mig endnu mere træt, end da jeg faldt i Søvn. Jeg følte Benene ligesom lammede. Jeg maatte anstrenge mig for at rejse mig. Det sneede endnu, den haarde Nordenvind gennemisnede mig. Jeg fik Øje paa en stor Damper, sagtens den samme, jeg havde været nær om Natten. Jeg fik Kikkerten for Øjet og saa, at det var den mig velbekendte „Hongkong Maru“, som nu under Krigen gjorde Tjeneste som japansk Krydser.

Jeg priste min Lykke, at jeg ikke havde søgt Tilflugt i

dens lune Kahyt, som jeg saa skønt drømte om. Med mine vigtige Depecher havde det jo været en net Historie. Opmandende mig til den mest mulige Energi gjorde jeg Forberedelser til snarest at komme bort fra denne farlige Nabo. Jeg vækkede Matrosen, fik Ankeret halet ind, fik Stagfokken hejst kun en ganske lille Smule, for at Fjenden ikke skulde opdage os.

Saaledes sejlede vi fra 6 til 6½. Saa var vi komne saa langt bort fra Damperen, at jeg turde hejse noget mere Sejl. Klokken Otte saa jeg Land. Men det var meget svagt at skelne, fordi det jo var snedækt. Jeg øjnede en Bugt lige ret for og styrede ind i den, uden at vide, at her var Masser af farlige Skær. Men nogle Kinesere ved Stranden havde faaet Øje paa mig. De vinkede og gjorde mig ved Tegn forstaaeligt, hvad Vej jeg skulde styre bag om nogle fremspringende Klipper for at komme i roligt og smult Vand.

Kl. 9½ landede vi. Kinesere stimlede sammen om os. Vi var komne til et lille Fiskerleje, hvor vi naturligvis betragtedes som et rent Fænomen. Folk var forøvrigt særdeles elskværdige, men inden jeg fik at vide, hvor vi egentlig var landede, maatte de nøje have undersøgt vor vidunderlige Baad, der i en saadan Storm kunde gaa over Petschiligolfen. Det forekom dem næsten utroligt, at man paa to sammenføjede Jernplader, hvoraf Baaden jo var dannet, kunde sejle over Havet. Da den første Forundring var forbi, blev der gjort Ild under Kangen (en af Ler opmuret Fornøjning, der tjener Kineserne baade som Seng og Kakkelovn). Jeg fik dejlig varm The, og til Gjengjæld forærede jeg Kineserne de to medbragte Vandtønder. Vi blev strax fine Venner.

Kommen lidt til Hægterne spurgte jeg, om Fiskerne kunde skaffe mig Heste til Tschifu. Jeg gjorde det i for-

sigtige Former, fordi jeg nødig vilde røbe, at jeg ikke rigtig vidste, hvor jeg var.

Nej, det var der slet ingen der vilde. Jeg sagde, at de kunde godt forlange en stor Betaling. Nej, de vilde ikke. I dette frygtelige Vejr vilde de ikke risikere Heste eller Muldyr. Desuden laa Tschifu jo langt borte. Derimod var der kun sex engelske Mil til Weihaiwei.

Der fik jeg jo ialfald den Oplysning, men den var mig ikke absolut behagelig; thi jeg vilde nødig gennem det engelske Weihaiwei, hvor der rimeligvis opholdt sig japanske Snushaner. Jeg maatte imidlertid gaa ind paa at lade mig befordre til Weihaiwei. Men da min Rejsekammerat, Matrosen, saa altfor umiskendelig russisk ud, turde jeg ikke ret vel tage ham med. Jeg lod ham blive tilbage for at passe Baaden og sagde, at han nok senere skulde blive hentet. (Det lykkedes mig forøvrigt ikke at indfrie dette Løfte, eftersom Snestormen stadig varede ved. Manden blev dog senere afleveret til den russiske Konsul i Tschifu.)

Kl. 2 om Eftermiddagen (den 17de) ankom jeg til Weihaiwei. Jeg havde det Held straks at finde en Damper, som skulde til Tschifu. Ved at se mig i et Spejl saa jeg, at jeg lignede en Lazaron; mit Ansigt var gyseligt at skue. I Overensstemmelse med det Indtryk, Folk maatte faa ved at se paa mig, tog jeg Dæksplads sammen med rejsende Kulier. Selv Kineserne gloede dog saa generende paa mig, at jeg tilsidst foretrak at henvende mig direkte og konfidentielt til Kaptajnen, fortællende hvem jeg var. Han anviste mig et særligt Kammer, hvor jeg øjeblikkelig faldt i Søvn og først vækkedes i Tschifu. Jeg gik der strax til den russiske Konsul.

Men forinden jeg var naaet op til hans Bolig, havde jeg allerede erfaret, at den russiske Torpedojager „Reschitelny“ ved en Explosion var bleven bragt til at synke i Havnen.

Til min Forundring og naturligvis ogsaa min store Glæde blev jeg af Konsulen modtagen med ligefrem Begejstring, ikke blot af ham, men ogsaa af de russiske Officerer fra den nævnte Torpedobaad. De var netop forsamlede der og havde lige talt om min efter Admiralernes og deres Mening vanvittige Idé, nemlig at forlade Port Arthur midt om Dagen.

Da jeg forundret spurgte, hvorfor de var komne over, fik jeg det Svar, at de havde faaet Ordre til at løbe ud for muligen at aflede Japanernes Opmærksomhed fra mig. Ganske rigtigt blev de ogsaa forfulgte af fire fjendtlige Krigsskibe, hvoraf det ene ved et Forsøg paa at afskære „Reschitelny" Vejen ind til Tschifu Havn selv løb paa en Klippe. (Kun med stor Vanskelighed efter to Dages Forløb lykkedes det at faa den tagen af igen og faa den bugseret til Dalny.) Nu var Forholdet det, at man mindedes „Rastoropny"-Affæren, der bestod i, at Japanerne ganske paa Trods af alle folkeretlige Love røvede en russisk Torpedobaad bort fra de kinesiske Autoriteter, til hvilke den allerede var overgiven. Chefen paa „Reschitelny" havde Ordre til i givet Tilfælde at handle efter Konduite og sprænge Torpedojageren i Luften, for at den ikke skulde falde i Japanernes Hænder. Og det var netop sket.

Jeg afleverede min kostbare Last af Depecher og trak mig derefter tilbage til „Beach Hotel", beklagende, at min lykkelige Undvigelse indirekte havde kostet Rusland en fin Torpedojager, der jo havde gjort saa god Tjeneste.

— — — Den næste Dag traf jeg — foruden en Del af mine gamle Venner — en russisk Korrespondent fra Port Arthur. Han var kommen over som Passager med „Reschitelny".

Naar jeg særlig nævner denne Mand, hvis Navn forøvrigt var Noshin, er det fordi hans Skæbne var sælsom, og han til Tider krydsede mine Veje.

Hr. Noshin havde skrevet nogle Artikler med en stærk Kritik over Forholdene i Forterne. General Støssel blev forbitret og lod udsende Gendarmer til Paagribelse af den Formastelige. Men hans Liv var allerede bragt i delvis Sikkerhed af — *Admiralerne*. Man skjulte ham ombord paa den paa Rheden liggende Kanonbaad „Otvatchne". (En lille Illustration til Forholdet mellem Hærens og Flaadens Ledere.)

En skønne Dag fik jeg af mine maritime Overordnede Ordre til at tage Hr. Noshin med over til den neutrale Kyst. Men fra det Øjeblik, jeg havde ham ombord — tre Gange i Træk — havde jeg Uheld og kunde ikke bryde Blokaden. Jeg tillod mig endog overfor en højtstaaende Overordnet at komme med en tilsyneladende overtroisk Vending om, at den Mand bragte Uheld. Men alligevel fik jeg Befaling til at tage ham med paa de to ovenomtalte Forsøg med Dampyachten — hvilke ogsaa begge mislykkedes.

Heldigvis havde jeg ham ikke med i det frygtelige Snestormsdøgn!

SLUTNING

HERMED var min Deltagelse i Krigen egentlig forbi. Jeg forsøgte vel strax fra Tschifu at komme tilbage til Port Arthur igen og havde i den Henseende udkastet flere Planer. Men Japanernes Aarvaagenhed var bleven skærpet, man havde faaet Nys om mit relativt store Held. Deres Spioner i Tschifu kendte mig af Ydre altfor godt til, at jeg turde indlade mig paa et nyt natligt Sejl-Eventyr. De var stadig i Hælene paa mig. Jeg vilde strax være taget, om jeg vovede mig fra Land.

Altsaa konfererede jeg med mine nærmeste Overordnede om Situationen. De mente, at kun med en god Damper kunde Blokaden brydes. Den købtes af den russiske Regering, for at jeg skulde gøre Forsøget. Jeg rejste helt ned til Hongkong for at gaa ombord i den og derfra med den at snige mig ind i Port Arthur igen.

Da kom det sørgelige Nytaarsbudskab om *Port Arthurs Overgivelse!*

Det kuldkastede alle Beregninger. Det kom trods Alt for mig som en Overraskelse, næsten som et Tordenslag. Jeg vidste jo dog, at man endnu ved min Afrejse havde den forholdsvis sikre Kalkule at kunne holde sig til omkring den 1. Marts. Og jeg kunde beregne, hvor meget Forraad der endnu maatte være i Port Arthur. Med nogen Bitterhed opstod da ogsaa hos mig den Tanke eller det

Spørgsmaal, om General Støssel nu virkeligt havde handlet, som han burde — noget jeg ikke skal udtale mig om.

— — Og dernæst gled Tanken med Sorg tilbage til den hærgede By, og til Resterne af mit unge Hjem, hvor jeg havde oplevet saa mange lykkelige og lykkeforjættende Timer.

EFTERSKRIFT

JEG kan ikke slutte disse Linier uden at give Svar paa et Spørgsmaal, der har mødt mig saa ofte: *Hvad mener De om den gule Fare?*

Som den, der har været Øjenvidne til og aktiv Deltager i to rædselsfulde Krige af *Hvide imod Gule* (Boxeropstanden i 1900 og nu den sidste russisk-japanske), altsaa først imod Kinesere, sidst imod Japanere, maa jeg jo have dannet mig en Mening.

Ja, jeg mener da, at det genialeste af alle vor Tids bevingede historiske Ord, var Kejser *Wilhelms* meget sigende Profeti: „*Völker Europas! Wahret Eure heiligsten Güter!*"

Den Form, hvorunder denne Inspiration saa Lyset for en halv Snes Aar siden, har faaet sin faktiske og praktiske Verdensberettigelse netop *nu*. Thi Kejserens Fremsyn fra den Tid har først nu faaet sin Bekræftelse. De Folk er blinde, som ikke kan se, at der *er* en gul Fare — den Fare, der som nævnt udtrykkes i de diskret valgte Ord og lyder: „Europas Folk, tag vare paa Eders helligste Goder!" I Virkeligheden vil Kejseren have sagt: Pas paa, der er Fare paafærde. Der kan komme Anslag igang mod *os*, de *hvide* Verdensbeherskere!

Tilfældet og Skæbnen vil, at der for Tiden som Statsoverhoveder i begge engelsktalende Verdensriger ogsaa sidder betydelige, ja *store* Mænd.

De *vil* Freden. *Præsidenten* har allerede gjort sit til at *skabe* den efter den sidste Krig, *Konge-Kejseren* har formet en storslaaet Entente med den Hensigt at undgaa fremtidige Fredsbrud. For *Czaren*, den store Fredsidés oprindelige Ophav, er al Krig vederstyggelig, som den er for Enhver, hvem Skæbnen har styrtet i de organiserede Massemyrderiers Runddans.

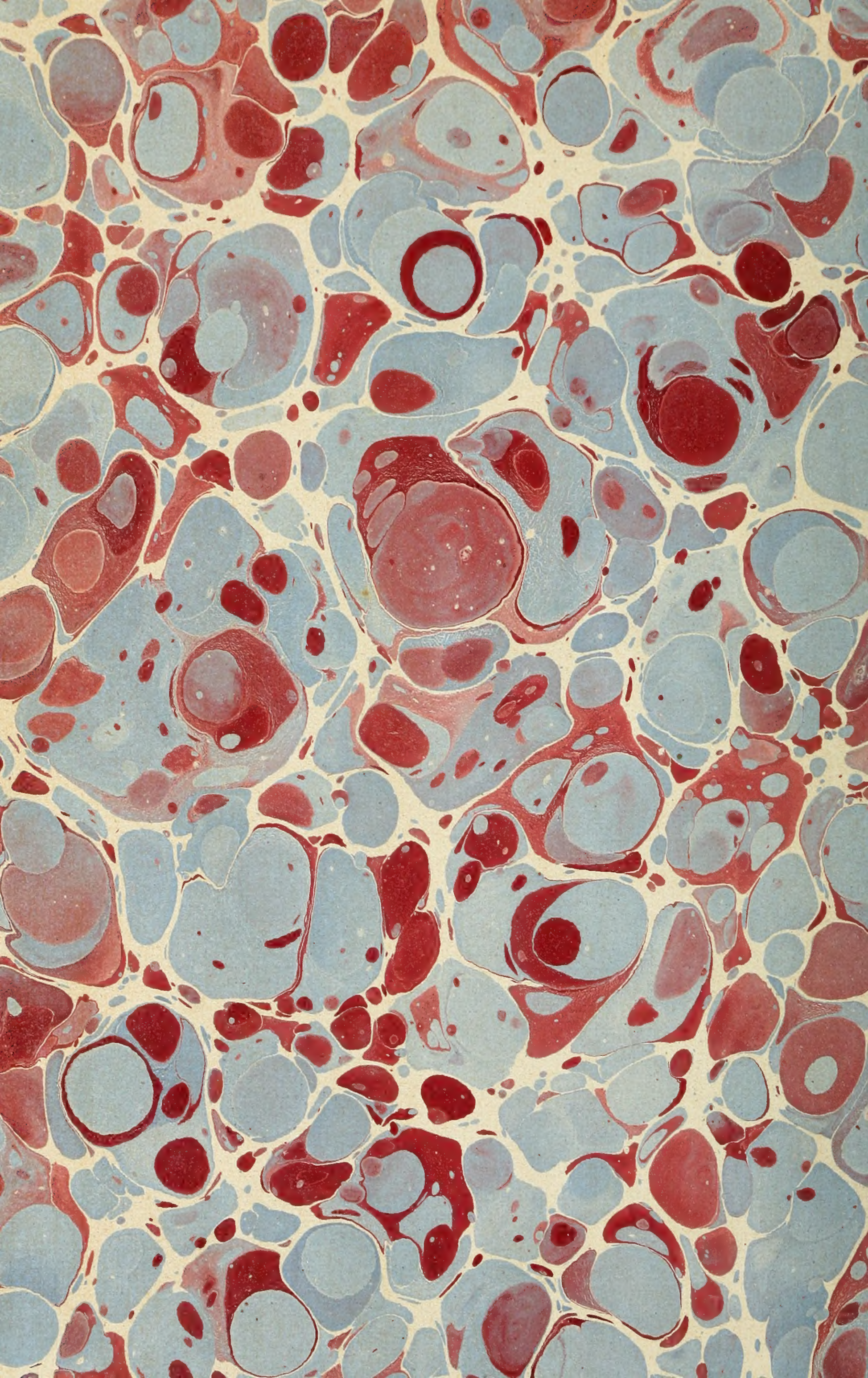
De hvide Verdensherrer staar derfor lykkeligvis paa Verdensfredens ideale Standpunkt. Men samtidig siger deres Regeringer og Parlamenter: „*Endnu* kan vi ikke afruste".

Efter mine Begreber kan de det heller *ikke*. Men af helt andre Grunde, end de sædvanligt fremsatte: nemlig af Hensyn til den „*gule Fare*", mit sidste Emne.

Det er ikke min Hensigt at ville gøre Propaganda for nogen Art politisk Opfattelse, men der er jo Ting, man ikke godt kan tie stille med. Lad Europa og Amerika derfor endelig enes — for at holde Sværdene slebne, og Kanonerne blanke og Mandskab beredt til eventuel Udrykning imod fem Hundred Millioner Gule! Thi først og fremmest gælder det jo, at vi Hvide ikke opløser os i indbyrdes Strid, som ikke blot Sultanerne i Konstantinopel og Marokko, men ogsaa Kejserne i Peking og Tokio kan drage Fordel af og samle Kræfter fra. Før nogen ved det, er Tænder og Kløer groede ud paa det asiatiske Rovdyr, der forbinder Elefantens tungt trampende Egenskaber med Tigerens Hunger efter Kød og Tørst efter Blod.

Jeg vil endelig — med min Medarbejders Tilladelse — have Lov til at fremhæve hans forandrede Opfattelse fra den Dag, han først satte Foden paa kinesisk Jord til den Dag, da han forlod det himmelske Rige. Han kom som ivrig Ven af Japan, men boede længe nok i Østen til at danne sig en selvstændig Mening. Enhver, som har fulgt

hans Artikelserie fra først til sidst, vil have lagt Mærke til en væsentlig forandret Opfattelse eller et andet Syn, som dog bunder i den ret uforbeholdne Erkendelse af, at der er noget, som hedder *den gule Fare*, den allerstørste for den hvide Verden. Ganske som det er gaaet ham, er det gaaet andre Europæere, af de forskellige Nationaliteter, fra den ringeste Kontorist til den fornemste Diplomat, ja til selve den store Afdøde, *Herbert Spencer*, netop bortgaaet under Krigen. Det mægtige Europa har fostret farlige Slanger ved sin Barm. Det bør tage Vare paa, at disses Gifttænder ikke voxer ud.




102601019030

